

cum per Psalmistam dicat: Recte iudicate filii hominum...
Psal. 57. cum per Psalmistam dicat: Recte iudicate filii hominum...

Ro. 14.

I. Cor. 4.

Bala. 5

Mat. 7.

paupes. quibus beneficia dederimus: Tale est illud quod...
paupes. quibus beneficia dederimus: Tale est illud quod...

Luc. 16.

Mat. 7.

2. Cor. 9.

Ephe. 4.

I. Joh. 3.

Mat. 23.

eo discim? normam tenere studeamus. Quasi enim...
eo discim? normam tenere studeamus. Quasi enim...

no vitare potuim? cognoscimus nos tñ hoies esse...
no vitare potuim? cognoscimus nos tñ hoies esse...

Domina quinta.

Luca quinto.

In illo tempore: Cum turbe irruerēt ad...
In illo tempore: Cum turbe irruerēt ad...

De dominus mul...

is impii vicia genera sanitarum, nec pe nec loco cepit a studio sanano...
is impii vicia genera sanitarum, nec pe nec loco cepit a studio sanano...

Jaco. 5.

Lanti. 5.

cathe dra em in Moy si sedet. Per divina ergo...

Pier. 2.

Dat. 6

Dat. 7

Collof. 2

z scientie abscondit. Cauēdi q̄ est. ne in tpo Chri...

I. Co. 12

Gal. 5 I. Co. 13

I. Co. 12

Bomunica nona. Lu. cc. decimosexto.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis...

Quis est homo diues? nisi Christus: Diues in celo, z diues in...

Joh. 12

Ecc. 7

Mat. 25

Ibidem

deum. qz angeli nostri semper vident factem patris...

num suum. Nec potest ab alio si quis expectare qd...

I. Pe. 4

Mat. 25

debem? totum, & vir parū solvimus. Quid ergo fa-
ciemus? Si non possumus solvere totum qd debemus
alio, dimittamus saltem quod debetur nobis.
An sequitur? Cui illi? Accipe literas tuas & scribe
octoginta. Qui emi de centum scribit octoginta, qn
tam partem dimittit, qd de corporalibus hoc debet
tuo primo, qd qnq sentis corporis exigunt. Hoc
scilicet p emendat, qd diuine grē per octonariū relin-
quit. Rapulstine, abfultū pstitū, negasti omen-
datū. Si dimittis tibi qd mea refert, scribe octoginta.
Si omeda memorie qd adhuc eges venia diuine grē.
Si qdem euangelii gra significat p octonariū, sicut
auteritas leu, p septenariū. Sed meretur octona-
riū gratiā, qd pcepta custodit qd significant p decē:
vt per octonarium iuncto qn denario gratiā intelli-
gamus insitam pcepto, vt qui scribit octoginta, per
decalogi custodiam pueniat ad octonariū gratiam.
Cetera laudant dñs villium inqatū, qd prudenter
fecisset. Adhuc res, malus est villi? qd laudatur: ma-
le dñs pensant & parci? non emendat qd fecit & in
dulgent. Vere pudenter agit, qd dimittit pauca vt
reciperet plura, dimittit p alia vt eterna pcciperet.
Audierat em: Dimittite & dimittetur vobis. Et di-
mitte nobis debita nra, sicut & nos dimittimus debi-
toribus nostris. Vere pudenter agit, qd deum molif-
facere debitorum suum, vt erigat ab eo debitam re-
missionem, qd remittit. Pudenter agit, qd cui erat ob-
noxius, ipm sibi facit obnoxii; & quē habebat duz
eraxione, nunc pmi habet debitore, vt fiducialiter
dicat: Dimittite qd dimisi, reddite quā debetis veniā, qz
ego dedi veniā. Cetera filii huius seculi pudentiores
sunt lucis in gnatione sua sunt. Filii lucis laborant
& vir merentur pñam, currūt & vir ad brauium pue-
niant, pariturū & vir euadit. Filii seculi post frau-
des & illecebras, ac illicitos mores solummodo dimittit-
tunt, & deum debitorem tenent: parant & parciunt
eis, & donant & donantur. Ideo pudentiores sunt filii
seculi filii lucis in gnatione sua. Cui regenerant
deo, & renouantur spiritaliter vita. Cetero ergo dico vo-
bis: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis,
qammona. i. diuitie, que iniquitatis dicitur, quia
sine iniquitate non capiuntur. Et quia iniquum est
eas renouare in proprio vltus, quas creauit cōmu-
nes dñs. Unde scriptum est: Pro iniquitate vide ten-
toria Ethiopiae. i. pro diuitiis capiendis vidi hoies
factos tabernacula nigredinis. i. vltor & demoniū,
vt q poterat esse tabernacula virtutū sectando pau-
peratē, facti sunt vitiorum tētoria pro iniquitate
congreganda. Quis nō videat multos pñria incur-
rere, homicidia facere, oculos machinari contra pro-
ximos, rez domestica? & dñoz proditores esse, p-
pter diuitias? Ipsi sunt pro iniquitate tentoria Ethio-
pie. Sed cū villicus fecerit superius, & de spiritali-
bus & corporalibus, cur dñs finem cōcludit para-
bole sue de solis corporalibus? Citius dimittimus
iniuriā factam qd pstitā pecuniā: facilius da-
mus fidem qd possessionem: pnotiores sumus dimit-
tere odia, qd expendere nostra. Ideo dñs parabola
nobis ad misericordiam instructis, in ea parte mi-
sericordie cōcludit sermonem quā nouit esse apud ho-
mines difficiliorē, & ad eam nos entit? hortat in fi-
ne, ad quam videt nos difficiliter inclinarī, quia me-
lio est finis orationis qd principium. Faciamus ergo
de diuitiis iniquitatis amicos, pauperibus eas
distribundo, & de debitoribus, atqz his qui eas abstu-
lerint dimittēdo. Sed quia iniquitatis diuitie alie pa-
terna possidentur successione, alie iusto conquntur
labore, alie usurpantur ex scelere vel impietate. De
his certe amici non sunt, qd de scelere vel impietate

Luc. 6
Mat. 5

Abac. 3

venit. Nec putet quisquam ex his adiutores que-
rere salutis, quas ex merimonio corosif iniquita-
tis, scriptū est enim: Inostit impioz abominabiles,
q offerunt ex scelere. Et immolatis ex iniquo oblatio-
nis est maculara: & offert sacrificium ex substantia
pauperis, quasi qd victimam filium in aspectu patris.
Cum ergo precipit fieri amicos de mammona in-
iquitatis, discernēdum est vt eas intelligamus, que
de successione vel iusto labore pueniunt. Que tri-
pse iniquitates dicuntur, quasi inegalitatis, quia
cū eas in propertate tenem, equalitatem cū aliis ho-
minibus nō seruamus. Sunt qd ille de qbus amicos
facere precipimur, diuitie & iniquitatis & iustitie. In-
iquitatis quidem qstum ad deū, qui oia cōibus creat
vltibus. Iustitie vero qntum ad seculū, qz iustitia se-
culari possidentur ab hoibus. Diuitie qz iuste pos-
sidentur in terra, & iuste sunt qstū ad diuinā iustitiam,
& iuste qstū ad terrenam. Diuina iustitia cuiuslibet
pphetas alicuius possessionē defendit. Per terrenā
iustitiam hoies, ppa colligunt, p diuinā iustitia sua
cōia faciunt. Diuitie p q sunt ex scelere, oino sunt
iniuste, nec illa iustitia diuina pprobat, qz etiā terre-
nā & dēnnat. Et iste deo nullo modo sunt offerēde,
qd de scelere sunt acquirite. Et cito fin reddendū sunt,
tūmo poticiēde, ne malefactori inueniatur in ma-
lo cepto persequerare. Cetera cum defeceritis, recipi-
ant vos in eterna tabernacula. Exponit hīc quod
dixerat, recipiant vos in domos suas. Mansiones
enim eterne domus sunt eorum, quibus impeditur
misericordia. Domus quasi eoz non possessione, sed
causa. Non possessione qd eas possideat, qz possitā
non possidebunt, sed causa qd scs causa sunt suis bñ-
factoribus possidēdi. In suas ergo domos nos re-
cipiunt, qn in eternas mansiones nos esse faciunt.
Suas enim reputamus qd nos nisi, per eos accipim-
us. Quas nobis quasi retribuunt propter benefi-
cia que receperunt, & propter misericordias qd ac-
ceperūt, temporalium eternoz retributoribus existit,
per eū qui pro ipis reddidit qd debuerunt, domi-
num nostrū Iesum Christū, qui viuūt & regnat per
omnia secula seculoz, Amen.

Beata x. Luce xix.

In illo tpe: Cū appropinquasset Iesus
Hierusalem, vidēs ciuitatem stetit super
illam dicens: Quis cognouisses tu, Etre
liqua. Hom. beati Greg. pape.

Lecturionem breuē san-
cti euangelii breui, si possum, volo sermo-
ne percurrere, vt illis in ea plitior detur in-
tentio, qui sciunt et paucis multis cogitare. Et sicut
te dño Hierosolymozum subuersio describitur, qd a
Aelapiano & Tito Romanis pncipibus facta est,
nullus qui historiam euerfionis eiusdem legit, igno-
rat. Romani em pncipes denuntiant cū dicit: Cetero
venient dies in te, & circūdabunt te inimici tui vallo,
& circūdabunt te, & coangustabunt te vndiqz, & ad
terram pferment te & filios tuos qui in te sunt. Hoc
qz qd addit: Cetero non relinquunt in te lapidem
super lapidem, etiam ipa iam etuisdem ciuitatis trā-
migratio attestatur, qd dum nunc in e loco structa
est, vbi extra portam fuit dñs crucifixus, pto: illa
Hierlm, vt dicit, funditus est euerfa. Ibi ex qua culpa
euerfionis, sue pena fuerit illata, subiungitur: Cetero
q non cognoueris tempus visitationis tue. Cetera

Pto. 21

Jer. 5

Mat. 21

Pto. 21

to: quippe oim per incarnationis sue mysteriū hāc
visitare dignatus est, sed ipsa timoris & amoris illi?
recordata non est. Unde etiā per prophetam in in-
crepatione cordis humani, aues celi ad testimoniuū
deducuntur cum dicit: Illius in die cognouit rps
suū, turtur & hirundo & ciconia custo aierunt rps ad
uentus sui: populus autē meus non cognouit iudici-
um dñi. Sed quod nunc pñus est quid sit quod di-
citur: Cetero videns ciuitatem flet super illam dicens:
Quia si cognouisses & tu. Flet enim pñus redem-
ptor: ruina per se dicitur, quā ipsa sibi ciuitas
non cognoscebat esse venturam. Cui a fiente domi-
no recte dicitur, quia si cognouisses & tu, subaudi fle-
res, que modo, quā nescis quod imminet, exultas.
Unde & iustit: Cetero qd em hac die tua qd ad pa-
cem tibi. Cū em carnis se voluptatibz daret, ventu-
ra mala non psciperet, in die sua qd ad pacem et esse
poterat habebat. Car vero bona presentia ad pa-
cem habuerit, manifestat: cum subdit: Cetero hinc ante
abfcondita sunt ab oculis tuis. Si em a cordibz?
oculis mala qd imminēbant abfcondita non essent, les-
ta in pñibus pñus non fuisset. Cuius mor est
am pena qd de Romānis, sicut p dicitur, pncipibus
imminēbat aduēta est. Quia descripta, quid dñs
fecerit, subditur: Quia ingressus templum cepit
ecicere vendentes de illo & ementes, dicens illis:
Scriptū est, quia domus mea domus orationis est,
vos autē fecistis illam spelūcam laronum. Qui em
narrat mala vētura, & pnotius templū ingressus
est, vt de illo vendentes & ementes eciceret, pfecto
finouit, quia ruina populū maxime ex culpa sacer-
dotum fuit. Querfionem qd per columbas, nisi ipis
sancti donum accipit. Sed vendentes & ementes e
templo eliminat, qd vel eos qd p munerē impofitio-
nem mammonam tribuunt, vel eos quod omno spūsan-
ti emere nitunt, dānnat. De quo templo mox sub-
ditur: Domus mea domus orationis est, vos au-
tem fecistis illam spelūcam laronum. Qui enim
ad accipiēda munera in templo residebant, pofe-
cto quā quibūdam non dāntibus lesiones exquire
tributum non erat. Domus ergo orationis spēs
lunca laronum facta fuerat, quia ad hoc in templo
assistere nouerant, vt aut non dantes munera stude-
rent copo: aliter persequi, aut dantes spūaliter ne-
care. Quia vero redēptor noster p dicationis ver-
ba, nec indignis & ingratz subtrahit, post qd discipuli
in vigorem eticiendo peruerfos tenuit, donum gra-
tie mor ondit. Nam subditur: Cetero erat docens qd
die in templo, ibe cura historiam breuiter tractan-
do transcurrimus. Sed quia euerfiam iam Hierusa-
lem nouimus, atqz euerfionē sua in melius cōmura-
tam. Quia expulso laronē & templo, atqz ipum
tam templum erutum scimus, debemus ex rebus ex-
terioribus interioris aliqua similitudinem trahere,
atqz ex euerfioe scificia parietum mozum ruina m-
mere. Videns enim ciuitatem, flet super illam di-
cēs: Quia si cognouisses & tu. Ibo semel egit cum
perituram ciuitatem esse nuntiauit, hoc qd die res-
demptor: noster per electos suos agere nullaremus
cessat, cum qdam ex bonavita ad mores reproboz
peruenisse p dicitur. Plangit enim eos qd nesciunt
cur plangant, quia iuxta Salomonis pba: Cetero
qui malefecerint, & exultant in rebus pessimis. Qui
si dñationē suā qd em imminet agnouissent, semet-
ipos cū lachrymis electoz plangeret. Cetero p tūre

ale hīa qd subdit, uent: Cetero qd em in hac die tua qd
ad pacē tibi, nunc aut abfcondita sunt ab oculis tuis.
Sua hīc die habet alia pnerfa, qz trāfitorio gau-
det in tpe, cui ea qd affunt, ad pacē funt: qd dū ex re-
bus spualibz letat, dū honoribus extollit, dū in car-
nis voluptate resoluūt, nūc illa venture pene formi-
dine terret, pacē habet in die sua, quē dñationis
sue scandalū in die habebit aliena. Vbi em affligen-
da est vbi iustit letabatur, & cuncta qd em ad pacē
sunt, tunc in amaritudine vite frunt. Cetero iam
incipit, cur dñationē suā patit nō ex paur, cura p-
spiciēdus malis fegredibus oculis mentis clausit,
qz si est: Hinc aut abfcondita sunt ab oculis tuis.
Peruerfa qd ppe aia rebus presentibz dedita, in ter-
renis voluptatibus resoluta abfcondit sibi mala se-
quentia, qz puidere futura refugit, qd presentem leti-
tiam perturbat: dumqz in presentis vite oblectatio-
nē se deserit, qd aliud qd oculis clausis ad ignem va-
dit: Cetero hī scriptum est: In die bonoz ne immemor-
tis maloz. Et vñ per Paulum dicit: Qui gaudet, tan-
qz nō gaudentes sint, qz & si qua est pñis rps, ita
est agenda letitia, vt nunqz amaritudo sequens, ita-
dicū recedat a memoria, tranne dū mēs pūda
extreme vltionis timore quantemffig, qstū nūc pñis
letitia, em post ita subegno temperet. Iam nāqz
scptum est: Scitatus hō qd ppe pauidus, qd vero me-
tis doure, coruet in malū. Sequitur em tra didici,
tanto tunc dīftrictioz portabif, qto nunc & inter cul-
pas minime timetur. Sequitur: Cetero veniet dies in
te, & circūdabunt te inimici tui vallo. Qui, inquam,
sunt humane aie mortis inimici, qz maligni spūs,
qz hāc a corpore exeatē obfident, qum in carnis
amore pūcti, deceptoris dēlectationibus fouent.
Quia vallo circūdant, qd an mem, iuxta oculos redi-
ctis inqatibz, qz penetrat, hāc ad societate sine
damnationis coartant, vt in ipa hāc emferitate vite
deprehēda, & qd qbus hostibz? circūclata fit videat,
& tñ euadendi aditū inuenire non possit, qd opari illi
bona nō licet, qd cū licitū agere ptempfit. De qd bus
adhuc apte qd sequit, intelligi valet. Cetero circūda-
bunt te & coangustabunt te vndiqz. Maligni qd ppe
spūs vndiqz aiam coangustant, qn et non solū opis,
verū etiam locutionis atqz insuper cogitationis in-
iquitate replicant, vt qd pñus se per multa dilatatū
in scelere, ad extremū de omnibus angustetur in re-
tributione. Sequitur: Cetero ad terram proferment
te, & filios tuos qui in te sunt. Sic anima per cogni-
tionem reatus sui ad terram conseruitur, cum caro
quam vitam suam credit, redire ad puluēz vige-
tur. Tunc in mortem illi cadunt, cum cogitationes
illicite, que modo ex illa pdeunt, in extrema vite
vltione dīspantur, sicut scriptū est: In illa die peri-
bunt omnes cogitationes eorum. Que scilicet pure
cogitationes, intelligit etiam per lapidum significa-
tionem valent. Nam sequit: Cetero non relinquunt in te
lapidē sup lapidē. Peruerfa etenim mens cū puer-
se cogitationi adpue pueriorē adicit, qd aliud
qd lapidē sup lapidē ponit. Sed in destructa ciui-
tate sup lapidē lapis nō relinquit, qd dū ad vltio-
nem suam alia ducit, ois ab illa cogitationum suaz
pstructio dīspat. Cetero cur hoc patitur, adiungit:
Cetero q non cognoueris tps visitationis tue. Pna
nam qz aiam ois deus multo modis visitare pue-
nit. Nam affidue hanc visitat: vt cepta qd nesciat
flagello, aliqz vno miraculo, vt & vera qd nesciat
audiat, & tñ adhuc sup bñs atqz contentis, aus
doloze cōpuncta redeat, aut beneficis deuota ma-
lum quod fecit embebeat. Sed quia visitationis sue
tempus minime cognoscit, illis in extremo vite ini

Ecc. 40

I. Cor. 7

Pto. 28.

ps. 149

Luc. 12

micis tradetur, cum quibus in eterno iudicio damnati omnes perpetuo societate colligat, sicut scriptum est: Cum vadis cum aduersario tuo ad principem iudicem, opera libera erit ab illo, ne forte trahat te ad iudicem, et tu dederis ei tractat te exactioni, et exactione mittat te in carcerem. Aduersarius prope noster in via est sermo dei, prius nris carnalibus desideris in patriam, a qua ipse liberat, quod precepit, eius humiliter subditur. Alioquin aduersarius iudicis, et tu dederis tractat te exactione, quod ex sermone dei contempto, reus peccator tenetur in examine iudicis. Quia iudex exactione tradit, quod hinc maligno spiritui ad vltionem trahere permittit, ut propter iam ad penam de corpore erigat, quod ad culpam sponte descendit. Exactione mittit in carcerem, quod per malignum spiritum in inferno retrahitur, quibus dies iudicis adueniat, ex qua iam in inferni ignibus simul et ipse crucietur. Expleta igitur predictio non ciuitatis, quam nos ad pereuntis aie similitudinem traaximus, prius subditur: Et ingressus est ciuitatem, cepit eicere vendentes et ementes in illo. Si cut dei templum in ciuitate est, ita in plebe fidelium est religio. Et sepe nonnulli religionis habitum assumunt, et domos sacros ordinum locum precipiunt, scilicet religionis officium in mercium terrene negotiorum tractant. Vendentes prope in templo sunt, quod hoc ad quibusdam iure prope, ad premium largiunt. Iustitiam enim vendere est hanc prope in acceptatione feruare, ementes vero in templo sunt, qui dum hoc prope soluere proximo quod iustum est nolunt, dumque rem iure debitam facere premittunt, dato patronis premio emunt peccatum. Quibus bene dicitur: Domus mea domus orationis est, vos autem fecistis illam spelunca latronum, quod dum nonnulli peruersi hoies locum religionis tenent, ibi malefite sue gladius occidit, ubi viuificare proximo orationis sue intercessionem debuerunt. Templum quoque domus dei est ipsa mens atque conscientia fidelium. Quis qui in lesione proximi peruersas cogitationes persequitur, qui in spelunca latrones resident, et simpliciter gradientes interficiunt, qui in eos qui in nullo rei sunt, lesionis gladio defigunt. Adhuc enim fidelium non iam domus orationis, sed spelunca latronum est, qui relicta innocentia et simplicitate sanctitatis illud conat agere, ubi valeat proximo nocere. Sed quod peruersa hanc oia verbis redemptio non sibi, per sacras paginas indefinenter instrumitur, nisi vobis hoc agitur, quod factum fuisse perhibet cum dicitur: Et erat quotidie docens in templo. Cum enim me tempore fidelium ad cauenda mala subtiliter erudit, qui die veritas in templo docet. Sed sciendum nobis est, quod veritas verbis veraciter eruditur, si extreme mala nostra formidolose et indefinenter aspiciamus, iuxta hoc quod per quedam sapientem dicitur: In omnibus operibus tuis in modum nouissima tua, et in eternum non peccabis. Pensare quippe quotidie debemus, quod ex eiusdem voce nostri redemptio rris audiuimus. Et quidem in hac die tua quod ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Dum enim distractus iudex sustinet, et adhuc manum non erexit in percussione, dum a retributione vltionis vltime esse quedam temporis securitas videtur, debemus pensare malum quod sequitur: pensantes gemere, gemetes vitare, ea quod similibus peccatis in delinenter aspiciere, aspicietes flere, flentes abstinere. Nulla nos propter citius transitorie leticia dissoluat, nec mentio nre ocularis ea que transitoria sunt obstruant, nec cecos ad ignem ducant. Si enim districte penset cuius sit poderis imperium, et ore veritatis agnoscat, cum negligenti futura non prospiciet. Et quidem in hac die tua que ad pacem tibi, nunc

Ecc. 7

autem abscondita sunt ab oculis tuis. Nam cogitandum valde est, quantum nobis erit terribilis hora nostre resolutionis, quod pauor mentis, quanta tunc olim malorum memoria, quod obliuio transiit felicitatis, quod formido est ad iudicium iudicis. Quia ergo esse nobis de presentibus ad delectationem debet, quando cunctis simul transiuntibus non valet transire quod imminet, quando hoc funditus finitur quod diligitur, tunc mala que suscipere replicant, ut sociam ad tormenta trahant. Sed cur hoc de peruersa solummodo anima dicimus, cum ad electos quosque egredientes veniant, et suum in illis si preualeant aliquid requirant? Anus autem in hominibus extitit, qui ante passionem suam libera voce dicit: Jam non multa loquar vobiscum, venit enim princeps huius mundi et in me non habet quicquam. Quia enim hunc mundum hominem vidit, suum in illo princeps mortis aliquid inuenire se posse credit. Sed sine peccato vltimo a mundi corruptione erudit, qui sine peccato ad mundum venit. Hoc de se contra mundi principem nec peruersus dicere presumpsit, qui audire meruit, que cunctis ligauerit super terram, erunt ligata et in celis, et quod cunctis ligauerit super terram, solutum erit et in celis. Hoc nec Paulus dicere presumpsit, qui passus est mortem debitum soluere, ad celis terris secreta preuenit. Hoc nec Johannes dicere ausus est, qui pro amore precipio in redemptionis sui peccato in cenam recubatur. Nam cum propheta dicitur: Ecce enim in iniquitatis conceptus sum, et in delictis peperit me mater mea, sine culpa est in mundo non potuit, qui in mundum cum culpa venit. Hinc namque idem propheta ait: Non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Hinc Salomon ait: Non est homo iustus in terra qui faciat bonum et non peccet. Hinc Johannes dicit: Si dixerimus quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est. Hinc Iacobus ait: In multis offendimus omnes. Constat enim quia omnes quid de carnis delectatione concepti sunt, in eorum proculdubio vel actione vel locutione, vel cogitatione aliquid suum principis mundi huius habuit. Sed idcirco illos vel postea perire vel prius tenere non potuit, quia eos ille a debitis suis eripuit, qui pro nobis sine debito mortis debitum soluit, ut nos ideo sub iure hostis nostri de bita nostra non teneant, quia pro nobis mediator dei et hominum homo Christus Iesus gratuito reddidit, quod non debebat. Quia enim pro nobis mortem carnis indebitam reddidit, nos a debita anime morte liberauit. Sit ergo: Venit enim princeps mundi huius, et in me non habet quicquam. Unde curandum nobis est, et cum magnis quotidie sceleribus cogitandum, quod Iesus, quod terribilis sua in nobis opera requirent in die nostri exitus princeps huius mundi dicitur veniat, si etiam ad deum carnis mortem venit, et in illo que sinit aliquid quo inuenire nihil potuit. Quia itaque nos misericorditer, quid acturi sumus, qui innumera mala commisi sumus? Quia requiritur aduersario et multa sua in nobis inuenientur dicemus, nisi quod solum est nobis certum refugium solida spes, quod vnum cum illo facti sumus, in quo princeps huius mundi et suum aliquid requiritur, et inuenire non potuit, qui solus est inter mortuos liber, et a peccatis seruatio veraciter liberauit solum, quia et qui vere liber est vnum. Constat enim necne gratia possumus, sed veraciter fatemur, quod princeps huius mundi habet in nobis multa, sed tamen mortis nre peccata nos rapere non valet, quod eius membra effectum, in quo non

Ioh. 14

mat. 16

L. 20. 12

Iob. 15 ps 50

ps 92 eccl. 7 I. Job. 4

Iaco. 3

Mat. 7

habet quicquam. Sed quid prodest, quod eidem redemptio nostro pro fide inungitur, si ab eo moribus diluamur? Ipse etenim dicit: Nisi ois dicit mihi dicit dicit, in trahit in regnum celorum. Recta ergo opera fidei recte iungenda sunt. Mala que fecimus pro quotidiano lamenta diluamus: transacta nequitias nostras, surgentia ab amore dei et proximi recta opera superent, nulla que possumus fratris impendere bona recusemus. Hec ergo aliter redemptio nostri membra effectum, nisi inperendo deo et pariendo proximo. Sed quod ad amorem dei et proximi recta corda audientium, multis exempla que verba excitant, charitati vestre indicare studeo, quod is qui pfecto est filius meus Epiphanius discipulus in Galatia, pincia exortus, in vicinia factum terra Leptis pconie solet narrare miraculum. Hic enim quod in ea quodam Martyrius nomine, vite valde venerabilis monachus fuit, quod suo monasterio visitationis gratia ad aliud monasterium tendebat, cuius spualis pater preerat. Pergens itaque leproum quemdam quem densis vulneribus elephatibus moribus per membra fedauerat, inuenit in via volentem ad suum hospitium redire, sed per lassitudinem non valentem. Ipse vero itinere se hunc prohibebat hospitium, quod idem Martyrius monachus ipse festinabat. Vir autem dei eiusdem leproum lassitudinem miserum, pallium quo vehebatur in terram prius ptecit et expandit, ac de super leproum posuit, eumque pallio suo vndique constrictum, sup humeris leuauit, seciisque reuertens detulit. Quis iam monasterii foribus propinquet, spualis pater eiusdem monasterii magnis clamare vocibus cepit: Currite, ianus monasterii citius aperte, quod ff Martyrius venit dñm postas. Statim vero ut Martyrius ad monasterium aditum puenit, et quod leproum esse putabat, de collo eius erit, et in ea pte apertis paratis quod recognoscit solet, ab hostibus redemptio: humanis gñis deus hoc Christus Iesus ad celum Martyrius aspiciente rediit, eius affectus dicitur: Martyrius tu me non erubuit sup terram, ego te non erubescam sup celos. Quis scitis vir mor ut est monasterium ingressus, et per monasterium dicitur: Frater Martyrius, vbi est quem portabas? Cui ille respondit, dicens: Ego sic fessum quod esset, pedes illi tenuissim. Tunc scidem Martyrius narrabat, quod cum eum portasset, pondus eius minime sensisset. Nec mirum: Quis enim pondus sentire poterat, quod portante portabat. Quia in te pensandum nobis est, quod fraterna compassio valeat, quod nos ois potentis deo misericordie viscera contungant. Inde enim est qui est super omnia principum, vnde nos per compassionem proximi etiam sub nosmetipsos deponimus, in rebus corporalibus non alta tangit, nisi quod tenditur in rebus vero spualibus certum est, quod quanto plus per compassionem attrahimur, tanto alius verius appropinquamus. Ecce autem redemptio generis humani ad edificationem nostram minime sufficisset, quod in extremo iudicio dicitur in se esse peribitur, quod dicitur vni de fratribus meis minimis, mihi fecistis, nisi ante iudicium hoc in se ostendere quod dixisset, ut videlicet demonstraret, quia quisquis nunc bona opera indigentibus exhibet, et hoc specialiter inpendit, cuius hoc amore exhibuerit, et tanto plus quisque maiorem mercedem recipit, quanto nec eum despiciat qui amplius despicimus videatur. Quia enim in humana carne sublimis carne Christi, qui est super angelos exaltatus, et ibi in humana carne abicit? carne leproum, qui tumelceribus vulneribus scinditur, et exhalationibus fetoribus impletur: Sed ecce in specie leproum apparuit, et is qui est reuerendus sup oia videri despectus infra oia de

Mat. 25

dignatus non est. Cur hoc, nisi ut nos sensu tardios rea admoneret, quatenus quos et in celo est, festinat assistere, humiliari in terra et comparati etiam abiectione despicibilibus fratribus non recuset. Quod charitas vestre sub breuitate decreuerat, sed quia non est in hodie via eius, decurrens sermo retineri non potest, quod disponit ipse de quo loquimur, qui viuit et regnat cum patre et scro spu in infinita secula seculorum, Amen.

Bonica xi. Luce xiiii.

In illo tpe: Dixit Iesus ad quosdam qui in se confidebant tanquam iusti, et aspersionem tur ceteros, parabola dicens: Duo hoies ascenderunt in templum ut orarent, vnus phariseus et alter publicanus. Et reliqua. Bonicia beati Augustini episcopi.

Luce sancti euange

Luce edificat nos ad orandum et credendum, et non de nobis, sed de deo presumendum. Que ad orandum maior exortatio, quod ut nobis de iudice iniquo, propter eorum similitudinem. Iudex enim iniquus nec deum timens, nec hominem reuerens, audiuit tamen viduam interpellantem se, victus teditio non pietate inclinatus. Si ergo exaudiuit quod orabat quod rogabatur, quod non exaudiuit quod rogemur horretur? Cum ergo nobis ista et contraria comparati one dñs suaderet, quia oportet semper orare et non desicere, adiecit et ait: Orantem cum venerit filius hominis, putas inueniet fidei in terra? Si fides deficit, oratio perit. Quis est oratio quod non credit? Quis beatus apus cum ad orandum exhortaret, ait: Quis quicquid inuocauerit nomen dñi, saluus erit, et vbi orauerit fidem fonte esse orationis, nec posse ire riuulum, vbi caput aque siccat, adiuuaret atque ait: Quomodo ergo inuocabunt in quem non crediderunt? Ergo ut oremus credamus, et ut ipsa fidee non deficiat quod oramus vel oremus. Fides fundit orationem, fusa oratio etiam ipsa impetrat fidei firmitatem. Et tene in tentationibus deficeret fides propterea dominus ait: Vigilate et orate ne intretis in tentationem. Quis est in tentationem intrare, nisi a fide exire? In tantum enim tentatio proficit, in quantum fides deficit. Et tantum tentatio deficit, in quantum fides proficit. Nam ut apertius nouerit charitatis vestra de fide, ne deficeret et periret dixisse dominum, vigilate et orate ne intretis in tentationem, eo loco euangelisti ait: In hac nocte postulauit Satanus vera re vos sicut triticum, et ego rogo pro te perire, ne deficiat fides tua. Rogat qui tuetur, et non rogat, qui periclitatur. Quod autem ait dominus: Cum venerit filius hominis putas inueniet fidem in terra? De fide dixit quod perfecta est. Ipsa enim virginitas inuenitur. Ecce plena est ecclesia dei. Quis huc accederet si fides nulla esset? Quis non montes transferret si plena esset fides? Attendite ipsos apostolos dimissis omnibus suis, et calcarata per seculum, domum non inueuerunt, nisi magnam fidem habuerint: tamen hi plenam haberent fidem, non dices rent, dominus auge nobis fidem. Et etiam illam vtriusque de se confirmet, vide fidem et non plenam fidem. Quia dum obdulsisset domino filium suum a malo demonio sanandam, et esset interrogatus vtrum crederet, respondit et ait: Credo domine, adiuua in credulitatem meam. Credo, inquit, credo dñe, ergo est fideo. Sed adiuua incredulitatem meam, ergo non ples

Luce 18

Ro. 10

Ibid.

mat. 26

Luce 18

Luce 17

Marc. 9

ha fides. Sed quia fides non est superboz, sed hu-
 militum, dicit ad quosdam, qui in se confidebat tanq[ua]m
 iusti, et spernebat ceteros similitudine hac. **Quo-**
modo homines ascendunt in templum orare, vnus pha-
 riseus et vnus publicanus. Pharisaeus dicebat: **De-**
us etas ago tibi deus, q[ui] non sum sicut ceteri homines.
 Dixeret saltem fides multum homines. Quid est sicut
 ceteri homines, nisi omnes peccatoe meipsum? Ego,
 inquit, iustus sum, ceteri peccatores. **Non** sum sicut
 ceteri homines, raptorez, iniurii, adulteri et cetera.
 Ecce se sibi ex vicino publicano maior; ruzozis occasio.
 Sic, inquit, publicanus fuit. Ego, inquit, solus sum,
 iste de ceteris est. **Non** sum, inquit, talis qualis iste, p[er]
 iustitias meas q[ui]bus iniquus non sum. **Quo** iuno bis
 in sabbato, decimas do omnium q[ui] possideo. Quid
 rogauerit deum, quere in verbis eius, nihil inuenit
 es. Ascendit orare, noluit deum rogare, sed se lauda-
 re. **Parum** est non rogare, sed se laudare, insuper et
 roganti insultare. **Publicanus** autem de longin-
 qua stabat, et deo non se applicabat. **Quo** die scie-
 tia remouebat, pietas applicabat. **Publicanus** de
 longinquo stabat, sed dominus eum de propinquo et
 redibat. **Excellens** enim dominus et humilia respicit;
 excelsos aut, qualis erat ille pharisaeus, excelsa autē
 a longe cognoscit, adhuc autē a longe cognoscit;
 sed non ignoscit, adhuc audi humilitatem publica-
 ni. **Parum** est q[ui] de longinquo stabat, sed nec ocu-
 los suos ad celum leuabat. **Respice** sursum non au-
 debat, p[er]mebat scia, spes subleuabat, adhuc audi.
Percutiebat pectus suum. **Penas** de seipso exi-
 gebat, propterea d[omi]no ostenti parcebat. **Per**cu-
 tiebat pectus dicens: **De**ne ppicius esto mihi pctōz
 ri. **Ecce** q[ui] droget, Quid mirari si deus ignoscit, q[ui]
 ipse se agnoscit? **De** phariseo et publicano accepit
 p[ro]uenerit, audi finiam. **Audi** si superbum aculato-
 rem, audisti reuē humilem, audi nunc iudicē. **Amē**
dico vobis, veritas dicit, deus d[omi]ni, iudex dicit. **Amē**
dico vobis, debent dicit iustificatus de templo publi-
 canus ille magis, q[ui] ille pharisaeus. **Dico** domine cau-
 sam. **Ecce** video publicanum iustificatum magis de
 templo descendere q[ui] pharisaeum, quero quare. **Quo**
 ois qui se exaltat humiliabitur, et q[ui] se humiliat exal-
 tabitur. **Audi** sententiam, caue causam malā. **Audi**
dico: **Audi** si finiam, caue superbia. **Aud** eant nunc
 audiat ista nescio qui impii garrientes, et de suis vir-
 tutibus presumentes. **Audiant** qui dicunt, deus me
 hominem fecit, iustum meipsum facit. **Pe**tor et de
 testabilio phariseo, phariseus ille quidem super-
 be iustus se dicebat, sed tū in deo gratias deo age-
 bat. **Gratias** tibi deus, **Gras** deo agit, quoniam est si-
 cut ceteri homines, et tū tanq[ua]m superbus et inflatus
 rep[er]e dicitur non q[ui] deo gratias agebat, sed quia
 velut nihil sibi addi cupiebat. **Gras** tibi, quia non
 sum sicut ceteri homines iniusti. **Gras** tu iustus, er-
 go nihil rogas, ergo iam plenus es. **Ergo** non est tē-
 ratio vita humana super terram. **Ergo** iam plenus es,
 ergo iam abundas. **Ergo** iam non est quare dicas
 deservite nobis debita nostra. **Quid** est ergo q[ui] impie
 oppugnat gratiam et rep[er]e dicit q[ui] superbe agit deo
 gras? **Ecce** post dictam p[ro]uenerit, **plac** amq[ue]
 finiam p[er]cutit et paruuli, immo asportant et offerunt
 tur tangendi. **Qui** tangendi nisi medico? **Terre** insa-
 ni cui offerunt infantes tangendi? **Qui**: **Saluato**ri.
Si saluatori v[er]o saluandi. **Qui** nisi illi q[ui] venit q[ui] re-
 re et saluare ad pierat? **Ab** istis perierant, q[ui] tam ad
 ipos pprie attinet innocentes: **Ab** deo reatum, q[ui]
 vnde. **Ap**l[us] audio, **Per** vnum hoies intravit pctm
 in orbem terraz. **Per** vnum, inquit, hominem intrat

uit in mundum pctm, et p pctm mox: et ita in oēs ho-
 mines p[er]transiit in q[ui] omnes peccauerunt. **Uenit**
 ergo paruuli, veniant, audiant. **De**us d[omi]ni: **Qui** nite
 paruulos venire ad me. **Uenit** paruuli, veniant lā-
 gudi ad medicum, veniat p[er]diti ad redemptorem;
 veniant, nemo pp[er]beat. **In** ramo adhuc nihil omi-
 ferunt, sed in radice perierunt. **Non** adhibet igit d[omi]n[us]
 filios cum magnis, tangat medicus et puillos et ma-
 gnos. **Causam** paruuloz p[er]medauius maioribus.
Loq[ui]m[us] p[er] rācibus, orate p[er] sentibus. **Si** non fru-
 stra estis maiores, estote tuzozes. **Tu**emini ois q[ui]
 adhuc cam suam agere non possunt. **Quo**is fuit p[er]d[omi]n[us]
 rio, sit cōis inuēto: sil perieramus, simul in **Quo**is
 inueniamur. **Dis**par est meritū, sed cōis est grā. **Ab**
 hil habent mali, nisi q[ui] de fonte traxerūt. **Ab**hil ha-
 bent mali, nisi quod ab origine traxerunt. **Non** eos
 impediunt a salute, q[ui] ad id q[ui] traxerūt multa addi-
 derunt. **Qui** in malo est erate, magis et iniquitate,
 sed gratia dei deit quod traxit, delet et q[ui] addidi-
 sit. **Ab** em abundauit pctm, sup[er]abundauit et gratia.
En autem d[omi]n[us].

De radē d[omi]ni, Lu. xviii

In illo tpe. Duo hoies alcederunt in tē-
 plu vt orarent, vnus phariseus, et alter pu-
 blicanus. Et reliqua. Homilia Ierici.

Ensus huius lectio-

Snis heret p[er] omnia superioribus, vbi d[omi]n[us] dicit
 pulos ad instantiam orationis p[ro]uocat, in
 dicto deum non timentis, et vidue in clamatis intro-
 ducta parabola, q[ua]m q[ui] hoc mō terminauit. **Uerun**
 tamen finitū hoia veniens, puras inuenit fidem in
 terra: **Haec** q[ui] hōi q[ui] q[ui] imp[er]io de fide applau-
 deret, humilitatis illico documentum subiunxit, q[ui]
 inter cunctoz bonoz op[er]ū exercitia plus valere,
 maioremq[ue] virtutum esse demonstrans, sicut ostat iu-
 perbia[m] vitiozom oim caput existere. **Ad** hunc q[ui]
 singulariter meritum declarandū v[er]us est p[er]paratione
 duoz hoim, in altero q[ui] humilitatem laudans,
 in altero superbia[m] vituperans. **Quo** in q[ui] d[omi]n[us]
 hoimines ascendunt in templum et. **Audens** d[omi]n[us]
 dam Judeoz de ficta se sanctitate extollere, ac p[er]
 hoc quasi excellentioris meriti essent, ceteris pe-
 ferre: hanc parabolam deaurit in medium, in qua et
 virtus humilitatis p[re]cipue p[er]mendatur, et p[re]sum-
 ptiuā superbia[m] q[ui] sit cauenda ostendit. **Dicit** autē,
 inquit euangelista, ad q[ui]dam q[ui] in se p[er]sidebat rari-
 quam tuisti, et al p[er]mebant ceteros parabolam istā:
 Duo homines ascendunt in templum. **Ab** obite il-
 lud templū, et toto orbe famosum, quod a Salomo-
 nis s[er]uofolymis affluētissimis vniuersis fuerat
 edificatum, in eminentiore ipsius ciuitatis parte si-
 tum fuerat, in monte scilicet mozia. **Pulchre** h[oc] i-
 dictum est ascendit, q[ui] ciuitas Iherusalem in celo
 uo montis, hoc est, in descensu sita, ex parte erat in
 monte, et ex parte in valle: templum autē d[omi]n[us], vt dicit
 mus, in eminentiori loco ipsius ciuitatis fuit colli-
 catū, et q[ui] ad illud venire cupiebat, necesse erat v[er]o
 luc ascendendo peruenire. **Uen** in sequentibus le-
 git. **Descendit** hic iustificatus in domum suam ab il-
 lo, hoc est templo, vel descendit iustificatus publi-
 canus ab illo, i. ex comparatione pharisei. **Et** in illo
 euangelio, homo legit descendit ab Iherusalem in
 Ihericho, et incidit in latrone. **Causa** quoz as[er]e-
 sionis eoz subditur: **Ab** oraret. **Ad** hoc em illud
 et templum constat edificatum, vt ibi p[er]ple sum p[er]p[er]

Rom. 5.

Gal. 6.

I. cor. 4.

Ro. II

Luc. 10.

Luc. 18.

Gal. 6.

I. cor. 4.

Ro. II

Mat. 23

tia sua et reliqua q[ui] in lege p[re]cipiebant, offerret: tū
 etiam pro se fuit regni filium, certisq[ue] temporibus
 p[ro]sularet. **Et** his aut duobus hoibus qui ascendunt
 in templum vt orarent. **Quo** vnus pharisaeus et al-
 ter publicanus. **Pharisei** clerici et p[re]b[er]yteri erant
 Judeoz, qui pro eo q[ui] a ceteris se diuidebant, tanq[ua]m
 p[er] sanctioris ac potioris meriti diuini interpretant, a
 phariseo filio Jude mutato vocabulo. **Et** quibus
 iste fuisse dependitur, q[ui] arrogantia tumens, in tē-
 plum ascendit, non tam deum oraturus, q[ui] se lauda-
 turus. **Publicani** autē dicebant, vel q[ui] publicis flagi-
 tiis incubebant, vel qui publicis negotiis interuie-
 bant, vectigalia reipublice p[ro]suerunt. **I. telonarij,**
 et etiam ois qui per fas et nefas diuitias sibi accu-
 mulabant. **De**inde publicanus iste ad mēbra supra
 dicit p[er]tinet mulier; sancte ecclesie, de q[ui] supra
 d[omi]n[us] d[omi]n[us] aut non facit vindicta electoz suoz clamā-
 tum ad se pharisaeus vero ad illos, de q[ui]bus formi-
 dabilis in p[er]clusionem sita subdit: **Uerunt** filius ho-
 minis venies, puras inueniet fidē in terra: **Pha-**
riseus stans hec apud se orabat, **Quid** stans phari-
 seus hic orasse p[ro]hibetur, ad mox illius p[re]feren-
 tur, q[ui] ad templū dei venientes non solum p[ro]strati, sed
 toto corpore erecti orare p[ro]uenerant, q[ui] gestus cor-
 poris testat. **Quo** vnus gras tibi ago, q[ui] non sum sicut
 ceteri hoim. **Quo** vnus spēs a c[er]is doctozib[us] nume-
 rant, q[ui]bus otiozom arrogantiū deprehendit. **Pha-**
riseus siq[ue] dem p[re]ces est, cum hō purat se h[ic] bonum
 q[ui] non habet, quousq[ue] ap[er]t[us] et obliq[ui] repercutit, di-
 cens: **Si** quis eximiat se aliq[ui]d esse cū nihil sit, ipse
 se deducit. **Sed** ipse est, cū aliq[ui] bonū quod habet,
 a seipso habere se arbitrat, diabolū p[re]fecto imitās,
 q[ui] per elationē dicit: **nescio** d[omi]n[us], et ego feci meip[er]m:
 q[ui] redarguit ap[er]t[us] ista dicit: **Quid** em habes q[ui]
 non accepisti? **Tertio** q[ui] est, cū q[ui]bet est bonū q[ui]
 dem q[ui] habet, certius sibi datum nouit, tū hoc pro
 suis meritis se accepisse confidit: **Quo** vnus ap[er]t[us] paulo
 dicitur: **Quis** p[er] dedit illi et retribuet est? **Quarta**
 nihilominus est, cum singulariter se aliquis bonum
 putat h[ic], et ceteris de seipso specialiter bonus vi-
 deri appetit. **Quo** modo pharisaeus iste potissimū
 laborasse p[ro]bat, qui sub quadam g[ra]titudine, omnibus
 infra se positus, suazq[ue] ponderare merita, etiam pu-
 blicano orantē se p[ro]bat. **Quo** vnus, in quibus, gratias
 ago tibi, q[ui] non sum sicut ceteri hominum, raptorez,
 iniusti, adulteri, velut etiā hic publicanus. **Rapto-**
res sunt, q[ui] per vim aliena diripiunt. **Iniusti**, q[ui] legē
 dei q[ui] summe p[re]ceptez iustitie m[er]e et non custodiūt.
Adulteri, q[ui] alienū thoz violat. **Quo** vnus bis i sab-
 bato. **Si** que mouet, cur se bis in sabbato teimasse
 tacet, huiusmodi q[ui]libet talis citius sensu distolue-
 tur. **Judeos** oēs dies iuxta a sabbato p[ro]uasse mant
 festum est hoc modo: **Prima** sabbati, secunda sab-
 bati, sicq[ue] reliqui a sabbato dies n[on] cupant vsq[ue] sab-
 bati, sicut et nos prima et scōam feriā dicere p[ro]stat.
Non incongrue hoc loco, noie sabbati tota heb[er]do-
 mada intelligitur, q[ui] sabbato claudif. **Hemo** em tā
 demētissimū esse potest, q[ui] hunc in vna die bis q[ui]
 v[er]o impossibile est teimasse putet. **Bis** q[ui] in sab-
 bato, i. duobus diebus in hebdomada teimasse se
 p[er]hibet. **Decimas** do oim q[ui] possideo. **Lege** p[er]
 cipiebat, vt filij **Israhel** annuatim oim rez suaz d[omi]n[us]
 decimas arant. **Sed** scribe et pharisei, vt ceteris
 decimas bantibus sanctioz appareret, non mo-
 do redditis frugum, v[er]o minima queq[ue] olerum de-
 cimabant. **Unde** et digne alibi a domino redargui-
 untur, cum dicitur: **Ab** vobis scribe et pharisei h[ic]
 p[ro]critē, qui decimas mentham et anethum et cy-
 minum, et relinquitis que grauiora sunt legi, hoc est

altiora p[re]cepta legis, dilectionem videlicet debet
 p[ro]ximis, vel iudicium et misericordiam. **Hoc** loco p[ro]
 uiter commemorandum, q[ui] **Eschiel** p[ro]pheta, in
 mystica visione quā referit sibi apparuisse iuxta flu-
 uium **Ephraim**, inter reliqua dicit se vidisse quatuor
 animilia plena oculis ante et retro. **Quo** vnus multi-
 plicibus sym[er]bolum p[re]ferunt. **Hec** ergo aialia re-
 ce vndiq[ue] oculata esse dicuntur, quia factoz actio
 vndiq[ue] magna vigilante cura circūsp[er]ta est. **Grā**
 entim bona desiderabiliter p[re]uidet, vt mala queq[ue]
 folleret caueant. **Sic** demiq[ue] terrenoz se imp[er]e-
 dunt actibus officioz, vt a celestibus non secer-
 nant animum. **Sic** postremo nouerunt frui tempo-
 ralius, vt semper intendant eternis, tantoz in bo-
 nis etiā q[ui] agunt solliciti et pudentes sunt, quanto ho-
 stis veritissimū fraudes etiam in bonis turpiter pro-
 lere non nesciūt. **Ab** h[ic] quos minima vel nulla sita cu-
 ra exercet, dum alius intendunt, frequenter alia ne-
 gligunt, multumq[ue] his sanctis dissimiles animilia-
 bus, circumspectionis oculum p[ro]uide ad cuncta nō
 p[ro]munt. **Quo** vnus huic phariseo accidisse deprehe-
 ditur, qui ad deo gratias age[n]das, ad elemosinā
 dandam, ad teimata facienda sagax oculo intendit,
 sed ad humilitatis obseruantiā negligenter toz p[er]
 it, et q[ui] omnes iue ciuitatis aditus diligenter emu-
 niens, superbie cicatricem reliquit, per quam fero-
 ci hostium de p[er]dationis subiacit. **Quo** vnus modū
 enim nihil p[ro]dest q[ui] tota ciuitas cōtra hostium cu-
 stoditur incursum, q[ui] in una foramen relinquit,
 per quod ab hostibus intrare, sic nihil iuuat q[ui] mul-
 tas virtutes congregauit, si vnum in uobis vitio-
 um relinquitis, per quod a diabolo captiuram. **Et**
 publicanus a longe stans, nolebat nec oculos ad ce-
 lum leuare, sed p[er]cutiebat pectus suam. **Quo** vnus
 in phariseo signa p[er]cellerunt superbie, tot p[er]sequen-
 ter in publicano humilitatis indicia deprehenduntur.
Ule em iua merita predicare, alius de potestate offe-
 dere: contra illi suoz p[re]fessione pctōz, demissio
 ne luminum, pectozis insuper verberatione diuini-
 tatem sibi conciliat. **Ab** longe stabat, q[ui] se peccato
 rem et p[ro]fanum veraciter intelligit, sanctuario p[ro]
 pinquare non audebat. **Ab** longe v[er]is stabat, q[ui] pec-
 cando se longe a deo recessisse nouerat. **Quo** vnus
 est grauit[er] offendisse, illicita p[ro]spiciedo: indignum
 certe exultare, q[ui]dem obturibus deum vel dei tē-
 plum asp[er]ere, quibus ad occupandū illicita pluri-
 rima fuerat consp[er]catas, nec dū eoz numero se loci-
 are audebat, quide peccatoz indulgentia sibi, cum
 p[er]missa dicitur: **Ab** te leuati oculis meos, qui ha-
 bitas in celis. **Pec[er]** quoz suum p[er]cutiebat, q[ui]
 se nouerat plurima tibi cogitate nefanda, vnde de-
 um offendere, et quali supplicium sibi de seipso exi-
 gens, veniam scelerum non tam imp[er]trabat, q[ui]
 torquebat a domino. **Quo** vnus, inquit, p[ro]p[er]it? esto
 mihi peccatoz. **Ab** magna p[re]cis breuitas, sed mira
 robustaq[ue] deuotioz commendata, qui et iudicis leni-
 tentiam p[ro]mouerent, et ex misero iustificatum re-
 re publicanum efficeret. **Unde** sequitur: **Quo** vnus
 bis, descendit hic iustificatus in domū suam ab illo,
Ab iuxta fiditū sub exemplo istius publicani de-
 gens penitentibus p[ro]rogatur. **Uen** q[ui] cupias p[er]
 teritas humiliter deuenit, q[ui]s iniustus ad templū
 uenit, iustificatus est a templo recessit. **Quo** vnus
 bis, ab illo, dupliciter antoz exponunt, vel ab illo,
 sc[ilicet] templo: vel ab illo subaudiendum phariseo, id
 est, plusquam ille. **Hec** quā literam p[er] se eminent
 si quid myst[er]iū superest requiramus. **Quo** vnus hōi
 bb

Exec. I.

nes. duos est ty pus populor. Pharisaeus ad em de merito excellencia in maniter efferens. Iudaeum p dnm figuratiter exprimit. q de accepto legis obfer uantia tumuit. z redemptiois sui ad se in humilitate uenientis aduentum superba mente recipere detrectauit. cum inter cetera q culpaz immanitas ex polcebat. illuc recto facti. odine puenit. vt qui olim in ptiobus partibus angelos hospitio receperat. iam secum vltimus habitare nolentes. in templo clau mantes audire. Recedamus ab his sedibus. Per publicanum vero q se humiliat. suaz peccata cofitendo exaltari meruit. gentis eque designatus est populus. qui apostolice predicationis veritate suscepra. falsoz numinum potesta deseruit. suumq creatorem p digna pentitudine sibi. ppitiare pcedit. cuius digne satis exaltationi ptingit. vt q prid fuz erat mancipium diaboli. efficeretur filius dei. Qui qm ad deum conuersus. pctā sua recognouit. z cele rum suozum perfecte penituit. non solu ueniam. sed etiam vt populum Iudeoz fidei dignitate precedere rec. accepit. Cōmmissio q se exaltat humiliabitur. z q se humiliat exaltabitur. Hec sententia z de vtro qz pplo ualid intelligit. iudaeo scz z gentili. quozum alter vt dicitur est de diuinis beneficiis p uipientis humiliat. alter vero deuote se in confessione peccatoz humilians meruit exaltari. Et de omni superbo z humili potest quententissime accipi. p cordate su per hoc Salomonis sententia. Ante ruinam exalta rit cor hominis. z ante gaudium humiliat. At videmus multos honozibus z diuitiis huius seculi flo rere. z in eis vsq ad finem perseuerare : cernimus e contra nōnullos pauperrate z inopia laborare. z in eadem egestate vsq ad exitum vite permanere. Qu ergo isti in inchoata felicitate. z illi in passua pau peritate vsq ad terminum vite permancant: quō ue rum esse constat q dominus dicit oem hominem ex altatū humiliari. atqz humiliatū exaltari. Sed quo niam ueritas fallit non potest. scien tum: qz si non in pnti hoc sp admplere uideat. in futuro tñ ppendū non dubitamus. Omnis em q in presenti uita se ex altat. vt diuinis preceptis se subdere ptemnat. hic in die iudicii cum superbis z impiis sociatos humi liari cogetur a dño auditurus: Ite in ignem eternū. Qui autē amore diuino hic se humiliare studuerit. imitans illū q dicit: Descite a me qz mitis sum z hu milis corde: ipse i futuro iudicio a dño exaltabit. cū optabile uocē audire meruerit: Ante hñdici pñs me. Nos at non solu ex hñlitate publicant ex pñs humilitatē colligere debemus. uerū ediuerso. z de hñs elari pharisei formā humilitatē assumere. Ille em pñderat ut altor mala. z cepit tactatē sua pfer re bona non contra nostra mala debemus perpen dere. z altor bona pie asiderare. Et sicut ille ceres se pferens. ex eo qz alios desperit. humilitatus est ad ruinam: ita z nos bonis fidelitū impares iudican tes. ex eoz imitatione exaltari. pñciamus ad glo riam. Cūqz huiusmodi deuotionis formam affecu rit fuerimus in quotidianis precibus hanc ofonem a beato Beda editam. beneum qdem. sed oino salu berrimam frequentando recitare fudeamus.

p. 10. 18.

Duos ops miserere supplicii tuo. qz nō sum si cut innumeris tui. pemptu seculi subli meo. iustitie merito gloriosi. castitatis lau de angelici. uelut etiā multi illoz q post flagitia pu blica penitēdo tibi meruer: esse deuoti. q etiā si qd boni tua grā largiente fecero. q sine hñ facia. quae a de districtione penes ignoro. Tu aut dñe.

Domina .xii. post octa. pēterostes. Mar. vii.

In illo tpe. Ecce Iesus de finibus Ty ri. uenit p Sidonē ad mare Galilee. Inter medios fines decapoleos. Et reli. Homi. uenerab. Bede.

Sardus ille z mutus

quem mirabiliter curatum a dño mo qz eūz gelium legeret audimus. genus designat humanum. in hñs qui ab errore diabolice deceptio nis diuina merentur gratia liberari. Quid dicit nā qz homo ab audiendo uite uerbo. post qz mortife ra serpentis uerba contra deum tumidos audiuit. Mutus a laude p dicitur effect? est. ex quo cū sedu ctore collo qum habere psumpsit. Et merito clau sit aures ab audiēda inter angelos laude creatoris. qz ad audiēdam eiusdem creatoris uisuperatione. sermonibus hñs incautus aperuit. Merito clausit os a predicāda cum angelis laude creatoris. qd uelut ad meliorandū eius qd opus creatiois. cibi uelut i puaricatione spurcius impleuit. Et uero miser ge nery humani defectus. Qd de radice uitioz ger minauit. uitiolus multo dilatatū cepit in propage ramoz. ita vt ueniente in carne dño. exceptio pau cis de Iudea fidelibus. totus pene mūdus ab agni tione z p fessione ueritatis furdus erraret z mutus. Sed ubi abundauit pctm. superabundauit z gratia. Uenit nāqz dño ad mare Galilee. ubi nouerat egrotare quē sanaret. Uenit iue grā pietatē ad tumētia. turbida z instabilita gentiū corda. in qbus nouerat esse q ad suā gratiā pertinerent. Et hñ inter medt os fines decapoleos ad mare Galilee. ubi egrotum sanaret. uenisse perhibetur. qz relicto ob perfidiam populo. qz decalogi mandata accepter. pteritias ue nit ad gentes. z sic stat Iohannes ait. filios dei qui erant dispersi. congregaret in unum. Et adducunt ei furdum (inquit) z mutum. z deprecabatur eum vt imponat illi manum. Et ille furdus saluator ego agno scere. mutus rogare nequibat. adducit eum amici. z pro eius salute dño supplicat. Sic nimirum sic in spiritali necesse est curatioe gerat. vt si quis huma na industria ad auditū p fessionemqz ueritatis coner tit nō potest. diuine pietatē offerat aspectibus: atqz ad sanandū eū supne man? flagitare auriū. Nec tardat celestis misericordia medici. si iustera pñanti um nō hesitat. nec deficit o. Et statim subinfert: Cū apphēdēs egrotū Iesus de turba seorsum. misit digitos suos in auriculas eius. z expuens ter ti gir lingua eius. Digitos qui ppe ferudo in auriculas mittit vt audiat. cū p dona spūals grē diu nō credē tes. ad auditum sui uerbi puerit. Expuens lingua muti vt loqui ualeat. tāgū: cū per ministratū p dca tōis rōnem fidei. quā p fiteri debeat. p fterat. Per digitos nanqz domini. ipsi sancti dno significari z ipe docet: Si ego in digito dei eicio demonia. qz alius euangelista manifestus ponit: Si ego in spū dei eicio demones. Et ps. ubi ait: Quoniam pde bo celos opera digitoz tuozum. id est. uidebo sanc tos. non iue merito uirtutis. sed tue merite spiri tus a terrenis suspēnsis. z celestis factioz conuerfat one sublimis. Spūtum quoqz captis z otis domi ni. uerbum est euangelii. quod inuisibilis diuinitatis arcano sumptum. uisibiliter mūdo vt sanari p fter. ministrare dignatus est. Notandum sane qz domi n? p quauqz auriculam linguamqz sanandū tangeret egroti. apphēdēs eum seorsum. dixit eum e ruz. ba. Prima nanqz salutis spes est. quoniam uerba asines tos uirtoz tumulus turbazqz deserere. z sic ad sus cipienda sanitatē munera humiliter caput inclina

Rom. 5.

Joh. II.

Luc. II. mar. 12. ps. 5.

re. Neqz vllatenus saluari putandus est. Quid uis inordinatis moribus adherere. superuacuis uerbis delectari. turbulentis cogitationibus non timere de uastari. sed qui miserante et adiuuante dño turbidā pñse conuersionis uitam mutauit. qui inspirati onem diuine gratie corde cepit. qui pbo doctrine celestis confessionem uere didicit fidei. restat vt cō festim opata sanitatis gaudia psequatur. Unde bñ pñs de turba legregat infirmum dñs. post qz mit tit digitos in auriculas. post qz spūto tāgū linguam illius. subinfert: Cū sup hñs in celum ingemu it. z ait illi: Effeta. qd est adaperire. Et statim ap re sunt aures ei. z solutum est uinculum lingue eius. Et recte sanaturus egrotum dñs. suspicit in celum z ingemit. vt ubi nobis speranda salus. z qua com punctionis uel lachrymarū sit deuotione querēda ac petēda significet. Suspicieus in celum ingemu it. quia nos qz ad possidēda celestia creauit. longe in terra terra defectos esse uoluit. Suspicieus in ce lum ingemit. vt nobis qz celestibus gaudia per terrena oblectamenta discellimus. ad hec per gelm? z suspiria inlinuare et redendum. Quod aut ait effecta. i. ad aperire. propter aures dicit sanā. das. qz sanādas diuina clausit aures. sed ad audiēdam tam ta ctus patefecit ipsius. Et credo mos increbuit eaz clesie. vt sacerdotis illius hñs qz percipiēdis bap tismi sacramentis preparant. prius inter cetera cō secretionis exordia. de salua otis hñs nares tangat z aures. dicentes: Effeta. Per saluam quidem otis sui. gustū qz inittandi sunt sapientie designa tes: per tactum uero narium. vt abiecti delectatio nibus uolens. solum Chriſti amplectantur odorem. De qz apst: Chriſti bonus odor sumus deo in omni loco. vt z meminerit se iusta exemplum beati Job (Donec superet hñs in eis. z spūs dei in nariis) eoz. non loquit inquit labiis. nec lingua mēda. cium meditari debere. Porro per tactū auriū. uere licio auditū lingue nequam. audiant uerba Chriſti z faciant ea. similes uro pudenti. qz edificauit do minum suam supra petram. Et uisqz nostram frāz charissimi qz bap tisma Chriſti redit lucepti hoc oidi ne plectrauit est. Omnes quidem qui salutare lanaz crum uel proximo hoc palche tpe. uel aliquā alias ri te susceperunt. ipō sunt ordine plectrandi. Unde multū necesse est. vt qd dñs in nob? propitius ablu ere z sanctificare dignatus est. ipsi passim gramina re. z pro nobis pofanare timeamus. Sed z si qz ce ritum nequitie foetidāns incidimus. festinemus rur sum lachrymarum z pnie fonte mundari. Kenoue mus aurium puritatem. quam nobis auditū fidei di uinitus constar fuisse collatam. cauentez illud ap lū quod quibusdam exprobrians ait: A ueritate qdem auditum auertent. ad fabulas autem cōuertentur. Chriſteamus linguam a malo. que cōfessione fidei sanctificata est. timeamus in ipa qua benedicimus deum z patrem. maledicere hoies qui ad imaginē dei facti sunt. Qui em putat sereligitiosum esse. non refrenans linguā suā. huius uana est religio. Cēz ce em dicitur. qz aperte sunt aures eius z solutū est uinculum lingue eius. z loqzatur recte. Qui ergo recte loquit de bap tismo. nostri tpe didicimus. cor de credendo ad iustitiam. ore autem confessionem faciendo ad salutem: curandum sum prope est. ne post bap tisma ad iniusta z noxia uerba declinem?.

1. Cor. 2.

3b. 27.

1. Ti. 4.

Jaco. I.

Ro. 10.

Mat. 12.

me minus libet) detractiois sermonibus seruate non timent. qui pofertur mēda. clesie. restes fallace. qui seminat inter fratres discordias? Non solu au tem a malis aures. linguamqz satis est castigare lo quelis. si non etiam iuxta psalmistā. inclinemus au rem nostram in uerba otis dei. si non os nostrū loq tur sapientiam. z meditatoz cordis nostri prudentia. Sed z cunctos simul interioris. exteriorisqz homi nis nostri sensus. qz cuncti in bap tismo abluti sunt. opozet mundos ac bonis operibus seruemus. inis per semper ornatos. Curato autē furdo z mūto. uo deamur quod sequitur. Cēz pcepit. inq. illis ne cui diceret. Quanto autem eis pceptis pbar. tanto magis plus predicabatur. z eo amplius admirabat tur. dicentes: Bene omnia fecit. z furdos fecit audire. z mutos loqui. Quare frēs charissimi hoc actū credamus? Nunquid non estimandum est. qz pnie nitus dei filius signum faciens. z hoc abcondi uo luerit. z contra uoluntate illius sit pateratum in turbas. nec potuerit silētio signum tegere si uellet. qd potuit facere cū uoluit. Hic forte nobis exempliū dare uoluit. vt uirtuti opa facientes. uirtum tacta zie per oia. gloriāzqz uirtum humanam. ne bona nostra actio per inanem uulgi fauorem superne res tributiōis munere puerit. Et tñ sciamus opera no stra si digna imitatione sunt. nullatenus posse ceta ri. sed ad uilitatem fratere correptionis ipō dī pē sante paterari. qz dicit: Non potest ciuitas abscon di super montem polita. Et alibi: Quoniam qz in tes nebis dicitis. in lumine dicit. Et reuera ita omis mode. ita intelligēda est dicit dī p fectio pcepti. Quod nō ita tamen dictum quis estimet. quasi bo na facientes. fratros conuere debeamus aspectus cum dominis dicit: Luceat lux uestra coram homi nibus. vt uideant opera uestra bona. sed vt ppe ra que fratribus ostendimus. nō laudem ab illis. fed pfectum queramus. hoc est enim quod sequitur: Et glouificet patrem uestrum qui in celis est. Nam qui ea intentione bona ostendunt opera. ut ipō sō li laudentur. non autem vt laudentur in bona pofici ciat. neqz vt pater qui in celis est glouificetur. talez sunt nimirum illa terribilis increpatione plectendi. qua dicitur: Amen dico uobis. receperunt merce dem suam. Sed z hoc dicendum. quia si illi uirtu tes dominicas tacere nequeant. qui tacendi pce pium acceperunt. multo amplius sit nobis diuine gratie pfectionis semper in hñdum. qui quotidia nio in uicem nos uerbis. ac celestibus alimonis resi cere pceptimur. dicente apostolo Iohanne: Qui audit dicat ueni. i. qz gratiā supne aspirationis men te concepit. qui uerbum exhortationis quo uilitet. proximum confortare ualeat didicit. nequaquam quod nouit silētio abscondat. fed ipsum proximus fratrib? communicet. Si ea que nouimus benigne proximo dicere bona nō negligimus. aderte ille sui quo sunt omnes thesauri sapientie z scientie absco dit. et quod nunc ex parte cognouimus. ad pfectum nobis lumen ueritatis intimare dignabitur. Iesus Chriſtus dominus uoster uingeticus partē. qui cum eo uiuit z regnat in uirtute spiritus zc.

ps. 77

mat. 5. Luc. 12.

mat. 5.

mat. 6.

Apo. 22

Col. 2.

Domina .xiii. Lucedecimo.

In illo tempore. Dicit Iesus discipulis suis: Beati oculi qui uident que uos uide tis. Dico enim uobis. quod multi reges z

prophete voverunt videre que vos videtis, et non viderunt. et audire que vos auditis, et non audierunt. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Auribus domini et re-

L. Cor. I

Ps. 130

L. Cor. 3

leste mysterium, quod placuerit deo vt parvulus magis q̄ prudentibus istius mundi suam gratiam revelaret. Quod apostolus Paulus tylo plenius digessit, dicens: Nonne stultum fecit deus sapientiam huius mundi? Nam quoniam dei sapientiam non cognovit hic mundus per sapientiam, placuit deo per stultitiam predicationis salvos facere credentes. Parvulum ergo accipiamus q̄ se exaltare nō noverit, et phalerat̄ sermonibus per se exaltare nō noverit, quod philosophi arietat̄ faciunt. Parvulus erit qui dicit: Domine nō est exaltatum cor meum, neq̄ elati sunt oculi mei. Neq̄ ingressus sum in magnis, neq̄ in mirabilibus super me. Et vt sciret parvulum hunc, non etate, non sentu fuisse, fed humilitate sua, et q̄dam declinatione iactantie addidit, fed exaltat̄ animam meam. Videt q̄ exaltatus fuerit hic parvulus, quanto virtutū sublimitis vertice: Talis nos parvulus vult esse ap̄s cum dicit: Si q̄s videtur inter vos sapientis esse in hoc seculo, stultus fiat vt sit sapiens. Sapientia enim huius seculi fulsitia est apud deum. Pulcherrimus conetur de fide locus, q̄ omnia sibi tradita dicit a patre suo. Cum omnia legis, omnipotentem agnosces, non decolezom, non de generem patris. Cum tradita legis, filium confiteris, cui per naturam omnia vni us substantie iure sint propria, non dono collata p gratiam. Addidit: Nemo scit q̄s est filius nisi pater, et q̄s pater nisi filius, et cui voluerit filius revelare. Ideo beatorum dicitur oculo illozom, q̄bus datum est dei salutare. Christum videre. Ut scias autem, q̄ sit cui filius patrem quibus vult revelat, ita etiam pater revelat quibus vult filium. Audi dicentem ipsum dominum Jesum cum laudaret Petrum q̄ eum dei filium esse confessus sit. Beatus es, inquit, Simon bar Jona, quia nō caro et sanguis revelavit tibi, sed pater meus q̄ in celis est. Adheret hic lectio q̄ exponuntur hi qui legis periti sibi videtur, qui verba legis tenent, vim legis ignorant, et ex ipso primo legis capitulo docet esse ignaros legi, probans q̄ in principio statim lex et patrem et filium predicaverit, incarnationis quoq̄ dicitur annuntiauerit sacramentum, dicens: Qui diligis deum tuum, et diliges proximum tuum sicut teipsum. Unde dominus ait ad legisperitum, hoc fac et vive. At ille q̄si nesciret proximum suum, quia non credebatur in Christum, respondit: Quis proximus meus? Ita q̄ Christum nescit, nescit et legem. Quis enim potest scire legem, cui veritatem ignoret, cum lex annuntiet veritatem. Quis quidam ex hierusalē descendebat hiericho. Et eum locum qui propoliatus est nobis, planius possimus absolvere, veterem civitatis hiericho repetamus historia. Ad emmim? itaq̄ qd hiericho, sicut legitimus in libro q̄ scribit̄ Iesu naue, magna civitas fuerit, mirabilis? septa parietibus, q̄ nō ferro puia non ariete possit esse penetrabilis: in ea Baab habitasse meretricis, q̄ exploratores quos dixerit Iesus suos, hospitiū recepit, consilio intravit, postulanti bus civibus ab ille respondit, abscondit in tecto, vt se suosq̄ vrbis excidio solus eriperet, coccum in fenestra ligavit: vrbis autem ipsius inerpugnabiles muros, septem tubarum sacerdotium sono, et populi sublimitas plulatu p̄sono cognovisse, Videte quō

vnusquisq̄ proprium servet officium, explorato: et cubias, mysterium mererit, fidem victor, religio nem sacerdos. Hi periculi pro laude non metunt, illa susceptos nec in periculis prodit. Iste sollicitus magis fide servare q̄ vincere, meretricis p̄vius m̄ dat salutem q̄ excidium civitatis. Religiois aure insignia, arma sunt sacerdotis. Nam illud quos non plenū p̄viret esse miraculi, quod ex tota vrbē non servatus est, nisi quem meretrici liberavit: hęc sim plicis historia veritatis est, q̄ si alius confideretur admiranda signat mysteria. Hiericho est figura istius mundi est, in quam de paradiso, hoc est, de hierusalē illa celesti eiecit adam, p̄varicationis p̄ lap sione descendit, hoc est de vitalibus ad inferna demigrans, cui non loct, sed mozum mutatio nature sue fecit exitum. Iste em̄ ab illo muratus est Adam qui inoffensa beatitudine fruebat̄, vbi in secularia peccata deflexit, incidit in latrones, in quos nō in cidisset, nisi in his m̄dari celestis deus se fecisset obnoxium. Qui sunt isti latrones, nisi angeli nocris atq̄ tenebrarum, qui se nonnūq̄ transfigurant in angelos lucis, sed per se evocare nō possunt. Hi ante de spoliant, que acceptimus instrumenta gratie spirituales, et sic vulnera inferre consueverunt. Nam li n̄tē merata q̄ imp̄simus instrumenta servamus, plagas latronum sentire non possumus. Cane ergo ne ante nuderis, sicut Adam ante nudatus est, mandati celestis custodia destruitur et exutus fidei flammato, et sic letale vulnus excipit. In q̄ omne genus occidisset humanū, nisi Samaritanus ille descendit, vulnera eius acerbā curasset. Ad medicos iste Samaritanus, qui eum quem sacerdos, quos angeli de spererat, non etiam ipse deperit. Hęc vocabulo se cte despicias, que verbi interpretatio miras. Samaritanus etem vocabulo, castus significat, hoc habet interpretatio. Quis est castus, nisi ille de q̄bitum est: Custodiens parvulos dominus. Itaq̄ sic cut Iudeus alius in litera, alius in spiritu. Ita et Samaritanus, alius foris, alius in occulto. Hęc q̄ Samaritanus descendit, Quis est qui descendit de celo, nisi qui ascendit in celum, filius hominis qui est in celo: Videns semitulum quem nemo poterat ante curare, sicut illam q̄ fluxu sanguinis proficiens in medicos erogauerat omne patrimonium suum, venit secus eū, hoc est, factus compassionis nostre sus ceptione finitimus, et misericordie collatione victinus. Et allegavit vulnera eius infundens vinum et oleum. Multa medicamēta medica habet iste, q̄bus sanare consuevit. Sermo eius medicamentū est. Alius eius sermo cōstringit vulnera, alius oleo fouet, alius vinum infundit. Cōstringit vulnera austeriori precepto, fouet remissione peccati, sicut vbi no compungit denuntiatione iudicii. Cetera imposita it, inquit, eum in iumentum suum. Audi quomodo te imponat, hęc peccata nostra portat, et p̄vius nō do let, et pastor impositus ouē lassam super humeros suos. Homo enim iumentis, similit factus est. Et ideo supra iumentum suum non impositus, ne nos clemens sicut equus et mulus, vt per nostris corporis assumptionem infirmitates nostre carnis aboleret. Dent q̄ dicit nos in stabulū qui eramus iumenta. Cetera tem stabulum in quo defessit lego timere succedere solent. Dicit itaq̄ illum in stabulum dominus, qui suscitāt a terra inopem, et de stercore erigit pauperem. Et curam eius egit, ne eger ea que accepereat nequa q̄ precepta seruaret, in q̄ cognouit astra p̄ sepe domini sui. Sed nō vacabat Samaritano huic in terris diu degere, redendum enim erat eo vnde descenderat. Itaq̄ altero die, Quis est iste alter dies,

quod forte ille dicitur resurrectionis, de quo dictū est: Hęc est dies quam fecit dñs. C. Porulit duos denarios, et dedit stabulario et ait: Curam illius habe. Quis sunt isti duo denarii, nisi forte duo testamenta q̄ imaginem in se habent eterni regis exp̄ssam, q̄ prout p̄viret vulnera nostra curant? Redempti enim sumus spiritu sanguine, vt vitime mortis viscera vitaremus. Ibo ergo duos denarios, licet hoc q̄s illoz quatuor: forma non ad absurdum sit intelligere, accepit stabularius. Quis ille forsitan q̄ ait: Hęc est imo vt stercoza, vt stabulum lucrifaciam, q̄ curā haberet hominis vulnerati. Stabularius itaq̄ est ille qui ait: Dicitur me Christus angelizare. Stabularii sunt isti q̄bus dicit: Ite in orbē vniversum, et p̄dicare euangeliū omni creature, et q̄ crediderit et baptizatus fuerit, saluus erit. Saluus vrbis a morte, saluus a vulnere, q̄d intrit est a latronibus. Hęc ille stabularius q̄ alter? vulnera curare potest. Beatus ille cui dicit Iesus: Quodcuq̄ super rogaueris, reuertens reddam tibi. Bonus disp̄sator Paulus, cuius mercedem et epitolo veluti et rōni quā accepit ras superfluum, moderatū dñi mandatum ppe immoderato labore mentis et corporis exerceat, vt multos ad egrediume grauis sp̄ualis alioquin dispensatione reuelaret. Bonus ergo stabularius, stabuli eius in quo agnouit alius p̄sepium domini sui, et in quo greges clauduntur agnos, non fremtentibus ad causas rapacibus lupis, facilis in ouilia sit ingressus. Spondet q̄ mercedem se reddaturum. Quis reuertens rōne nisi in iudicium dicit: Nā licet vbiq̄ sis sp̄, n̄as in medio nostrum, non carnaris a nobis, erit tamen ip̄s q̄ vnderia caro te aspiciat reuertentē. Redde q̄ qd debes. Beati q̄bus es debitor. Quis non simus idonei debitoribus. Quis q̄ acceptimus possum? exoluer, nec nos aut facerdotis, aut ministrum munus extollat. Quis reddes bone Iesu. Promissisti qd em in celo bonis copiosam esse mercedem reddas tibi et cum dicitis, Euge erue bone, qui super pauca fuisi fidelis, supra multate ostendim, intra in gaudium dñi sui. Ergo qui nemo magis primus q̄ q̄ vulnera nostra curauit, diligamus eum q̄si dñm, diligamus et q̄si proximum. Nihil em̄ tam proximi q̄ caput me bñs. Diligamus etiam eum q̄ imitator: Hęc dicit, diligamus eū q̄ in opie alterius corporis vnitatem opazitur. Non em̄ cognatio facit proximum, sed misericordia, q̄ misericordia scdm naturam. Nihil em̄ tā scdm naturā, q̄ iuuare consortem nature.

De eadē dñica. Luce. x.

In illo tpe. Dicit Iesus discipulis suis: Beati oculi qui vident que vos videtis. Et reliq̄. Homi. Perici de eadem lectione.

Familiare et quodā

modo prozum est diuine sc̄pture, sequētia precedētibus iungere, et ex premissis sc̄ptura ad sensum eoz q̄ sequuntur recto ordine informare. Unde oportet ad lectionis huius seriem per noscendam paulo superius dicta sancti euangeliste retere, vbi legitur q̄ reueris de officio predicanti bus, q̄ etiam demonia eis subducerunt, ait eis dominus: Nā olite gaudere quia demonia vobis subiciuntur, sed gaudete quia nomina vestra sc̄pta sunt in celis. Et paucis interpositis conuersus ad discipulos ait: Quod Beati oculi qui vident q̄ vos videtis. In q̄bus verbis illud maxime queri debet, vtrum omnium q̄ Christum videre poterant oculi, credas

tur ad hanc beatitudinem pertinere, cum nō solum boni q̄s et fideles, veretia mali et infideles possent eum videre, nec modo ad videndum eum, sed et ad irrogandas iniurias expulsum haberet. Et vt rari pulis huius q̄tionis explicaretur, necesse est vt rari usq̄ vltionis modus distinet in dño consideretur. Aliter enim apostolus spirituales, aliter scribit̄ et phariseis. Ite turbis carnalib? apparebat. Apostoli et ceteri fideles hominem esse cernentes, vt q̄s deum esse non dubitabant, quod manifestat̄ Petrus ap̄ostolus, q̄ pro omibus respondit domino dicens: Tu es Christus filius dei vtri. Pharisei vero ita qd videbant, hoc solummodo credebant. Videbant em̄ oculis corporis, et t̄rum purum hominem esse credebant. Credebant dico, quia ab hominibus hoc cre dit volebant: alioquin lege et pphetis edocti, Christus illum esse non dubitabant, sed propter gloriā humanam quom perdere timebant. Christum illū confiteri credebant. Et ita: Pharisei vero solo vi su corporis dominum mētentes, nihil in eo diuini ceca mente intelligebant, vñ nec eum persequi in iuriis vel contumeliis, ac probis insectari metuebant. Non ergo hominū oculi beatificatur, q̄ eum solummodo hominem esse putabant, fed oculi ap̄ostolorū et fidelium beati, q̄ Christi in decore sue diuinitatis cernere merebant, hoc est, q̄ illum et vrbū deum et vrbū hominem esse credebant. de q̄bus ipse superius ad patrem loquens dicebat: Constitute tibi dñe pater celi et terre, qd abscondisti hec a sapientibus et prudentibus, et reuelasti ea paruulis et humilibus et mansuetis ap̄ostolis: q̄ si illum viderit, cōmuni infirmitate circūdatum, crediderunt tamen et intellexerunt in homine latentem vnum cū patre deum. Felices etiam eoz oculi, et huius lime dubio be atitudinis cum ap̄ostolis conicit, q̄ omnium vrbis effulgentia detestis, et omnis latibis humore ad purum decocto, purgarillima mentris acie deū contempla ri merent, q̄ non solum cū multis dñm per fidem cognoscere, sed eius insuper diuinitatē naturam. Ipsi tpe p̄mittit, sapiētē ratione intueri festinat. Dico enim vobis, q̄ multo prophete et reges voluerūt videre q̄ vos videtis, et non viderunt, et audire q̄ auditis et nō audierit. Reges sanctos et iustos appellat, q̄ omnes corporis motus, omnes animi appetitus iuxta sui conditoris voluntatem regere et disponere nouerunt, animi imperio corporis vrentes seruauit. Sed cum constet deum a pastoribus p̄viret p̄viret vsum, qd sibi vult quod dicit, Multi prophete et reges voluerūt videre q̄ vos videtis et non viderunt: Abrahā siq̄dem deum vidit, quem toties appa retem in vrbis etiam angelus phosio optior cepit. Dicores quoq̄ vt testat sc̄ptura solitus erat cum deo loqui facie ad facie, sicut loq̄tur homo ad amicum suum. Sed et magne vocis Iudas: Eidi in q̄t, dñm sedentem sup solū ex celum. Sic Iudice as, multum alii prophete verissime sibi deum appa ruisse affirmant. Nā et videntes fures appellat, et p̄viret cuncta sc̄ptura relicta patres antequam fere oēs deum viderit demonstrat. Si ergo sancti patres et p̄phete deū viderūt, vt sc̄ptura testat, qd est qd dñs dicit: Multi p̄phete et reges voluerūt videre q̄ vos videtis: Sed aliud est videre per fidē, aliud p̄ p̄viret. Adterū siquidē sancti p̄viret deum omni potēte, sed p̄ speculū et p̄ imagines, et in subiecta creatura. Hęc em̄ manifestatio q̄ in veteri testa mēto ad patres facere fuisse memozant, p̄ inferiores creaturas. Hęc est angelos p̄viret a doctoib? affirmat. Si em̄ in sua diuinitate, vt est ab q̄s vllis imaginibus deum videbat sancti, quid est q̄ dicitur vt

Exo. 33. iam dictum est, cum dñs facie ad faciem loq̄batur, tñ ex bono dñm obsecrabat dicens: Si inueni gratiam in aspectu tuo, oñ de mihi teipm manifeste vt vide am te. **Exo. 7.** tñ em manifeste videre q̄rebat, vtiq̄ vsq̄ ad illud tps̄ per imaginem s figuram vidisse declarabat. **Exo. 8.** beatus Stephanus de eodē dñs dicit. **Exo. 9.** hic est Moyses q̄ fuit cu angelo, q̄ apparuit et in rubo. **Exo. 10.** sancti ap̄l̄i dñm ip̄s̄em habebant, z cū omni familiaritate, et etiā in suauit̄i familiarissimē adherētes, q̄qd̄ cognoscere voluissent, nō p̄ speculum, nō p̄ enigmata, sed per dñm interrogādo discēbant. **Exo. 11.** merito oib̄us retro sc̄tis lege bea titudinib̄ p̄ferunt, audientes a dño: **Exo. 12.** Multi reges z p̄phete voluerunt videre q̄ viderē, z non viderūt, z audire q̄ audire z nō audierūt. **Exo. 13.** Nam illi qui in veteri testamento deū vidisse narrarūt, turba fide defun̄cti sunt oēs, non accepti reponit̄ionibus, sed a lōs ge eas aspicientes z saluantes. **Exo. 14.** Sciendū vō p̄ in crementa t̄pm creuisse diuine cognitionis augmen tū. **Exo. 15.** Apparuit em̄ deus Abrahā, sed lōge post mox si vīsus ē. **Exo. 16.** mox deus Abrahā, z deus Isaac, z deus Jacob, z nomen nē adonai nō indicauit eis. **Exo. 17.** In vrb̄is verbis plus aliq̄ de deo Moyses q̄ p̄cedente p̄ea cognouisse ostendit. **Exo. 18.** Beatus etiā Dauid multo post seculi t̄pibus natus, manifeste clamare dicit: **Exo. 19.** Sup̄ feneis in elletis. **Exo. 20.** d̄ est ap̄te dicere: **Exo. 21.** Dne cunctis q̄ ante me fuere patriarchis, z p̄phete, subit ius aliquid de dei maiestate cognouit. **Exo. 22.** Quid vō de sanctis iam dicti ap̄l̄is, qui ab ip̄a z per ipsam deū sapientiam eruditi, cuncta q̄ de celestibus z diuinis humana poterat suscipere sapientia, plenissime didicerunt. **Exo. 23.** Quod em̄ antiqui sancti maximū desiderū habuerunt, vt deū viderent in carne p̄sentem. q̄ hic ip̄e eos intueri desiderasse assueuerat, ip̄o vrb̄a testant, quibus deo dei filium incarnatum videre tot̄ affectib̄ occupasse declarat. **Exo. 24.** Hinc Ilias magno z incōparabili deum videnti feruens desiderio clama bat: **Exo. 25.** Annūm dīsum perdes celos z descenderes, hinc Dauid pari cupiditate exēnsus aiebat: **Exo. 26.** Domine inclina celos tuos z descende. **Exo. 27.** Orabant em̄ singuli si fieri posset, vt suo quisq̄ t̄pe dei filium in carnatum videret. **Exo. 28.** Notandum aut̄, q̄ quos Lucas in p̄cedenti lectione p̄phetas z reges dicit, **Exo. 29.** Mar theus alib̄ distinctus loquens, p̄phetas z iustos appellat. **Exo. 30.** Ip̄si enim sunt reges magni qui z iusti, q̄ tentationum suarum motibus nō consentiendo succumbere, sed regendo p̄cesse nouerunt. **Exo. 31.** Ecce quidam legis spiritus surrexit t̄tana eum z dicens: **Exo. 32.** Magister quid faciēdo vitam eternam possidebo? **Exo. 33.** Ille legis peritus, id est, legis doctor, vt dominum questione tentaret, ex ip̄s̄us domini verbis materiam sumptit, que ad discipulos superius specialiter dicta fuerat: **Exo. 34.** Audete quod non inuina vestra scripta sunt in celis. **Exo. 35.** Hoc ille audiens, z suum quoq̄ nomē in celo designari cupiens percutatus est, quid facere deberet, vt vitam eternam possideret. **Exo. 36.** Intellexerat enim quia i celo scribi, nihil aliud est quam in eternitatis memoria titulari. **Exo. 37.** Quam quia a legis p̄rito dominum interrogatus fuerat, consequens erat vt eum ad legis scientiam mitteret, vt suis verbis si b̄ip̄l̄i fac̄t faceret. **Exo. 38.** Unde sequitur: **Exo. 39.** **Exo. 40.** **Exo. 41.** **Exo. 42.** **Exo. 43.** **Exo. 44.** **Exo. 45.** **Exo. 46.** **Exo. 47.** **Exo. 48.** **Exo. 49.** **Exo. 50.** **Exo. 51.** **Exo. 52.** **Exo. 53.** **Exo. 54.** **Exo. 55.** **Exo. 56.** **Exo. 57.** **Exo. 58.** **Exo. 59.** **Exo. 60.** **Exo. 61.** **Exo. 62.** **Exo. 63.** **Exo. 64.** **Exo. 65.** **Exo. 66.** **Exo. 67.** **Exo. 68.** **Exo. 69.** **Exo. 70.** **Exo. 71.** **Exo. 72.** **Exo. 73.** **Exo. 74.** **Exo. 75.** **Exo. 76.** **Exo. 77.** **Exo. 78.** **Exo. 79.** **Exo. 80.** **Exo. 81.** **Exo. 82.** **Exo. 83.** **Exo. 84.** **Exo. 85.** **Exo. 86.** **Exo. 87.** **Exo. 88.** **Exo. 89.** **Exo. 90.** **Exo. 91.** **Exo. 92.** **Exo. 93.** **Exo. 94.** **Exo. 95.** **Exo. 96.** **Exo. 97.** **Exo. 98.** **Exo. 99.** **Exo. 100.** **Exo. 101.** **Exo. 102.** **Exo. 103.** **Exo. 104.** **Exo. 105.** **Exo. 106.** **Exo. 107.** **Exo. 108.** **Exo. 109.** **Exo. 110.** **Exo. 111.** **Exo. 112.** **Exo. 113.** **Exo. 114.** **Exo. 115.** **Exo. 116.** **Exo. 117.** **Exo. 118.** **Exo. 119.** **Exo. 120.** **Exo. 121.** **Exo. 122.** **Exo. 123.** **Exo. 124.** **Exo. 125.** **Exo. 126.** **Exo. 127.** **Exo. 128.** **Exo. 129.** **Exo. 130.** **Exo. 131.** **Exo. 132.** **Exo. 133.** **Exo. 134.** **Exo. 135.** **Exo. 136.** **Exo. 137.** **Exo. 138.** **Exo. 139.** **Exo. 140.** **Exo. 141.** **Exo. 142.** **Exo. 143.** **Exo. 144.** **Exo. 145.** **Exo. 146.** **Exo. 147.** **Exo. 148.** **Exo. 149.** **Exo. 150.** **Exo. 151.** **Exo. 152.** **Exo. 153.** **Exo. 154.** **Exo. 155.** **Exo. 156.** **Exo. 157.** **Exo. 158.** **Exo. 159.** **Exo. 160.** **Exo. 161.** **Exo. 162.** **Exo. 163.** **Exo. 164.** **Exo. 165.** **Exo. 166.** **Exo. 167.** **Exo. 168.** **Exo. 169.** **Exo. 170.** **Exo. 171.** **Exo. 172.** **Exo. 173.** **Exo. 174.** **Exo. 175.** **Exo. 176.** **Exo. 177.** **Exo. 178.** **Exo. 179.** **Exo. 180.** **Exo. 181.** **Exo. 182.** **Exo. 183.** **Exo. 184.** **Exo. 185.** **Exo. 186.** **Exo. 187.** **Exo. 188.** **Exo. 189.** **Exo. 190.** **Exo. 191.** **Exo. 192.** **Exo. 193.** **Exo. 194.** **Exo. 195.** **Exo. 196.** **Exo. 197.** **Exo. 198.** **Exo. 199.** **Exo. 200.** **Exo. 201.** **Exo. 202.** **Exo. 203.** **Exo. 204.** **Exo. 205.** **Exo. 206.** **Exo. 207.** **Exo. 208.** **Exo. 209.** **Exo. 210.** **Exo. 211.** **Exo. 212.** **Exo. 213.** **Exo. 214.** **Exo. 215.** **Exo. 216.** **Exo. 217.** **Exo. 218.** **Exo. 219.** **Exo. 220.** **Exo. 221.** **Exo. 222.** **Exo. 223.** **Exo. 224.** **Exo. 225.** **Exo. 226.** **Exo. 227.** **Exo. 228.** **Exo. 229.** **Exo. 230.** **Exo. 231.** **Exo. 232.** **Exo. 233.** **Exo. 234.** **Exo. 235.** **Exo. 236.** **Exo. 237.** **Exo. 238.** **Exo. 239.** **Exo. 240.** **Exo. 241.** **Exo. 242.** **Exo. 243.** **Exo. 244.** **Exo. 245.** **Exo. 246.** **Exo. 247.** **Exo. 248.** **Exo. 249.** **Exo. 250.** **Exo. 251.** **Exo. 252.** **Exo. 253.** **Exo. 254.** **Exo. 255.** **Exo. 256.** **Exo. 257.** **Exo. 258.** **Exo. 259.** **Exo. 260.** **Exo. 261.** **Exo. 262.** **Exo. 263.** **Exo. 264.** **Exo. 265.** **Exo. 266.** **Exo. 267.** **Exo. 268.** **Exo. 269.** **Exo. 270.** **Exo. 271.** **Exo. 272.** **Exo. 273.** **Exo. 274.** **Exo. 275.** **Exo. 276.** **Exo. 277.** **Exo. 278.** **Exo. 279.** **Exo. 280.** **Exo. 281.** **Exo. 282.** **Exo. 283.** **Exo. 284.** **Exo. 285.** **Exo. 286.** **Exo. 287.** **Exo. 288.** **Exo. 289.** **Exo. 290.** **Exo. 291.** **Exo. 292.** **Exo. 293.** **Exo. 294.** **Exo. 295.** **Exo. 296.** **Exo. 297.** **Exo. 298.** **Exo. 299.** **Exo. 300.** **Exo. 301.** **Exo. 302.** **Exo. 303.** **Exo. 304.** **Exo. 305.** **Exo. 306.** **Exo. 307.** **Exo. 308.** **Exo. 309.** **Exo. 310.** **Exo. 311.** **Exo. 312.** **Exo. 313.** **Exo. 314.** **Exo. 315.** **Exo. 316.** **Exo. 317.** **Exo. 318.** **Exo. 319.** **Exo. 320.** **Exo. 321.** **Exo. 322.** **Exo. 323.** **Exo. 324.** **Exo. 325.** **Exo. 326.** **Exo. 327.** **Exo. 328.** **Exo. 329.** **Exo. 330.** **Exo. 331.** **Exo. 332.** **Exo. 333.** **Exo. 334.** **Exo. 335.** **Exo. 336.** **Exo. 337.** **Exo. 338.** **Exo. 339.** **Exo. 340.** **Exo. 341.** **Exo. 342.** **Exo. 343.** **Exo. 344.** **Exo. 345.** **Exo. 346.** **Exo. 347.** **Exo. 348.** **Exo. 349.** **Exo. 350.** **Exo. 351.** **Exo. 352.** **Exo. 353.** **Exo. 354.** **Exo. 355.** **Exo. 356.** **Exo. 357.** **Exo. 358.** **Exo. 359.** **Exo. 360.** **Exo. 361.** **Exo. 362.** **Exo. 363.** **Exo. 364.** **Exo. 365.** **Exo. 366.** **Exo. 367.** **Exo. 368.** **Exo. 369.** **Exo. 370.** **Exo. 371.** **Exo. 372.** **Exo. 373.** **Exo. 374.** **Exo. 375.** **Exo. 376.** **Exo. 377.** **Exo. 378.** **Exo. 379.** **Exo. 380.** **Exo. 381.** **Exo. 382.** **Exo. 383.** **Exo. 384.** **Exo. 385.** **Exo. 386.** **Exo. 387.** **Exo. 388.** **Exo. 389.** **Exo. 390.** **Exo. 391.** **Exo. 392.** **Exo. 393.** **Exo. 394.** **Exo. 395.** **Exo. 396.** **Exo. 397.** **Exo. 398.** **Exo. 399.** **Exo. 400.** **Exo. 401.** **Exo. 402.** **Exo. 403.** **Exo. 404.** **Exo. 405.** **Exo. 406.** **Exo. 407.** **Exo. 408.** **Exo. 409.** **Exo. 410.** **Exo. 411.** **Exo. 412.** **Exo. 413.** **Exo. 414.** **Exo. 415.** **Exo. 416.** **Exo. 417.** **Exo. 418.** **Exo. 419.** **Exo. 420.** **Exo. 421.** **Exo. 422.** **Exo. 423.** **Exo. 424.** **Exo. 425.** **Exo. 426.** **Exo. 427.** **Exo. 428.** **Exo. 429.** **Exo. 430.** **Exo. 431.** **Exo. 432.** **Exo. 433.** **Exo. 434.** **Exo. 435.** **Exo. 436.** **Exo. 437.** **Exo. 438.** **Exo. 439.** **Exo. 440.** **Exo. 441.** **Exo. 442.** **Exo. 443.** **Exo. 444.** **Exo. 445.** **Exo. 446.** **Exo. 447.** **Exo. 448.** **Exo. 449.** **Exo. 450.** **Exo. 451.** **Exo. 452.** **Exo. 453.** **Exo. 454.** **Exo. 455.** **Exo. 456.** **Exo. 457.** **Exo. 458.** **Exo. 459.** **Exo. 460.** **Exo. 461.** **Exo. 462.** **Exo. 463.** **Exo. 464.** **Exo. 465.** **Exo. 466.** **Exo. 467.** **Exo. 468.** **Exo. 469.** **Exo. 470.** **Exo. 471.** **Exo. 472.** **Exo. 473.** **Exo. 474.** **Exo. 475.** **Exo. 476.** **Exo. 477.** **Exo. 478.** **Exo. 479.** **Exo. 480.** **Exo. 481.** **Exo. 482.** **Exo. 483.** **Exo. 484.** **Exo. 485.** **Exo. 486.** **Exo. 487.** **Exo. 488.** **Exo. 489.** **Exo. 490.** **Exo. 491.** **Exo. 492.** **Exo. 493.** **Exo. 494.** **Exo. 495.** **Exo. 496.** **Exo. 497.** **Exo. 498.** **Exo. 499.** **Exo. 500.** **Exo. 501.** **Exo. 502.** **Exo. 503.** **Exo. 504.** **Exo. 505.** **Exo. 506.** **Exo. 507.** **Exo. 508.** **Exo. 509.** **Exo. 510.** **Exo. 511.** **Exo. 512.** **Exo. 513.** **Exo. 514.** **Exo. 515.** **Exo. 516.** **Exo. 517.** **Exo. 518.** **Exo. 519.** **Exo. 520.** **Exo. 521.** **Exo. 522.** **Exo. 523.** **Exo. 524.** **Exo. 525.** **Exo. 526.** **Exo. 527.** **Exo. 528.** **Exo. 529.** **Exo. 530.** **Exo. 531.** **Exo. 532.** **Exo. 533.** **Exo. 534.** **Exo. 535.** **Exo. 536.** **Exo. 537.** **Exo. 538.** **Exo. 539.** **Exo. 540.** **Exo. 541.** **Exo. 542.** **Exo. 543.** **Exo. 544.** **Exo. 545.** **Exo. 546.** **Exo. 547.** **Exo. 548.** **Exo. 549.** **Exo. 550.** **Exo. 551.** **Exo. 552.** **Exo. 553.** **Exo. 554.** **Exo. 555.** **Exo. 556.** **Exo. 557.** **Exo. 558.** **Exo. 559.** **Exo. 560.** **Exo. 561.** **Exo. 562.** **Exo. 563.** **Exo. 564.** **Exo. 565.** **Exo. 566.** **Exo. 567.** **Exo. 568.** **Exo. 569.** **Exo. 570.** **Exo. 571.** **Exo. 572.** **Exo. 573.** **Exo. 574.** **Exo. 575.** **Exo. 576.** **Exo. 577.** **Exo. 578.** **Exo. 579.** **Exo. 580.** **Exo. 581.** **Exo. 582.** **Exo. 583.** **Exo. 584.** **Exo. 585.** **Exo. 586.** **Exo. 587.** **Exo. 588.** **Exo. 589.** **Exo. 590.** **Exo. 591.** **Exo. 592.** **Exo. 593.** **Exo. 594.** **Exo. 595.** **Exo. 596.** **Exo. 597.** **Exo. 598.** **Exo. 599.** **Exo. 600.** **Exo. 601.** **Exo. 602.** **Exo. 603.** **Exo. 604.** **Exo. 605.** **Exo. 606.** **Exo. 607.** **Exo. 608.** **Exo. 609.** **Exo. 610.** **Exo. 611.** **Exo. 612.** **Exo. 613.** **Exo. 614.** **Exo. 615.** **Exo. 616.** **Exo. 617.** **Exo. 618.** **Exo. 619.** **Exo. 620.** **Exo. 621.** **Exo. 622.** **Exo. 623.** **Exo. 624.** **Exo. 625.** **Exo. 626.** **Exo. 627.** **Exo. 628.** **Exo. 629.** **Exo. 630.** **Exo. 631.** **Exo. 632.** **Exo. 633.** **Exo. 634.** **Exo. 635.** **Exo. 636.** **Exo. 637.** **Exo. 638.** **Exo. 639.** **Exo. 640.** **Exo. 641.** **Exo. 642.** **Exo. 643.** **Exo. 644.** **Exo. 645.** **Exo. 646.** **Exo. 647.** **Exo. 648.** **Exo. 649.** **Exo. 650.** **Exo. 651.** **Exo. 652.** **Exo. 653.** **Exo. 654.** **Exo. 655.** **Exo. 656.** **Exo. 657.** **Exo. 658.** **Exo. 659.** **Exo. 660.** **Exo. 661.** **Exo. 662.** **Exo. 663.** **Exo. 664.** **Exo. 665.** **Exo. 666.** **Exo. 667.** **Exo. 668.** **Exo. 669.** **Exo. 670.** **Exo. 671.** **Exo. 672.** **Exo. 673.** **Exo. 674.** **Exo. 675.** **Exo. 676.** **Exo. 677.** **Exo. 678.** **Exo. 679.** **Exo. 680.** **Exo. 681.** **Exo. 682.** **Exo. 683.** **Exo. 684.** **Exo. 685.** **Exo. 686.** **Exo. 687.** **Exo. 688.** **Exo. 689.** **Exo. 690.** **Exo. 691.** **Exo. 692.** **Exo. 693.** **Exo. 694.** **Exo. 695.** **Exo. 696.** **Exo. 697.** **Exo. 698.** **Exo. 699.** **Exo. 700.** **Exo. 701.** **Exo. 702.** **Exo. 703.** **Exo. 704.** **Exo. 705.** **Exo. 706.** **Exo. 707.** **Exo. 708.** **Exo. 709.** **Exo. 710.** **Exo. 711.** **Exo. 712.** **Exo. 713.** **Exo. 714.** **Exo. 715.** **Exo. 716.** **Exo. 717.** **Exo. 718.** **Exo. 719.** **Exo. 720.** **Exo. 721.** **Exo. 722.** **Exo. 723.** **Exo. 724.** **Exo. 725.** **Exo. 726.** **Exo. 727.** **Exo. 728.** **Exo. 729.** **Exo. 730.** **Exo. 731.** **Exo. 732.** **Exo. 733.** **Exo. 734.** **Exo. 735.** **Exo. 736.** **Exo. 737.** **Exo. 738.** **Exo. 739.** **Exo. 740.** **Exo. 741.** **Exo. 742.** **Exo. 743.** **Exo. 744.** **Exo. 745.** **Exo. 746.** **Exo. 747.** **Exo. 748.** **Exo. 749.** **Exo. 750.** **Exo. 751.** **Exo. 752.** **Exo. 753.** **Exo. 754.** **Exo. 755.** **Exo. 756.** **Exo. 757.** **Exo. 758.** **Exo. 759.** **Exo. 760.** **Exo. 761.** **Exo. 762.** **Exo. 763.** **Exo. 764.** **Exo. 765.** **Exo. 766.** **Exo. 767.** **Exo. 768.** **Exo. 769.** **Exo. 770.** **Exo. 771.** **Exo. 772.** **Exo. 773.** **Exo. 774.** **Exo. 775.** **Exo. 776.** **Exo. 777.** **Exo. 778.** **Exo. 779.** **Exo. 780.** **Exo. 781.** **Exo. 782.** **Exo. 783.** **Exo. 784.** **Exo. 785.** **Exo. 786.** **Exo. 787.** **Exo. 788.** **Exo. 789.** **Exo. 790.** **Exo. 791.** **Exo. 792.** **Exo. 793.** **Exo. 794.** **Exo. 795.** **Exo. 796.** **Exo. 797.** **Exo. 798.** **Exo. 799.** **Exo. 800.** **Exo. 801.** **Exo. 802.** **Exo. 803.** **Exo. 804.** **Exo. 805.** **Exo. 806.** **Exo. 807.** **Exo. 808.** **Exo. 809.** **Exo. 810.** **Exo. 811.** **Exo. 812.** **Exo. 813.** **Exo. 814.** **Exo. 815.** **Exo. 816.** **Exo. 817.** **Exo. 818.** **Exo. 819.** **Exo. 820.** **Exo. 821.** **Exo. 822.** **Exo. 823.** **Exo. 824.** **Exo. 825.** **Exo. 826.** **Exo. 827.** **Exo. 828.** **Exo. 829.** **Exo. 830.** **Exo. 831.** **Exo. 832.** **Exo. 833.** **Exo. 834.** **Exo. 835.** **Exo. 836.** **Exo. 837.** **Exo. 838.** **Exo. 839.** **Exo. 840.** **Exo. 841.** **Exo. 842.** **Exo. 843.** **Exo. 844.** **Exo. 845.** **Exo. 846.** **Exo. 847.** **Exo. 848.** **Exo. 849.** **Exo. 850.** **Exo. 851.** **Exo. 852.** **Exo. 853.** **Exo. 854.** **Exo. 855.** **Exo. 856.** **Exo. 857.** **Exo. 858.** **Exo. 859.** **Exo. 860.** **Exo. 861.** **Exo. 862.** **Exo. 863.** **Exo. 864.** **Exo. 865.** **Exo. 866.** **Exo. 867.** **Exo. 868.** **Exo. 869.** **Exo. 870.** **Exo. 871.** **Exo. 872.** **Ex**

non monstrari poterant, non aut curari. Et em aplo
 air: Impossibile erat sanguine bator animaliu au
 ferre peccata, donec veniret illud singulare sacrifici
 um, qd in cruce oblatum pctā mundi exterit. Et sic
 quif. **C** Samaritanos aut qdā it factens, venit se
 cus eu. Samaritanos non erant de pplo Judeoz, sz
 alienigene portari? z idolis feruēt. Lū em de rege
 Assyrioz decem tribus propter peccata sua transla
 te fuisse de Samaria, in terra eoz habitatoze va
 cua, redigere in solitudinem, iussu regio Assyrioz
 qd em de alienigenis Assyriis vici missi sunt in Sa
 mariam, qd erat caput decem tribuum vt habitaret
 ibi z terram excoleret. Quoz cepissent inibi dege
 re, z idolis vt pote deum ignorantes deseruire, im
 misit in eos dñs feroce bestias, ad quaz deustas
 tationem interibant. Quoz oportet rex Assyrioz cū
 is municato illis, dixerit eis quēdam de sacerdo
 tribus Judeozum, qd eos legitima dei terre doceret.
 Quoz cum eis binam legem dedisset vt Regem z
 Paralipomenon plenissime narrat (hystoria) cepe
 runt timoze cogente deum colere, sed spina adhuc
 infidelitate vigente, nihilominus idola non desite
 runt adorare. Hos ergo Iudaei abominatibz con
 temptu deputantes Samaritanos z plenos demo
 nis vocabant, eo qd demoniis deseruirent. Uti z
 h p summo uitio dno Christo obtecerunt. Sama
 ritanus es tu z demoniu habes. Samaritanus hic
 dñi Jesu Christi ty pus est, qd alibi Iudeis se blas
 phematibz z Samaritanum ac demoniu eum hfe
 dicentibus, Samaritanus se esse nō abnuir. sz fal
 sos illos qd demoniu haberet succentres declarauit di
 ces: Ego demoniu nō habeo. Ad qd de Samaritanu
 vocari in dignū tulit, qd in nota de decotis, myste
 riu amplecti est veritatis. Samaritanus em interp
 tur cultos. Quos aut nemo pperctus humani ge
 neris accipit. sz cui ppheta in persona eccleie dicit.
 Quos qd de nocte: sz palmita: Nisi dñs custo
 dierit ciuitate, inuanius vigilat qd custodit ea. Et
 sic dñs salm, vt hos latrones spuales euitaret, hunc
 custodē de peccat dices, Custodi me a laqo quem
 stauerunt mihi. Hic qd Samaritanus, id ē, dñs Je
 sus Christus p passione finitimus, misericordia vic
 nus, iter facies secus sauciu venit, h est iuxta gen
 humanu qd pctis erat vulneratu, qd deus sup omnia
 factus est hō inter oia spm z dno z locoz, in tpe z
 loco voluit pprehēdi, qd assumpta humanitate in
 similitudine carni appuit, vt p pctm dānaret pctm.
 Quasi em qdā iter habuit, qd de celis venit in vte
 rā hgnia, de vtero hgnis in spē, z de spē ad
 cruce, de cruce collocat in monumēti, de monumē
 to iter surgens ascendit in celū. Hinc z in epitha
 mica ecclesie voce dicit, Ecce iter venis salens in
 motibus, transiens colles. Hoc iter pageno dñs,
 videt sauciu genus humanu, h est miser? est etus.
 Secus sauciu venisse dī, qd qdāmo iuxta nos stetit
 qd similito hoibus in veritate suscepre carnis appa
 ruit, de quo bene dicitur, Cū dñs eū misericordia
 motus est. Solus em diuine pietatis z misericor
 die fuit, quod nos sub dure mortis impio pstitutos
 indoluit, hec iustum vicit z vt miseria subueniretur
 obtinuit. Cū appropians alligauit vulnera eius.
 Per alligationem vulnēz intelligit abolitio pecca
 tor. Cū dñs appropians sauciat vulnera ligauit,
 qd veniens in hunc mundum peccata qd in homi
 nus inueniret darguendo cohibuit dicens, Penit
 entiam agite. Alligauit ergo vulnera, dum peccan
 di consuetudine summorā iussitē z sanciat? facia
 mentes saucias asstrinxit. Uti z peccatoris animam
 ppheta a prauo opedoloē nō respicere dī: Cui

nus z liuoz z plaga timēis nō est circūscisa, nec fo
 ta oleo. Cū fundēs oleū z vinu. Cūni plagiō inu
 sum mordet, oleū nō lenit z mollit. Per vinum aut
 aspera z acerbā inuictio peccati accipit, p oleū nō
 lenit z blāda curatio delingat. Cū em putridas
 carnes resecat, et qdāmo vitiū infudit, dū peccā
 tea z non penitētes penae seueritate perterriti di
 cēns: Dis arbor q nō facit fructū bonū, excidetur z
 in ignē mittet. Oleū nihilominus infudit, cū spem
 venite penitentibus reprobis dicens: Peniten
 tiam agite, appropinqdēt em regnū celoz. Cū em
 pōnēs illū in iumentū suū. Iumentum accipit caro
 saluatoris. Iumentū em a iuuando dicit: Et caro dñi
 iumentū fuit, qz nobis vt ad vitam repareremur, eter
 nū adiumentū pstitit. Impositū ē sauciu in iumen
 tū, qd peccata nra pstitit i corpore suo sup lignū. Et
 ea deus dignatione iumentū factus est, vt hō iume
 ti fieret dei. Iumenta em irrationabilia erant iume
 nes qbus dñs: Nolite fieri sicut equus z mulus. Et
 z qd iumenta in stabulis inducunt, de qd humanitas
 assumptio loquens ppheta dicit: Ecce dñs ascen
 det sup nubē leuis, hōc est, assumit corpus vnde
 peccatorū neqz grauius. Hoc est aut qd dī vulne
 ratū iumento suo impositū, qd in alia parabola si
 gnificat, in qd pastor bonus ouem humeris suis im
 posuit, z sic repositur ad grege. Moraliter aut sic
 quibet sup iumentū dñi imponitur, z in stabulū dus
 cit, cū ad baptismū veniens, hōc sancte trinitas p
 cipit, z in societate sancte ecclesie collocat. Nā seq
 tur. Cū dicit in stabulū. Stabulū in qd illud dicit,
 pns sancta ecclesia accipit, in qd sancta dei aialia,
 h est fideles frumento hōd dei iugiter aluntur, z fa
 cratissimo domini corpore pane pfirmant, de qd
 dictum est: Animalia tua habitabunt in ea. Stabu
 lari? aut oxidē p dicatorē designat, qbus sancta ec
 clesia omnia est a Christo, vt pabulo vbi diuini ec
 resicere studeant. Stabulo etia p dicatorē fessū fecti
 dere solent, z sancti quoz tumultu hōi seculi actioni
 bus defatigati, in tra ecclesiam qdēt p hñunt. Cū cu
 rā illius egit. Hō em sufficit dñs qd pctā p hñuit,
 qd vite pcepta possit, nisi etiam egerimo generū
 humano pferret vt p hñita vitaret, z pcepta imple
 ret. Sed non vacabat Samaritanū hūc diuinus in
 terra morari, redendum erat illuc vnde venerat.
 Cū altera dies pulit duos denarios z dedit tabu
 lario, z ait: Curā illius habe. Prima dies est tps do
 minice incarnationis, quādo sicut scriptū est, Sede
 ritibus in tenebus z vmbra mortis, lux orta est eis.
 Altera hō dies est post dñi resurrectionē, in qua
 splēdo lucis eterne cum claritate euāgelii, cunctis
 p orbē gētibz radiauit. Duo hō denarij, duo testa
 mēta significat, vetus scz z nouū, in qbus eterne re
 gis nomē z imago est, hoc ē, cognitio z cōtēplatio
 pmetur, altera igit die dominū duos denarios pte
 lit z dedit tabulario, qz resurgens ex mortuis apu
 te discipulis sensum, z vtriusqz testamēti mysteria ad
 eruditionē oim gentiu illis patefecit. Stabularius
 hō vt pmissum est) oido intelligit p dicatorē, qui
 bus vnus est eximius Paulus aplo, qui legis dena
 rium in curam saucij expēdēs dicebat, hōc omnia
 pmetno z arbitroz vt sterora. Duos q denarios sta
 bularius accepit, quādo aplo vtriusqz testamētū
 collata est, z ad predicationē quā ad curam
 humani generis directū fuit. Quā em est altud di
 cere, curam illius habe, nisi ite in mundum vniuer
 sum z predicare euāgelium oim creaturę. Cū
 dicit sup erogaueris, ego cū rediero reddā tibi.
 Videam? qd superogauerit stabulari, id ē, scilicet p
 dicatorē. Superogauerit scilicet aplo, qd sup euāge

lli precepta, dictis suis z epistolis salutē hoim con
 ducerant. Impleuit hoc magister gentium, qui fu
 it vnus sancte ecclesie stabularius, qd sup eam quā
 accepit rōnem aliquid erogauit, qd moderatū man
 dātū dñi, ppe immo doro labore excoctus est, qd
 etiā de hīs de qd pceptū nō acciepat, p illū dabat
 dicens. De qd vnus pceptum dñi non habeo, co
 silium aut deo. Et rursum dicit: Dñs ordinauit hīs
 qui euāgelium nuntiant de euāgelio viuere, noa
 aut non vti sumus hac potestate inter vos ne quem
 vestrum grauauerim. Cui cum venerit, hoc est, cū
 in fine seculi vniuerit carni apparuerit, super hoc est
 za restituet, qd in tra alium euāgelij parabolam su
 per oia bona sua constituerit. Quā ergo meri
 ti est hic stabulari, cui deditur est Christus. Quis
 em non gaudeat saltem idoneus debitor esse Chri
 sti. Quāto est ergo iste cuius est ille debitor, qui
 omnes habet debitorē: Hinc ipse cert? gloriatur
 dicens. Non negabit debitor, qui donauit indebi
 tū. Producto hō buculis similitudinibus hui? tenore,
 id quod lulceperat cōclusurus legisertum interro
 gat, quis hō trium illi qui latrones incidit et priorū
 fuisse videt, vtrū videlicet sacerdos z leuita qd
 genere priorū misericordia fuerat extranei, an Sa
 maritanus, qui narone exterius compassio fuerat
 vicinus: Et ille qd ratio persuadebat respondit, il
 lum scz magis illi fuisse priorum qui fecit miseri
 cordiam in illum. Et dñs ad similem eum pietatis
 oeram p uocans. Cū dicit in tra fac similit.
 Quod est dicere, Et ostendat te veraciter diligere
 priorū scilicet teipm, vade z quicquid vales in vrit
 atem ipius vbi corporal, vel spūali pmpus opa
 re. Initare huius predicabile. Samaritanus exem
 plum, z cuiusqz potueris misericordia manus imp
 tre. Cū largimento, omnem hominem nostrū esse
 priorum z cognoscendo diligamus, z diligendo
 inopie ipius asstrimus inuitu compassiamur. Plus
 enim misericordia qd cognatio priorum facit, qd
 misericordia dicitur est nature. Quid enim malus seculi
 nam naturam, quā iuuare confortem nature. Spi
 ritualiter vero priorum noster nullus amplius est
 quā Christus, qui vulnera nostra curauit. Priorū
 itaqz nobis est per diuinitatem, quā non longe est
 ab vno quoz nostrum. In ipō em viuimus, moue
 mur z sumus. Priorum etiam nobis fieri dignat?
 est ex humanitate, quia cum esset longe a nobis, vt
 pote immortalis a mortalibus, iustus a peccatoribz
 descendit ad nos vt nobis fieret priorum qui
 erat ante longinquis. Aeneremur ergo eum quasi
 domum z deum nostrum, diligam? z quasi priorū
 quia, quā ipse est caput nostrum. Et constat quia
 nihil est priorū qd caput membrū. Hanc semp
 quasi membra fidelissima caput respectemus, eluqz
 misericordiam tam de cetero leari poscimus. Hō
 em poterit, non miserit subdit, quā se se priorū
 prebere dignatus est in deuotū, quia se se priorū
 sed diligit, et ad contemplationem suam patrięque
 introducet, Jesus Christus dominus noster qui re
 gnat in secula.

Homimica decimaq̄ta.

Luce. viij.

In illo tempore: Dum iret Jesus in Hie
 rusalem: transibat per mediā Samariam.
 Et cum ingrederetur quoddā castellum:
 occurrit ei decē viri leprosi. Et reliqua.
 Homilia beati Augustini episcopi.

In leprosis illis quos

quis tibi velit qd decem viri, sed qd vnus ex eis solū
 gratias agit. Hōc em libere quntur, vt etiam nō in
 uestigata, vt nihil vel multum impediāt intētiō
 nem legentis, sed illa potius car eos ad sacerdotē
 miserit, vt cum irent mandarentur. Nullum eoz qd
 bus hōc corporalia beneficia prestitt, inueni fuisse
 ad sacerdotē, nisi leprosi. Nam z illū a lepra mō
 dauerat, cui dixit. Et ad ostēde re sacerdotibus, z
 offer pro te sacrificium, quod pcepit Moyses in
 testimonium illis. Deinde qñs mundatio spiritalis
 possit eoz intelligi quos ingratos extitisse arguit.
 Secundum corpus em facile est videre hominem
 posse non hre lepiam, z tñ animi non est bonū. Sec
 undum significationem autem huius mirabili dicit
 possit ingratos. Auertendum autem huius dīca
 pta significat. Non enim sanati est igitur quā ipa le
 pra qui ea caru erit. Lolona quippe vitium est, non va
 letudinis aut integritatis sensuum atqz memoriōz.
 Leprosi ergo non absarde intelligi possunt, qd scien
 tiam verē fideri non habentes, varias doctrinas p
 ferunt erroz. Non em vt abfconditū imperitiam
 suam, sed p summa perita profuerit in lucem, z ia
 rianiam sermonis ostēdunt. Nulla poro falsa do
 ctrina est, que non aliqua vera intermiscet. Vera qd
 falsis inordinata pmixta, in vna dispensatione vel nar
 ratione hominis, tanqz in vnus corporis colore ap
 parentia, significant lepiam tanqz veris falsitqz co
 loz locis humana corpora variantem atqz maculan
 tem. Hāc aut tam vitandū sunt ecclesie, vt si fieri po
 test longius remeant, magno clamore. Christum inter
 pellent, sicut illi decem steterunt a longe, z leuauē
 runt vocem, dicentes. Cū Iesu pceptor misere
 re nostri. Nam z qd pceptorum vocant, quo nomi
 ne nescio, vtrum quicqz dominum interpellauerit, p
 medicina corporali, satis pno significare lepiā esse
 doctrinam, quam bon? pceptor abstergit. Sacer
 dotium hō Judeoz nemo fidelium fere dubitarit
 guram fuisse futuri sacerdotū regalia, quod est in ec
 clesia, qd consecrantur omnes pinentes ad corpus
 Christi summi pncipis sacerdotum. Nam nūc z
 oēs vngunt, qd tunc regibus em z sacerdotibus scri
 bus, regale sacerdotium, vtriusqz illi pplo nomen
 vniuerie declarauit, qd illa vnctio pmebat. Cetera
 itaqz vitia tanqz valitudines z qñs membrōz alie atqz
 sensuum, per seipm intrinsecus in pcientia z intel
 lectu dñs sanāt z corrigit. Doctrina hō vt imbuen
 dt p sacra vel cathedrandi p sermonē sanant atqz
 lectionē, vbi color dā verus intelligit atqz spncē
 rus, qd in pmpri est z foris emittitissimus, nō em in
 oculis cogitatioibus, sz in manifestis opationibz.
 hec agūt, ecclesie ppe tributa est. Itaqz z pau
 lus voce domini audita, qd me psequeris, ego sum
 Jesus quem tu psequeris, ad Anania tñ missus est,
 vt illo sacerdotio qd in ecclesia pstitutum est, sacra
 mentū fidei doctrine p pperet z verus etus appo
 baret color, nō qd non potest p seipm dñs oia fac
 re, nā quā alius hec facit etiam in ecclesia, sed vt ipa
 societas congregatorū fidelium approbando inuē
 atqz p munitio, vere fidei doctrinā in omnibus qd
 dicunt verbis vel signantur sacramentis, tanqz vnā
 speciem veri coloris obducant. Ad hoc pntet etiā,
 qd idem dicit aplo: Deinde post annos, 14, ascen
 di Hierosolymam cum Barnaba assumpto etiam

Mat. 3.

1. Co. 7.

1. Co. 9.

Mat. 24.

Psal. 32.

Isaie. 19.

Luce. 15.

Psal. 77.

Act. 17.

Isaie. 9.

Psal. 9.

Mat. 15.

Luce. 5.

1. Pet. 3.

Salat.

Ita Ascendi aut scdm revelationē, & exposui eū gelū qđ p̄dico in gentibus, seorsum autē hie qđ videtur, ne forte in vacuum curro aut cucurri. Et paulo post. Tu cognovissent inquit grām qđ data ē mihi, Petrus Jacobus & Johānes qđ videbant colūne esse, Deiteras deederunt mihi & Barnabē soceratas. Ip̄a em collatio vobis doctrine speciem exclusa omni varietate monstrabat, qđ salubriter etiā Corinthiōs monet, dicens: Obsecro autē vos fies per nomē dñi nri Jesu Christi, vt idipsum dicat̄ oēs. Locus etiam cum & elemosyne etas acceptē, et p̄ces eius audite, illi ab angelo nuntiant̄, p̄pter doctrinā sacramentorū qđ vnitatē ad Petrum ubi cōmittēre, tanqđ illi & suis diceret̄, Ite ostēdit vos sacerdotibus. Hā & cū trent mūdant̄ sunt. Hā em ad eos venērāt Petrus, sed tū ip̄i nodum accepto baptisimā ris sacramento, nondum sp̄ialiter ad sacerdotes p̄ueniant, & tamen infusione spiritus sancti & admirabilem linguā, eorū mundatā declarata est. Quē cū ita se habeant, iam facti est etiam illud videre fieri posse, vt quisq; in ecclesie societate doctrinam integram veramq; assequatur, & omnia scōs catholice fidei regulam differat, vltimūq; a creatore creaturā, eo qđ manifestorū virtutē mendaciorū tāq; lep̄a caruisse, & tamē ingratū sit deo & dño mūdatorū suo, qui etiam superbia gratiā agendam pia humilitate non sternit, similesq; efficitur eis de quib; apostolus dicit, Qui cum cognovissent deum, nō sic cur deum glorificauerunt aut gratias egerunt. Quod enim dicit eos deum cognovisse, ostēdit quidem a deo p̄a fuisse mūdator, sed tamen statim accusat ingratos. Ideoq; tales in nouenarij numero tanqđ imp̄fecti manebunt. Unum enim si addatur ad nouem, quedam effigies vnitatis impletur, quo fit tāta cōplexio vt vira non progrediantur numerus, nisi rursum ad vnum redeant, & hec per infinitatem numeri regula custoditur. Hōnem itaq; indigēt vno, vt quadam vnitatis forma coagulentur, & decem sint. Unum aut non eis indiget, vt custodiat vnitatem. Quamobrem vt illi nouem qui gratias non egerūt, reprobī effecti, a cōsocio vnitatis exclusi sunt, ita ille vnus qui gratias egit, vnice ecclesie significatiōe approbatus, quoq; laudatus est. Et quia illi erat Iudei, amississe superbia declarati sunt regnum cęlorum, vbi maxime vnitatis custoditur. Ite p̄o Samaritanus quoq; interpretatur custos, illi a quo acceptē tribuens quod accepit, & quodammodo cansans illud de Palmo: Foris tui regni meā ad te custodiam, p̄ gratiā actionem regi subiectus, vnitatem regi humili deuotione seruat. Tu autem.

I. Cor. I. Actu. I.

Roma. I.

p̄s. 58

Beata xiiii. Luc. xiiii.

In illo tempore: Dum iret Iesus Hierusalem, transibat per mediam Samariam. Et reliqua. Homilia Berni.

Thera domini et sal-

uatoris nostri, tū in miraculis, tū etiam mysteriis plena fuerit, sanctoq; euangelistarū euidenti summa declaratiōe assertio. Hec enim locali tantum ambulatione experiantur necessitudo, vt etiam per hoc saluti aliquid p̄uidebatur humane. Ambulabat enim de loco transiens ad locum, vt omnia subueniret, omnibus adesset, occurreret singulis, concurreret vniuersis, hos miraculis, illos p̄dicantionibus ad fidem cogeret. Qui & idcirco, cum dicitur eum impleret omnia, humanitate loco voluit circumferri, vt assumendo quod, eramus, sue nos dī

nitatis participes esse donaret. Verum non satis est si hoc iter domini solummodo carnaliter accipimus, & non etiam si forte aliquid mysterij lateat in uestigauerimus. Iter ergo dñi, transitus est de terra ad celum. Ibat em, qđ mor impleta passioe, trāsitō mūdo fertilinato ad patrem redibat. Ibat qđ de mortalitate ad immortalitatem, de pena ad gloriam, de preceptu ad regnum festinabat. Dum ergo iter in Hierusalem, transibat per mediam Samariam. Demō dñi salutis humane ob quā restituantur celitus aduenient, instante iam lege passiois articulo ibat in Hierusalem ciuitatem, nō reformidans gentē quālibet atrocem, quālibet sui effusione sanguinis anxia sitietem. In Hierusalem erat templū dñi, ibi sacerdotium Iudeorū, ibi erat cult; sacre religio, ibi etiam ter in anno apparabat omne masculum Iudeorū scdm p̄ceptum legale, & adeo dñs sepe adibat illam ciuitatem, cupiens ibi plurimū amūtiare verba salutis, & ua ostēdere miracula. Et ergo nec iter illius a miraculo p̄sonia alienū atq; immane videtur. Et transiēte illo p̄ mediam Samariam & Galileam, & ingrediente qđdam castellū, occurrunt ei decem viri leprosi, vbi erat legis decreto a cōmuni domoq; vel vrbium cohābitatiōe distret. Samaria namq; ciuitas vel regio sua erat, in qua olim regnū decem vignerat tribuū, anq; a cultura dei deficientes, captiuitatē Assyriorū exp̄press. Galileā q; a solo pp̄rio in terrā ducta, terras eorū misse gentes ab Assyriis incolebant. Galileā p̄o maritima pars erat Iudæia regni, in q; Nazareth fuit (si dici fas est) patria dñi. Pergens q; dñs in Hierusalem ad passionē, & vestigio imp̄pleta erat p̄p̄erans, has qđ p̄uincias trāsitū visitabat, & miraculorum insignibus illustrabat. Ite dñi ingredere qđdam castellū, pulchre sanctus euangelista castellū huius vocabulū notariū exp̄m̄re nouit, vt ostēderet qđ dñs occurrere leproso nullam cū hōibus p̄fectatē, nullq; cernū p̄sistēdi loci. Legis em decreto, seq̄strati fuerant a p̄socio omnis habitatiōnis. Notandum autē, vt non legitimo occurrere dño illos leproso in vico aut in castello vel ciuitate. Ite potius in itinere, qđ ex p̄cipite aut vt q̄s leprosi esset, p̄ ministeriū sacerdotū ab omni plebe separaretur, & ideo a cōmuni p̄socio segregari, nō occurrerunt dño in vico aut in castello, sed pot; in itinere. Ingreddente dño castellum, occurrerunt qđ & vicinō sanāderant. Un; & suspicari dñm p̄ceptorem proclamant, a qđ cū salute corporis vite eterne p̄cepe p̄a suscipiebāt. Sed dñs vt doceret diuine legis p̄ esse parēndū, legis a se p̄sistite mādātū exerec; eos ad sacerdotes dixerit dicens: Et postea vobis sacerdotib; p̄cepit ab eis ire, vt si q̄lep̄e maculam incurrisset, ad sacerdotē duceret, vt eius iudicio mundus vel immundus iudicaret. Prouida qđ dispensatiōe dñs leproso ad sacerdotē mitteret, multas ob causas. P̄mo qđē, vt eis aditum calūniandi obstrueret, illis magis parcēs, qđ eorū garrula obloq̄a curāt. Scđo, vt vidēto a dño leproso mūdator, qđ ip̄i p̄ sacerdotū & lege curare nequiter, aut crederent & saluarent, aut si nō crederent, inexcusabiles de eius aduentu redderēt. Tertio, vt per hoc sancte ecclesie sacerdotium altius omeret. Si em illud sacerdotium qđ in typo & figura agebat, adeo venerabile suo tpe erit, vt ab ip̄o dño honoraretur, multo magis hoc quod nō tam nō in figura, sed in veritate administratur, reuerentiam & omni sit honorē colendum. Alter, Quos vt vidit dicit: Ite ostēdit vos sacerdotibus. Ite ter omnes quos dominus p̄dixerit infirmari

Leul. 13

Em, 3

bus multiplici curasse narra, & neminem illoz qđ bus curam impendit, p̄ter leproso ad sacerdotem mittere voluit. Cuius rei qđ ad sram facili est in electus, qđ patet, illi ideo hoc egisse, ne calumnia; sibi aduerfariā, aduerfariū factula videretur ministrare, dñi q̄rent illam sacerdotibus suis debi tū honorē ac reuerentiā nō deferre, p̄sertim cum leproso curatio specialiter a sacerdotib; esset dicerenda. Si hō sp̄ialis in hoc facto intelligentia req̄ratur, p̄stat qđ illud sacerdotū Iudeorū, typus erat sacerdotū regaliū & Christianū, qđ nunc p̄ dei grām in ecclesia manet, qđ etiam emundant & p̄ferant oēs ad p̄siciendū mēbra p̄inentes. Et factū est dñi irent mūdant̄ sunt. Velocē obedientiā, apte festina sanctas est subsecuta. Et magna gestū p̄uidētia, vt anq; ad sacerdotē venient mūdarent, ne sit in eoz p̄ntia mūdari eos p̄tulerit, arbitrarēnt se fortassis eoz ministerio, & nō virtute mētēris fuisse curatos. S; hec qđ ad iam cursum exequimur, plena sacramentorū esse, ip̄e per odo manifestat. Miracula em dñi hōi p̄sentialiter p̄uulgū vendicant, vt & iura p̄sistōia & iacta facta credunt, & sp̄ialiter ex causa, interius reconditam mysterio ap̄tiant suauitatem. Quod qđ agunt, qđ alid qđ obstruunt fanōiū intims mella p̄ducimus? Leprosi qđ isti heretico nō incongrue designare possunt. Leprosi namq; etiā modū est nature, vt cutem quā infecerit, diuersis coloribus resp̄gar. Sic & heretici vt vix se diceret mētatur, p̄a falsis p̄mitent, & qđ vni? coloris do magis mendaciū sup̄ducta varietate interrīgūt, qđ si sp̄a p̄leq̄ratur, heretico non essent, si autē sp̄ falsa dicerent, nullas eis nisi demēssim; crederet. P̄rmissent qđ vt dicitum est vera falsis, vt dum veritas sup̄ducta recipitur, latens intrinsecus falsitas moribus irrep̄at, more eoz qui venena propinatēs, oia calicis melle tintunt, vt dum mellē dulcedo intēditur, virus poculi audius infumatur. Alter. Sed qđ lep̄a in vna eademq; cute diuersis p̄mita coloribus se dum p̄siciendū reddidit, nō incongrue iacta figuratiōe sp̄ialiter leproso nōcē signantur heretici, qđ vnitatē fidēi nō hāntes, diuersis inficiuntur erroribus. Sciendū vō est nullam p̄sue esse salam doctrinam, qđ non alit sit vitate p̄mixta, ne si aut ap̄te mendat fuerit non recipiatur, aut si totū p̄a, heretica nō sit. Quādamōdū aut vulnera vnius eoz poris cute apparentia, diuersis coloribus carne obducunt, ita in vniuersisq; heretici doctrina, falsa p̄s resp̄erguntur, vt sub obrentu vnitatis, falsitas inimica p̄ualeat. Nam & qđ venena poringunt, prius melle calicis oia tintunt, vt gustum dulcedinis perueniant ad poculum mortis. Huiusmodi autem p̄p̄te, autoritate principum ecclesie ita sunt p̄pellendē, vt auctores eorum a totius christianitatis societate detecti, magna dñi Jesum vocibus pro salute recipiēda necessario interpellare cogātur. Et attendendū, qđ sanctus euangelista ip̄m qđ nūmex signanter exp̄pressit, cum quod fuerit indicare curauit. Ite em, occurrerūt ei decem viri leprosi. Pulchra qđ dem quantitate commendabiles, sed obsecna cute deformati. Ergo heretici intra denariam qđdammodo perfectionem sese iactant cōp̄p̄henso, dum diuinoz qđ decalogo accipiunt mādatorū, impletōes se esse confirmant, & christiane fidei p̄fessores se afferunt. Delectat numerus, sed offendit similitudo dogmatis infirmitas. Hoc est, qđ apostolus de vultu autē: Hāntes quidem speciem sanctitatis, virtutem autem eius abnegantes. Ibi tales a cohābitatiōe ciuitatis dei, hoc est, a cōmunitate vniuersali ecclesie p̄siciēdi sunt, vt saltē dñati

& ab omnium p̄socio sequestrati, tandem longo sue eliminationis tedio fatigati, Huiusmodi magnis vocib; in clamare, & eum p̄socio p̄ceptoē fieri cogantur. Hoc em est qđ euangelista ait: Et stereti a longe & leauerunt vocem, dicens: Ite p̄cepe p̄toz miserere nostrū. Ideo a longe stereti nec dño appropinq̄uerunt, qđ vt iam dicitum est a cōmuni p̄socio se parati erant. Et a longe stantes leprosi vocem ad dñm extollunt, ne tumultuatis turbe strepitū possent aliq̄nt imp̄pediri. Adverto p̄ceptoē tā sanādi vocat, in cuius fide & doctrina se erasse cōsiderant. Sed in parte spirituali intelligentiā, qđ congrue Jesum p̄ceptoē heretici vocant, in cuius p̄socio se reculant deliquisse, dum qđ ad ei; magister regulam studiose requirere festinat, moreretur op̄ate salutis beneficia inuenire. Quos vt vidit dicit: Ite ostēdit vos sacerdotibus. Et factū est dum irent mūdant̄ sunt. Leprosi quatuor; & differētiā significatiōem. Designat em infidelitatem p̄ganorū, perfidiam Iudeorū, errorem hereticorum, & maculas grauiū peccatorū. Ab hac tam multiplicitate p̄a, quicūq; exp̄iari desiderat, necesse est ecclesiam adeat, sacerdotē requirat, vt per eoz ministerium, excurat maculis peccatorū, sine quibus stat neminem ab huiusmodi valetudine posse curari. Quā aut ad sacerdotē leprosi missi sunt, significat, qđ conuersi heretici sacerdotibus, vel ministris sancte ecclesie sese offerre debent, & p̄uati dogmatē sanctorum, quali morbide cutis varietatem ad examinandum pandere, sicut ab eis fidei catholice regulis instructi, p̄sistite munditiē & pulchritudini restituantur. Quamuis enim dñs qui summus pontifex & rusq; magister est, interna sui eruditōe qđ tenēdi sit valeat inspirare, magna tamen dispensatiōe vult doctores obsequi, vt per hoc qui docendi sunt, p̄funda humilitate solident, humilitati vō ad capien; da fidei sacramenta potiores efficiantur. Si erent beatus p̄ulus, qđ diuini celitus reuelationib; fuerat instructus, quib; se dicit euangelium non ab hominēq; per hōiem accepisse, & p̄ reuelationem Jesu Christi, tū missus est ad Ananiam, vt ab eo fidei veritate acciperet, & reliq; qđ odo ecclesiasticus exp̄o scit implere. Quia vō sibi vult qđ anq; ad sacerdotē venisset mundatū sunt; forte illud p̄signat, qđ multi fide seruente, dum pro recuperanda animarū salute doctores sanctos exp̄terent, tanta p̄uenientis dei gratia vni donant, vt anteq; per baptismū lauacrum anime lep̄am deponerent, spiritus sancti illap̄u ab originalibus peccatis emundari p̄meruerint. Hoc in Cornelio, etiq; qui cum eo erant impletū ē, de quibus legit. Quia disputante diu p̄etro, cecidit spiritus sanctus super eos qui audiebant p̄bum. Et beatus Petrus, Quis inquit aqua; prohibere potest, vt non baptizent hi qui spiritū sanctū acceperunt, credentes sicut & nos? Multiplex enim dei misericordia hāc p̄latiōe ecclesie sacerdotibus potestatem contulit, vt & consentiens p̄nē sanctionem darent, & eadem salubri satisfactiōe purgatiōe, ad iamam reconciliatiōem etiam admittēret, sic diuine voluntatis p̄sidiis ordinata, vt in dulgētia dei nisi supplicatiōnis sacerdotum neq; at obtineri. Quos autē ex illis, vt vidit quia mūdatus est, regressus est cum magna voce magnificans deum. Dignū meriti ingeniosū fidei istum vnum fuisse ex hoc, vel maxime conici datur, quod ceteris ingratia remanentibus, ip̄e solus mūdator suo gratias acturus redit, sacerdotem ad quos missus fuerat conspectibus sese ostēdere paratū pendens, vero sacerdoti Christo, qui est sacerdos

Sala. I. Actu. 9.

Actu. 10

in eternum secundum ordinem Melchisedech. qm qm pontifex pofitum, z sacerdos est sacerdotum, sua ora studuit prederit. Et nus iste qui ceteris in grate abest? totus redit, saluator gratias agens, pntus ecclesie denotat deo humilitate significat, qd vo deo qd dte grates exoluit, qd repressis prelam pntionis sue cogitationibus, in firmitatem suam huz militat aspice, de bonis qd agit nihil sibi tribuit, sed omnia a diuina elemetia pcedere cofiteat. Pulchre aut dicit qd regressus est cu magna voce. Lii magna voce redit, qd magnam erga se dei misericordiam me te peruenit. Hec magna voce deum magnificas reuerfus est, cuius omnipotentia in tam subita sui reftauratone expertus est. Quo in facto membrum se pcpium sancte ecclesie ondit, qui qd dte Lhrm inter blasphemias hereticor z Judeor voces colaudare, eoz grs agere no desistit. De qd adhuc re te subdit. Quia cecidit i facie sua gratias agens. Lulus ille, pprie elector est. Reprobos aut retroz sum sem p est cadere, iuxta quod de dnt psecutoribz scriptum est, qd dicente dno, ego sum, abierunt z ceciderunt retroz sui. Et de se qdibus antichristi, sub figura Dan Jacob dicit. Fiat Dan coluber in via, cerastes in semita, mordens vngulas equi, z cadat a scelis eius retro. Qui emi retro cadit, ibi cadit vbi quid doli lateat nescit, qui vo in faciem cadit, ibi vti qd cadit, vbi cuncta q fuerint aspice. Reprobem retro cadunt, qd dum mala pterita mo ante mentis oculos ducere negligunt, postmodum vo retro, hoc est, ad supplicia eterna q pndere noluerunt infeliciter deuolunt. In facie no cadere, est de his q per ignorantiam seu p negligentiam commissa tur erubescere. Pater nags in faciem cadetibz, Paulus apostolus loquitur. Quem q fructum habuistis tunc, in quibus nunc erubescitis. Quod vo sancte euangelista de suo tam studiose inter posuit, dicens. Et hie erat Samaritanus, no ex supfluo aut orio fe additum repetimus, si nominis mysterium cofide remus. Samaritanus em interpretatur custos. Quo noie aptissime declarat is qui p cepte dona hospita noie, humilis z gratus maluit custodire, qd tunc z ingratus amittere. Ideoz vo illius Samaritani qd fauici vulnera curauit cognomine beatificari meruit. Et hie erat Samaritanus, id est, alienigena. Se pe legitimus in euangelio, qd gentes venientes ad dominum vt eum audirent z sanarentur ab eo, sanitate pcepta, gratias deo referre studuerit, Judei vo iugiter eius miracula videntes, z ab eo mundationem pcpientes, semp ingrati psterunt. Spualit Samaritanus qd interpretatur custos, significat vniuersitatem populi gentilis, p fidem ad deum puer si, qui custodiam bz ad humilitatem pferuandam. Dum em gentilis populus ad deum puerfus, omne bonum quod bz et tribuit a pcepto, pfecto bnficia diuinitus sibi collata vigilanter custodit, decantans cum Psalmista: Fortitudinem meam ad te curstodiam, qd tu deus superpro meus es. Respone dens aut Jesus dicit. Nonne decem mundati sunt, z nouem vbi sunt? Ad certo saluator eos q ingrati psterunt qm ignotos requirit cum dicit, nouem vbi sunt: Sicut em eos quos elegit scire comprobatur ita eos qd reprobat, non in congrue nescire dicit. An de z quibusdam in fine dicitur est. Hecito vos vnde stis, discite de me omnes opari iniquitas, non quo deum aliquod lateat, sed qd impioz vias quoz figyram isti pretendunt lepofit, qm ignotas reprobar. Sic z mentiri nescire vti verax dicit, qd loqui mendacium designatur, non qd meriti velle nesciat, fz qd falsa loqui veritatis amore contemnat. Quoqz

Joh. 15.

Gen. 4.

Rom. 6.

Ps. 58.

Luce. 15.

ergo dominus dicit. Nonne decem mundati sunt, z nouem vbi sunt? Hucenarius numerus, si vnum in augmentum sui percipiat, qnd am formam vnitatis explet, z in denarium surgit. Quo numero, id est, de nario rata fit completo, vt vtra illum alius numerus non excrecat, nisi hic idem denarius repetatur a capite, hoc est, ab vnitare. Unum ergo ad vnitare suam custodiendam non indiget nouem, nouem vo indigent vno, vt qdam effigies vnitatis compleat, id est, denarius. Similiter z illi qui intra vnitatem sancte ecclesie sunt colloctati, qd designat p vnum, non indigent auxilio eoz qui extra sunt positi p infidelitatem, illi vo qui foris sunt, indigent adiutorio elector, vt p eoz ministerium ac intercessioem mereantur sancte ecclesie incorporari, quoniam aliter saluari non possunt. Adhuc qd de illis qui ingratu remanserant subditur. Non est inuentus qui te dret z daret gloriam deo, nisi hic alienigena. Supra decem mundatos afferuit, nunc autem nemine dicit inuentum qd rediret z daret gloriam deo, nisi illi alienigenam. Iuxta literam facile est hominem videri corpore sanatum, z tui perisfere ingrati. Spirtualiter aut mix est, qui istos dicit esse sanatos, qui gra dei de infidelitate ad fidem conuertuntur, z tui pmanere ingratos. Si enim pfecte mundus est aliquis p fidem, z baptisimum, quomodo est deo ingrat, cui nra ab infidelitate adduct? ad fide: Et si ingrat, quid mundus? Sed sciendum, qd sunt quidam in congregatione fidelium qui mundantur quidem per fidem z baptisimum, ingrati vero persi sunt p bonam operationem. De qbus dicit apostolus? Paulus: Qui cum cognouissent deum, non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt. Cum enim dicit eos dominum nouisse, ondit mundatos esse a lepra infidelitatis p baptisimum, cum vero addit, no glorificasse eos dominum nec illi gratias egisse, accusantur ingrati. Non est inuentus qui rediret et daret gloriam deo. Quia ista z duritia qd iudeoz clam pcutit, z gentium ad credendum facilitatem collaudat. Pene enim in omnibus sancti euangelii locis, z iudeos ad fidem tardos; gentiles ad fide impigros, imo paratissimos fuisse inuenimus. Hoc in illo beato centurione de q dictum est, Non inueni tantam fidem in Israel. Hoc z in gentibus q circa passionem Christi videri desiderabit, considerari aperitissime potest. Aut ergo, no est inuentus qd rediret z daret gloriam deo, nisi hic alienigena: An qd diceret, eius oderunt, alienigene amplectunt. Iudei psequuntur gentes amant, illi uerant. Ibi laborant vt possit tot bnficia pmanere, illi certant vt de perceptis grs agentes maioribus digni existant. Et ait illi Jesus: Surge, vade, quia fides tua te saluum fecit. Surge, videret a vitis peccator, z vade ad operationem virtutis. Zacentem z simpliciter se adozantem laudat dicit, eu qd vt surgat diuini oris affatu animar, z qd pfecte credes, pfecte saluari meruit ap pbar. A ihlomin? z qd illi q redire, vt gratias ageres detractarit me ruerint inducat, qd si istum agere sua saluauit, illos pfecto infidelitas damnauit. Sed z illis q iam de peccatis peccat erubescere ceperunt surgendum pmo, deinde indicit ambulandum. Pms em qd iuramus, cum a peccatis respicimus, cum male in te consuetaudini restitimus, cum nobis ipis qd tales fuimus displicemus. Ambulamus vo cum in iustitiaz datoz dei boni opis gressum ponimus, cum virtutum studius delibetum tam z qm ingratum animam exereemus. Spirtualiter quoqz possumus intelligere, qm si illos q intra sancta ecclesia pntur, fides ipoz

Roma.

Dat. 8.

Ecl. 5.

Rom. 11.

saluos facit, proculdubio eos qui extra manent, infidelitas eorum damnat. Illud etiam in isto qd accedente pedes dnt surgere iubet, innuitur: qd fide rectam cum humilitate obseruatione tenent, ac creator suo fe humiliter subdunt, quoz figuram iste pcedit, qd mundatus ad grs a deo agendas rediit, p diuini verbi consolationem a peccatis resurgere, et ad opera virtutum exercendo iubent accedere, do nec crescentibus quodlibet virtutum incrementis, ad illam pfectionem sublimem, in qua deum deoz in Sion ppetuo contemplari mereantur. Tu autem.

Bonica decima quinta.

Dathei. vi.

In illo tpe, dicit Jesus discipulis. Non pot duobus dnis seruire. Aut em vnum odio habebit, z alter diliget: aut vnum sustinet, bit, et alter pmetnet. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij epi.

Hec verba diligenter consideranda sunt. Nam qui sine duobus dnis deinceps ostendit qui cum dicit, Non potis deo seruire z mammon. Mammon apud hebreos diuitie appellari dicunt, pgruit z punicum nomen, nam lucrum punicum mammon dicit. Sed q Teruit mammonem, illi vtiqz seruit, qd rebus istis terrenis merito luc peruehitaris pcepofitus, magistratus huius seculi a dno dicit. Aut ergo hunc odio habebit homo, z alterum diliget. Idem, aut alter pariet, z alter contemnet. Pariet enim durum z pnciosissimum qd qd seruit mammonem, sua em cupiditate impnciosus, subditur diabolo z cum non diligit, Quis em est q diligit diabolum? Sed tamen pariet, sicut in aliqua domo maiore, qui ancille aliene pnuertur em, propter cupiditatem suam duram parit feruitu tem, etiam si no diligit eum, cuius ancillam diligit. Alterum aut pmetnet dicit, no odio habebit. Nullus enim vere pscientia deum potest odisse, pntit autē. In non timet, cum qd fe eius bonitate securus est. Ab hac negligentia z pnciosa securitate reuoz cat spualiter, cum p prophetam dicit: Filie ad facias peccatum z dicas, Miseratio dei magna est, ignozis qd patientia dei ad penitentia te adducit. Quis enim tanta misericordia credi potest, qd eius qui omnia donat pta conuersis, et oleastrum facit participem pinguedinis? Et cuius tanta feruitas, qd eius qd naturalibus ramis non pepercit, sed pzo pter infidelitatem fregit illos? Sed si qd vult dilige re deum, z cauere ne offendat, non se arbitretur duobus dominis seruire, z intentionem cordis sui recta ab omni duplicitate explicet. Ita em sentiet de domino in bonitate, z in simplicitate cordis queret il lum. Ideo (inquit) dico vobis, non habete sollicitudinem in anima vestra qd edatis, neqz corpori qd inducat, ne forte qbus iam superflua non querantur, propter ista necessaria cor dupliciter, z ad ista conquirenda non ista detraquantur intentio, cum qm misericorditer aliquid operamur, vt cum colulere alicui videri volumus, nostru emolumentum tui potius, qd illius vtilitatem attendamus, et ideo nobis non videamur peccare, qd non superflua, sed necessaria sunt, que cofeque volumus. Dominus aut admodum, vt meminerimus multo amplius nobis dei de dicit, qd nos fecit, z composuit et anima z corpore, qd est alimentum atqz augmentum, quoz cura no bz duplicare cor non vult. Nonne anima (inquit)

plus est qd esca: Ut intelligas eum qd dedit anima, multo facilius escam esse datur, z corpus qd vestimentum i. plus, vt similiter intelligas eu qd corpus dedit, multo facilius datur esse vestimentum. Quo loco queri solet, vtrum ad animam cibum iste pnter at, cu anima incorporea sit, esse aut cibum corporeus. Sed anima hoc loco pro ista vita postlam nouerimus, cuius retinaculum est alimentum studu corporeum. Sicut hanc significationem dicit em etia illud: Qui amant anima sua, pderit illa. Quod nisi de hac vita accepterimus, quam oportet pro regno dei ptere, quod potuisse martyres claruit, contrarium hoc pceptu erit illi sententia, quia dicitur est: Quid prodest homini si totu mundu lucratur, anime aut fue detrimentum faciat? Respicitur (inquit) vola tella cella, qm non serunt neqz metunt, neqz pgregant in horrea sua, z pater vester celestis pascit ea. Non ne vos plurius estis illis: id est, carius vos valeria, quia vtiqz rationale animal sicuti est homo, sublimis sua ordinatum est in rerum natura, qd irrationabilia sicut sunt aues. Quis aut vestrum (inquit) curans potest aducere ad statum suam cubitu vnum? Est de vestimento qd solliciti estis: id est, cuius potestate atqz dominari factum est, vt ad hanc statuta cor pus vestrum perducatur, eius prouidentia etiam vestiri potest. Non aut vestra cura factu esse, vt ad hanc statum veniret corpus vestrum, ex hoc intel ligi potest, quod si curetis, z aducere velitis vnum cubitum huic statum non potestis. Illi ergo etiam regendi corporis curam relinquit, cuius videt, cura factu esse, vt tante statum corpus habeat. Don dum etiam erat documentum propter vestimentu, sicut darum est propter alimentum. Itaqz sequitur z dicit: Considerate illa agru quoz crescut, non la borant neqz netit. Dico aut vobis, qm nec Salomo in omni gloria sua qd vestitus est, sicut vnus est. Si aut tenui agru qd hodie e, z cras in cibum mitti tur, sed illa qd vestit, quanto magis vos modice fidei? Sed illa documenta non sic allegorice distantianda sunt, vt queramus quid significent aues cella, aut lilia agru. Dolita sunt enim, vt de rebus minoribus maioroz persuaderent, sicut est illud de iudice, qd nec deum timebat, nec hominem reuerbatur, z tamen sepe interpellante vnde accessit, vt eius causam cofideraret, no propter pteritatem aut humanitatem, sed ne tedium pateretur. Non em vno modo ille in iustus iudex persona dei allegorice sustinet, sed tamen quantum deus qui bonus z iustus est, curat de peccatis, hinc conitit deus voluit, qd nec iniustus homo eos qui illum assiduis precibus tundit, vel propter te dum deuitandum potest cotemere. Nonne ergo, inquit, solliciti esse, diciteoz: qd edemus, aut qd bibemus, aut quo vestiemur? Hec em omnia sententia inquit. Scit enim pater vr, qd hoz omnium indigetis. Querite primum regnum dei z iustitiam eius, z hec omnia apponetur vobis. Hic manifestissime offendit, non hec esse appentenda bz qd talia nostra bona, vt propter ista debeamus benefacere, si qd faciamus, sed tui esse necessaria. Quid em interit inter bonum quod appetendum est, z necessarium quod lumentum est, hac sententia declarauit, cum ait: Querite primum regnum dei z iustitiam eius, z hec omnia apponetur vobis. Res gnum ergo z iustitia dei, bonum nostrum est, z hoc appetendum, z ibi finis constitendum, propter qd omnia faciamus quecuqz facimus. Sed qd in hac vita militamus, vt ad illud regnum peruenire possimus, que vita sine his necessariis agi no potest, apponetur hec vobis inquit, sed z regnum dei z iustitia eius.

Joh. 15.

Luce. 9.

Luce. 15.

fratiam primum querite. Cum enim dicit illud primum, significavit quod hoc posterius querendum est, non te potest sed dignitate. Illud tanquam bonum nostrum, si tanquam necessarium nostrum; necessarium autem propter illud bonum. Hec est verbi gratia: ideo debemus eam diligere ut in ducemus, sed ideo in ducere ut eam diligamus. Hanc habemus euangelium quod cibum: z erit tam bonum nostrum in in ducendo, necessarium autem in euangelizando. Quod etiam apostolus prohibet, cum dicit, licere sibi quidem z permissum esse a domino, vt qui euangelium annuntiant, de euangelio z viuunt, id est, de euangelio habeant, ea que huic vite sunt necessaria, sed tamen se non esse abulum hac potestate. Erant enim multi qui occasionem habere cupiebant acquirendi ac viuendi secundum euangelium, quibus eam volens apostolus amputare, manibus suis vicium suum tolleret. De his enim alio loco dicit, vt amputem occasionem, quatenus etiam sicut ceteri apostoli, permissio dicit de euangelio viuere, z non in victu finem constitueret euangelizandi, sed magis ipsius vitium suum in euangelio collocaret, id est, vt superius dixi, non ideo euangelizaret, vt pueniret ad cibum, z si qua sunt talia necessaria, sed ideo ista sumeret vt illud impleter, ne non volens, sed necessitate euangelizaret. Hoc enim improprie dicitur: Hec factis quia in templo operantur, que de templo sunt edificia, z qui altario deseruiunt, altario comparticipantur. Sic z dicit ostendit his quod euangelium annuntiant, de euangelio viuere, ego autem nullo horum usus sum. Hinc ostendit permissum esse, non iustum, alioquin contra preceptum dicit fecisse tenetur. Deinde sequitur z dicit: Non autem scripsi hec vt ita fiant in me. Bonum est mihi magis mori, quam gloriam meam quibus in anem faciat. Hoc dicit, quia iam statuerat propter quodam occasione querentes, manibus suis vitium transigere. Si enim euangelizauero (inquit) non est mihi gloria, id est, si euangelizauero vt ita faciant in me, id est, si potest ea euangelizauero vt ad illa pueniam, vt finem euangelii in cibo z potu z vestitu collocauero. Sed quare non est ei gloria? Necessitas est mihi (inquit) incumbit, id est, vt ideo euangelizem, quod videri non habeo, aut vt acquiram temporalem fructum de predicatione eternorum. Sic enim iam necessitas erit in euangelio, non voluntas. Et enim mihi erit, inquit, si non euangelizauero. Sed quod debet euangelizare. Sed vt in ipso euangelio, z in regno dei ponat mercedem. Ita enim potest non coactus euangelizare, sed volens. Si enim inopia earum rerum quod temporalis vite sunt necessaria, predicco euangelium alii per me habebunt mercedem euangelii, qui euangelium ipsum me predicante diligunt, ego autem non habeo, quod non ipsum euangelium diligo, sed eius pretium in illis temporalibus constitui, quod necesse est fieri, vt non tanquam filius ministris quod euangelium, sed tanquam seruus cuius dispensatio credita est, vt tanquam alienum erogat, nihil inde se capiat preter cibaria, que non de participatione regni, sed ad sustentaculum misere seruandis dantur extrinsecus, quod

1. Co. 9

2. Co. II

1. Co. II

3. Co. 2

primum est, propter quod istam rem queris, non ista res quam propter illud queris. Quapropter si euangelium z regnum dei propter cibum primum, propter rem facimus cibum, z posterius regnum dei, ita vt dei si non sit cibum, non queramus regnum dei. Hoc est ergo primum querere cibum, z deinde regnum dei, id est, si proxi loco ponere, illud posteriori. Si autem ideo querimus cibum vt habeamus regnum dei, faciamus quod dictum est: Querite primum regnum dei z iustitiam eius, z hec omnia apponent vobis. Querentibus enim primum regnum z iustitiam dei, id est, hoc preponentibus ceteris rebus, vt propter hoc cetera gramus, non debet subesse sollicitudo, ne illa desint que huic vite propter regnum dei sunt necessaria. Dixit enim superius: Sic enim pater vester qua horum omnium indigetis. Et ideo cum dixisset: Querite primum regnum dei z iustitiam eius, non dicit: Deinde ergo ista querite, quia sunt necessaria, sed ait: Hec omnia apponent vobis, id est, consequenter, si illa queratis sine villo impedimento. Et cum ista queratis, illinc auertamini, aut ne duos fines constituaris, vt z regnum dei propter se appetatis z ista necessaria, sed hec potius propter illud vobis non deerunt, quod non potestis duobus dominis seruire. Quobus autem dominis seruire conatur, qui regnum dei pro magno bono appetit, z hec res temporalia. Non potest autem simpliciter habere oculum, z vni domino seruire, nisi quecumque cetera si sunt necessaria, propter hoc vnum assumat, id est, propter regnum dei. Sicut autem militantes accipiunt annonam z stipendium, sic omnes euangelizantes accipiunt victum z regumentum. Sed licet non oes propter salutem reipublice militant, sed propter illa quod accipiunt, sic non omnes propter salutem ecclesie militant, sed propter hoc hec temporalia que tanquam annonam z stipendia consequuntur, aut propter hoc z propter illud. Sed supra iam dictum est, non potestis duobus dominis seruire. Ergo simpliciter corde tantummodo propter regnum dei debemus operari bonum ad omnes, non autem in hac operatione, vel solam, vel cum regno dei mercedem temporalium cogitare. Quorum omnium temporalium nomine, crastinum posuit, dicens: Nolite ergo solliciti esse de crastino. Non enim dicitur crastinus dies, nisi in tempore, ubi preterito succedit futurum. Ergo cum aliquid bonum operamur, non temporalia, sed eterna cogitemus, tunc erit illud bonum z perfectum opus. Tu autem,

De eadem dominica.

Matth. vi.

In illo tempore, dicit Iesus discipulis suis: Nemo potest duobus dominis seruire. Et reliqua. Homilia Herici.

Dominus ad hoc

domo factus est, vt nos de potestate tenebarum eriperet, atque regnum deo patri nos faceret. Aut enim ipse in quodam euangelio loco parabolice loquens: Quod homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum. Quibus verbis nulli alium quam seipsum intelligi voluit, qui ad hoc de celestibus in hac eruminarum ac mortis regionem venire dignatus est, vt imperium diaboli quod federe quodam peccati mortis que eterne pacto peruerserat, dissiparet, z regnum suum iustitie ac mansuetudinis legibus exaltaret.

Luce. 12.

erat. Tu ergo iam multi a regno diaboli descenderis, z edictis celestibus parentis, signa fidei prompta deuotione subirent, hac oratione eos rex ille victoriosissimus alloquitur: Tu homo potest duobus dominis seruire. Et si alius verbis ad spiritualis militis discipulis exhortans dicit: Si perierit met imperium tu eligitis, oportet vt per omnia prouisionem dicit seruatis abnuatis. Hec enim simul vtriusque obtinere perari potest, cum contraria sibi sint que ego z que ille precepimus. Ego dicens quod sanctitatis z que honestatis sunt iubeo impleri, ille turpia oia atque honestatis repugnantia precipit exerceri. Ego virtutis armis meum militem pro mansuetudine, humilitateque seruanda alacriter excipere, ille cogit suos pro superbiam morte insonibus erogare. Quomodo ergo potest ambobus parere exhiberi famularus, quorum dispar est dominus? Hec verba redemptoris nostri ad curas istius seculi euitandas non intruunt, vt z contemneret temporalia, z celestia studeamus tempore petere, exhortans. Hec enim inquit potest duobus dominis seruire. Hec sententia iuxta literam aperit etiam non exposita clare, quia nemo scilicet duobus dominis carnalibus ita potest seruire, vt ambobus equaliter placeat, vtriusque equaliter obsequat. Unde sequitur: Tu autem vnum odio habebit, z alter diliget, aut vnum sustinebit, z alterum contemnet. Spiritus ille intellectus qui sunt isti duo domini, subleuenter ostendit, cum subdit: Tu non potestis deo seruire z mammona. I. Christus z diabolo. Hec enim participatio Christi z diabolo, aut qui lucis ad tenebras: Adhuc vero de duobus dominis sublequitur: Tu enim vnum odio habebit z alter diliget, aut vnum sustinebit, z alterum contemnet. Vnum odio habebit, scilicet diabolum, quod odio habendus est, non propter quod substantia, sed propter hoc quod malus est oderit: z alter diliget, id est, Christum, qui veluti mansuetus dominus deo ex affectu precipit amari: Diliges, inquit, dominum deum tuum ex toto corde tuo, z ex tota anima tua, z ex tota virtute tua. Aut vnum sustinebit, id est, diabolum tanquam durum z immittem dominum. Ipse enim durissimis imperitis amatores seculi quatit, z postquam semel hominum dominari potuerit, etiam nolentem, inuicem ad male agendum compellit, nec sine grauissimis laboribus imperata pagunt. Frequenter enim exilia, naufragia, z remota familiarum, ipsam postremo mortem domum gratia perferunt. De talibus scriptura dicit: Ut male agerent laborauerunt. Hinc ergo talem dominum sustinere potius inuit, quam seruatum subdit, quia postquam semel eius super se dominium sponte suscepit, nunquam de cetero suis viribus, nisi sola dei validissima manu eripi possunt. Et alter (inquit) contemnet, hoc est deum. Et nota ad proprietatem verborum domini, cum est premittit, dicens: Aut vnum odio habebit, z alterum diliget, non est subsecutus contra vt diceret: Aut vnum diligerit, z diabolum, z alterum odio habebit, id est, deum, quod nullius conscientia quantumuis peruersissima ad hoc potest erumpere, vt dicat se deum odio habere, aut diabolum diligere. Contemnet vero, id est, non timebit. Contemnit enim deus ab illis, qui peccatores de impunitate ceclerum blandiunt, putantes aut necire sua scelera deum, aut vana statim indulgere, quod necium quod diffimulanda eos diuina bonitas ad penitentiam prouocet, dicente apostolo: Non necitis quia potentia dei ad penitentiam te adducit. Tu autem secundum duritiam tuam, z cor impitens tibi facis as tibi in die re, z reuelationis iusti iudicis die. Hic: Quenit autem addidit, aut vnum sustinendum, hoc est diabolum, aut alterum contemnemus

mat. 22.

3. Co. 9

3. Co. 2.

du, vcs dei. Contemnit enim deum, sed non odit quia quod precepta illius dicens despicit. Sustinet vero diabolum, tanquam si ad dicitur z crudeliter habeat dominum, sed non odit, quicquid cupiditate de uitiarum illi se subdit, qui princeps huius mundi habetur, dicente domino: Venit princeps mundi huius, z in me non habet quicquam. Sed licet illum sustinet tanquam crudeliter dominum, non tamen diligit. Hec tibi gratia: Si quis in maiori aliqua domo, ancille cui iustitiam potentis copulata, etiam si non diligit eum cuius ancillam diligit, propter vim tamen eius cupiditatis duram sustinet seruatur, iudicidico se illi, cuius ancillam sibi conuinctam diligit, sic z homo diligens diuitias, seruus diaboli est, qui caput z princeps est amatozum mundi. Diuitias enim possidere in differens opus est. Nam nec diuiti obstant opes si eis bene vtritur, nec pauperem egestas commenda biliozem facit, si inter solas z inopiam piam non caueat. Non potestis deo seruire z mammona. Hec mona apud hebreos de seruire z mammona, diuitie interpretantur latine, punice autem mammon lucrum dicitur, vt ait ad vnum finem respicit. Recte amaritia specialiter ponitur, vt ostenderet manifeste diuitiarum seruus diaboli quos seruatur existere. Nam et apud auaritiam idolum seruaturum vocare non dubitauit, dicens: Et auaritiam que est idolorum seruaturus. Quomodo soleret notandum, quia non dicitur, non potestis deo seruire z diuitias possidere, sed non potestis deo seruire z mammona. i. diuitias. Adultos enim sanctorum patrum legimus temporaliter z diuitias habuisse, z nihilominus deo delectuisse. Abiham namque diuitissimus fuit, qui cum cretibus decem z octo venaculis, reges quibus bellica expeditio superauit, z loth fratrem suum a captiuitate eremit. Iob quoque ille maritum exemplum patientie, inter omnes orientales diuitis affluuit, scripture testimonio declaratur. Quod de sanctissimo dauid dicitur, cui z diuitiarum copia, z imperii magnificencia superadditabat, eius a fabricis per circuitum nationibus munera deferabant. Sed isti quibus habuerunt diuitias, non seruauerunt diuitias, sed deo, quia nequaquam spem suam diuitiis commiserunt, nec custodierunt eas vt seruatur, sed ingenue dispensauerunt, tenentes eas in vfu non in desiderio, z tanquam late rente sibi datas vtiliter disponetes. Hinc beatus dauid quando in folio regni constitutus, quod nihil in diuitis fallacibus fideret, ostendebat dicens: Egenus sum z pauper, sicut omnes patres mei. Diuites etiam vel qui erant, vel qui esse poterant, alloquene dicebat: Diuitie si affluunt, nolite cor apponere. Quibus ergo cultus dicit diuitias vt seruatur, z non distribuerit vt dominus, seruus est diuitiarum, z seruando diuitiis, seruire compellitur diabolo, quia cupiditatis diuitiarum implicatus diabolo se subdit, qui merito sue prauitatis terrenis rebus prepositus est, z a domino princeps huius seculi appellat. Quapropter auaritia ista diuitias, z elegant magis Christi esse seruatur, quam mancipia diuitiarum. Discant non inuenire presentibus, sed spem omnem in ferendam peremitibus, solis ad hoc velle habere diuitias, vt sit videri de pauper indignitate exierit, vnde illa possunt peccata redimi. I. Iob deo vobis, ne solliciti sitis alia vestre quid manducetis, neque corpori vestro quid manducetis, tanquam dicitur: Quia deo simul z cupiditatis mundi seruire non potestis, quis in incerto diuitiarum considere non debet, ideo dico vobis, ne solliciti sitis in aggregandis diuitiis, quibus mens implicata alienetur ab amore filii creatoris. Queri non poterit, vtrum cibum ille corporeus ad animam

Job. 14.

Colof. 3.

3. Co. 14.

Job. I.

ps. 105.

ps. 61.

Joh. 1. Act. 20

I. tim. 5 De. 4-6

Bene. 5.

Ps. 27. Eph. 4

an ad corpus pertineat, cū p̄stat aiam incorporea, cibū nō esse corporeum. Sed aīe noīe in scriptura facta, vita p̄sens signat̄ solet, iuxta qđ dñs alibi ait: Qui amat aiam suā, h̄c vitā suā, p̄det eā. Et ap̄s Paulus: Non facio, nisi aiam meā p̄sentio rem qđ me. Ergo r̄ h̄c aīa hoc sensu accipienda est, vt p̄ aiam p̄sens vita intelligat̄, qđ alimētū retineat r̄ vestitū. Cuius vinculi atq; p̄ciliario qđā est cibū esse corporeū, in cuius cā labor exercendus est ad eam sustentādā, sollicitudo aut̄ tollēda, vt habentes victū r̄ vestitū h̄c p̄sentī simus. Sine aīa pro ip̄o corpore qđ p̄tinet est posita, a parte vcz totū, sicut legimus Jacob descēdit̄ in Egyptum in aiabūs septuaginta, cū aīas nō ab̄q; corporeib; descēdit̄ manifestum sit. Letex de spiritali cibo ac vestimento valde nō oportet esse sollicitos. Ad h̄c tr̄c ip̄a p̄ba dñi p̄dōratiū p̄pendēda sunt. Nō em̄ ait, ne q̄ratis qđ m̄ ducet̄, aut qđ induamini, sed ne solliciti sit̄, ac p̄terea nō labor, sed sollicitudo p̄hibita est. Sed cū primo hominī dicit̄ sit: In sudore vultus tui victus pane tuo. Quid est qđ dicit̄ cupia, immo cuius diebus p̄cipit̄ ne solliciti sint, qđ māducare vel bibere vel induere debeant: Nunqđ p̄hibet p̄biem laborare, qđ p̄ius iustit̄ in sudore vultus panē comēdere nequaq; perit et̄ia ad hoc exercebuntur r̄ p̄cīdendū agri p̄sentia data est. vt laboze p̄p̄io alere r̄ vestire. Sed in h̄is p̄ceptis dñici illa differētia attendēda est, vtz qđ ad cibū vel indumentum corpōis sunt necessaria, vnuq; sc̄p̄ studeat p̄curare, deficientibus h̄is qđ naturalis fragilitas expetit, vt p̄tore sine quob; nō valet subsistere, illa ip̄a vita gemino adiutorio p̄uat̄ deficit. Sō licitudinē aut̄ in h̄is adhibē veter, qđ intelligit̄ cura sup̄flua. An pulchre h̄c veteres ista diffinierūt, vt dicerēt sollicitudinē esse egritudinē animi cū immoderata cogitatione. Ergo sollicitudo qđ res sup̄flua r̄ plus iusto anxia tollit, labor nō qđ res necessaria exercere p̄mittit. Inm̄ deniq; labozis vsu mō nime p̄hibet, vt p̄salmissa beati dicit̄ qđ suis laboribus pacit̄, r̄ ap̄s laborandū manibus qđ bonū est d̄t, vt qđ habeat vñ tribuat necessitatē p̄cībū. Quapropter labor exercendus est, vt necessitas elucetur, sollicitudo tollēda, qua nō necessitati, sed cupiditati p̄silit. Cōne aīa p̄ est qđ eca, r̄ corp̄ plus qđ vestimentū. Et h̄is duabus subsistit̄ p̄stat h̄o, aīa vcz r̄ corpore. Omne qđ appetimus, aut p̄pter se, aut p̄pter aliud appetimus. p̄opter se em̄ sapientia, qđ deus est, apperendū est, p̄opter aliud vero si qđ, vbi gr̄a p̄emplaria h̄c cupiat, nō vt em̄ p̄plara possideat, sed vt ex oī sanitas corpōis p̄uideat. Nemo nō dubitat manū esse illud qđ p̄pter se qđ illud qđ p̄pter aliud querit. Datur qđ h̄c intelligi aīam plus esse qđ aīā, qđ ad hoc eca requirit̄, vt vita p̄sens illa sustentet. Corpūs quoq; plus qđ vestimentū, qđ idcirco queritur vt nuditas illo regat̄. Admonet qđ nos h̄is hac fīa, vt meminerim; nos multo amplius nobis deo dedisse in eo, qđ nos cū nō essemus, op̄ortet ex aīa r̄ corpore, qđ sit alimētū, vt sit sensus; vtz maiora nob; p̄stittit. I. corpus r̄ aīam. p̄stabit vtz maiora, victū vcz r̄ vestitū. Quare qđ de minoribus solliciti sumus, qđ maiora p̄ceptimus. Cō respicite volatilia celi, qm̄ nō serunt neq; metunt, neq; p̄gregant in horrea, r̄ pater vt celestis pacit̄ illa. Volatilia celi, aues per hunc aerē discursantes appellat̄. Quidqđ celo vicinū ē, celes in scripturis nuncupari p̄uenit. Dicit̄ nos dñs ad p̄siderāda maiora opa, q̄tenus de rebus minoribus, maiora nobis facillius p̄saderi possunt. Nulli em̄ dubium est, qđ homo maius sit qđ aliquid volat

le. Homo ad dei imaginem r̄ similitudinē factus est, volatīe vero est quedam creatura, sed tr̄ irrationalis, r̄ cum mox corpore r̄ aīa moritur, h̄o vero q̄uis mox corpore, aīa tr̄ viuit deo. Aut qđ respicite, i. p̄siderate volatilia celi, qm̄ nō serunt, i. nō seminant, neq; metunt, hoc est, nō colligunt, neq; p̄gregant in horrea, vcz in granaria, r̄ p̄ vt celestis pacit̄ illa. Inuē de alunt. Si qđ volatilia, qđ mortalis est aīa, p̄ouidentia dei creatoris alunt, multo magis hoīes qđ bus eternitas rep̄omittit, illius misericordia gubernant. Quidam plus ap̄ p̄cētes sapere qđ oportet, voluerūt hunc locum allegoricā interpretatione discutere, dicētes p̄ volatilia celi angēlos designari, qđ ab̄q; villa cura vinctes, p̄p̄teta securitate r̄ quiete possunt, non attendentes quod sequitur. Cōne vos magis plura estis illis; Si ergo h̄is volatilibus, qđ bus nulla colendi terras industria, nullus de fegenti fecunditate p̄ouictus est, indeficientem diuina p̄ouidentia suggerit alimonia, turpe est hoīes causa sollicitudinis fatigari, quibus r̄ elementoz temperies, r̄ terre fecunditas famulari. Et merito talium impudentia exemplo in r̄ōnā bilitū autum coercetur, qđ aues nil sibi speciale vebdicant, necunt alius inuidere, h̄i h̄o p̄ba defendūt qđ oīa amiserunt. Ad h̄a p̄inde inuendū dignitate, ad p̄siderāda originem reuocatur, cū fabatur. Cōne vos magis plura estis illis. Non d̄ plus res estis, qđ plures ad numerū p̄inet, sed plures ad dignitatem respiciens. I. carnis p̄reit estis vos, et plus qđ illa valerit. Illa em̄ irrationalia sunt, nullo se intellectu regentia, qđ cum mox iūtur, corpore in tereunt r̄ aīa, vos aut̄ ad imaginem dei cōditī, r̄ ad eternitatem p̄destinati, ac sublimius in rerum natura p̄positi est. Debetis ergo qđ sitis recolere, ne dum nimis terrenis delecti estis, in terrena r̄ infima decidatis. Cōne autē vestrum cogitans, potest adicere ad staturam suam cubitū vnum. Et factus est p̄saderet nobis possibilia sine sollicitudine, de d̄t etiam de impossibilibus exemplum. Quid; in quiens, vestrum cogitans, potest adicere ad staturam suam cubitū vnum. Quasi dicit̄: Si est aliquis vestrū qđ ad staturā suā vñ cubitū adicere possit, vt vel longior vel latior videatur, cogitē r̄ elaborat̄ qui eiusmodi est, qualiter illud vestiat et pacat qđ ipse sibi adiecit. Letex quod deus creati, est sine v̄a sollicitudine vestire ac pacere p̄curat. Nunc ergo qđ neq; quod deo minimū est, implere potest, illius p̄ouidentie curam tegēdi r̄ alendi corpōis relictione, qđ fecit vt ad staturā vestrū corpus p̄duceretur. Sed qđ de alimētis datum fuerat documentū et comparatione volatiliū celi, dandū etiam erat r̄ de vestimentis exemplū collatione illoz agrī. H̄c sequitur. Cōne de vestimentis qđ solliciti estis. Cōsiderate lilia agri quomodo cresunt. Non laborat̄ in crescendo, neq; metit, id est, non filant, vt suo laborē operiantur. Quid moralē p̄cepto suadetur, qđ et̄ia ea que sunt sensu r̄ ratione carentia, sic de p̄o uidentia vestimtur, vt nullo vel v̄a ad gratiā egeant, vel ad ornatum, multo magis credas rationabilem hominem si oīem vlt̄ spem in deo collocet, nunq; posse egere, eo qđ p̄sumpserit de fauore d̄i utno. H̄o adū nō qđ lilia agri p̄ oībus herbis agrī dñs possit, qđ non laborant in crescendo, neq; metit, id est, sīa non contolant, vt pulchra sibi indumenta coaptent. De quibus sequitur. Dico autē vobis qm̄ nec Salomō in oīem gl̄ia sua cooperit̄ ē, sicut vñ ex̄it. Spectat̄ nota p̄ gñat̄ vñ est qđ m̄ sequitur, bua ap̄itur, vbi senum agrī eidentissimē ponitur. H̄c illud omittendum, qđ quidam doctozum asse

Mat. 22

3. reg. 10

I. reg. 23 Gen. 30

rant, nos h̄c angeloz exemplo esse p̄monitos. Dicit̄ em̄ non otiose accipiendū qđ flos hominī, vel certe plus qđ hominī in Salomone p̄ferat, qđ pro v̄ excellētia plus aliqđ fuit qđ h̄o, adeo vt replū deo d̄eret, vt verum Salomone, hoc est, Ch̄istum mysterio figuraret. Ergo per lilia, angeloz celestium ex̄p̄ssa est gl̄oria, quoz r̄ claritate ornatur, r̄ odorose fancitatis delectatur. H̄ec ergo lilia, angelice l̄s illa agmina, nulla sollicitudine p̄p̄ediuntur, nullo laboris v̄a exercantur, sed diuine lib̄erata gratiam, r̄ celestis s̄ruti dono nature. Ad dēdū et̄ia qđ illa nulla requirunt cultū, nec erga gñi actionem huius floris, sicut erga p̄uentū fructū ceteroz. H̄e deat acrus in orbē sollicitudo agricolis. Et licet dimisso flore, id qđ ē striniscitū est, videatur arefere, interius tñ radice virtute altur, r̄ mor vñ ep̄is puocata blāditia, floris sibi honore vestitur. Sic r̄ angelice dignitates et̄ ea, quā ad p̄te sunt originis sue fore, vt sint ip̄ accipit. H̄is qđ floribus Salomone quāq; magno de core circūdarus cōponi non pot̄, quicet infirmitatem nature corpore virtute qđ dam mentis r̄ op̄e gr̄a exponeret, nullatenus angelice potuit p̄parari celestidū, qđ humane fragilitatis exp̄ero, incorporet bonitatis ornatum seruaret. H̄anc immortalitatis pulchritudinē, h̄c incorporeitate habuit, in resurrectione s̄ dñs elect̄ datur r̄ p̄mittit dicens: Erūt sicut angeli dei in celo. Cōne autē vobis qm̄ nec Salomō in oīem gl̄ia sua cooperit̄ est, sicut vñ ex̄it. Inter oēs reges Israelitaz Salomone dixit̄ fuisse, regum narrat h̄i flōia. Qui inter reliq; dignitatū diuitias p̄cipue decore vestitū, ac diuinitate cū p̄solitate pollebat, adeo vt singula ministratū officia, cū oībus sibi subiectis, p̄p̄is ac singularibus v̄eretur indumētis. H̄n r̄ de regina Saba, qđ a sibi bus terre venerat audire sapientia eius legitur. Et videns ordinē ministrōz, r̄ vestes q̄bus in ministerio v̄ebantur, nō habebat v̄tra sp̄s. Sed h̄is tanto honore ac splēdore vestium fuerit decoratus, non est tñ tanta pulchritudine cooptus, sicut vñ ex̄it, subauditur liliis. Et reuera qđ textura, aut pictura textūm mulier, valet flōiū pulchritudini coequari. Quid em̄ sic rubet vt rosa. Quid ita cādet vt liliū. Nam vñ viole colorē pulcherrimū, nulla purpura superare, nulla valet tinctura supergredi. Qđ aut̄ ait: nec Salomō in oīem gl̄ia sua cooperit̄ est, sicut vñ ex̄it. In oīem gl̄ia dicit̄, i. in magnitudine regni, in deliciarū pulchritudine, vel vt dicitur in distinctione r̄ varietate vestium. Cur aut̄ h̄c de d̄stis similitudinē p̄mittit, sub dēdo manifestat. Cōne autē vobis qm̄ nec Salomō in oīem gl̄ia sua cooperit̄ est, sicut vñ ex̄it. Senum agrī quod hodie est, r̄ cras in clibanum ignis mittitur, deus sic vestit. Quoz magis vos mōi me fidei. Senum agrī idem appellat, qđ r̄ superius lilia agrī, omnesq; herbas pulchris coloribus decoratas. H̄oc aut̄ aduerbiū qđ est, cras, non sp̄ pro succedenti die, sed aliquando etiam pro futuro tpe in scripturis ponit̄, iuxta illud quod Samuel a pythōnissa excitarus Saul ait: Cras tu r̄ filii tui mecum eritis. Sic Jacob: Exaudiet inq; me cras mittitur, de futuro tpe intelligi debet. et est sensus: Si deus ea cito decidit r̄ marcescat, senum v̄ delicet qđ hodie est in sua viriditate, r̄ cras in igne mittitur, tanto decore circumdat, quanto impendit gl̄ia diligentia ea que vobis necessaria sunt puldebit, qui ad eternam hereditatem p̄parari est. Qđ qđ non vt oportet creditis, sed ad huc ambigit̄; idcirco minime fidei estis. Ad inimos aut̄ fidei appellat ap̄ oīolos, qui necdum fidei perfecte culmē sub

terant. Unde r̄ dñs dicebant: Auge nobis fidem. Cōne autē solliciti esse dicentes, quid māduca bimus, aut quid bibemus, aut quo operimur? Qō tantum qđ non ait, nolite querere, vel solliciti esse de cibo aut potu, fed quid (inquit) manducetis aut bibatis. H̄i illi p̄o p̄ie notantur, qui in congregatōnibus p̄stunt, ip̄sa cōmunionē alioz, qđ sub p̄o p̄posito gñaliter aluntur, aut vestimtur, lauitoria vel austeriora p̄e ceteris, cum quibus habitant alimēta, sine indumentis requirunt, vt p̄ hoc vel pot̄ riores ceteris, vel fortiores estimetur. At r̄nq; p̄ ne reprehēnsibile, v̄rūq; notabile, quia r̄ de nimis superbo ambitu elatio gignitur, r̄ de nimis abiecto r̄ incultu vestitu, qđ ex religiois specie laus r̄ appetendū fauoris materies ministratur. Inter v̄rūq; p̄inde regia via gradiendum, vt ne vestis p̄ctosa designet altum, ne vestis notet plus iusto religiosum. Qubus vero cibi r̄ vestium sollicitudo p̄ueniat, intumescit qđ subinfirmitas. Cōne em̄ oīa gentes inquirant. Exceptis paucis Iudeis qui legem habentes deum celi venerabatur, relique per v̄niuersum ob̄nationes idolis seruientes, gentes ap̄ pel labātur. De quibus h̄c loquens d̄s dicit̄: H̄ec oīa gentes inquirunt. Illi sc̄z deum ignorant, qui nesciunt alia cogitare qđ terrenā, quoz est p̄p̄ie mūdanitas agni curis, quibus nulla futuror; ip̄e est, nullus laborum respectus, fed tantum p̄sentibus delectantur. Cōne arati enim sum̄ sumētis insipientibus, r̄ similes facti sunt illis. Nos aut̄ aliter insituti, r̄ ad celestem compoliti dignitatem, de spiritibus libus r̄ per p̄mis cogitare. H̄ec rimendum qđ ista agētib; temporalium deit̄ v̄tus bonorum, nec de dei potentia diffidēdum, qui r̄ melius qđ nos ipsi noscūt quid indigeamus, r̄ multo salubrius nobis p̄p̄scit. H̄ nos ipsi prouiderē sciamus. Unde r̄ dicitur: Cōscitem pater vester, quia h̄is oībus indigetis. Illi quidam p̄ter h̄ue dogmatibus ob̄ficiunt: Si deus (aiunt) anteq; p̄ramus scit quibus indigeamus, necesse est vt eum p̄ nos, necesse tantibus exozemus. Ergo frustra scienti loquimur. Qubus resp̄dendum est, qđ nō sumus narratores sed potius rogatores. H̄ud est enim nescientis rare, aliud scientem humiliter exozare. H̄t ergo peti a nobis, qui etiam nouit ea que perere debemus, vt nostra petio p̄mium consequat̄. Quid vero nobis p̄ceptio mentis appetit, summoq; suo dio litrequiritur, subiecta sententia p̄rdocemur. Querite autem p̄mium regnum dei r̄ iustitiam eius. p̄mium non ponit hoc loco p̄o numero, sed potius p̄o quantitate. p̄mium, id est, aut omnia r̄ super omnia querite regnum dei. Regnum autem dei in sacris scripturis quatuor modis accipit̄. Alio quando em̄ significat̄ p̄sentem ecclesiam, vt illud: Omnis scriba doctus in regno celozum, hoc est in p̄sentī ecclesia, similitis est hominī p̄familias, qui p̄rofer de t̄p̄saurō suo noua r̄ vetera. Alio quando sanctam scripturam, vt illud: Auzeret a vobis regnum dei, id est, intelligentia diuinarum scripturarum. Aliquando celestem patriam, vt Ioban nescit dicit̄: Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celozum. Aliquando vero significat̄ ipsum dominum Iesum Ch̄istum, sicut ipse loquit̄ ad Iudeos: Regnum dei inter vos est, id est, Ch̄istus humanitatem inter homines habitat. Et sicut in p̄sentē cōtione dicit̄: Querite p̄mium regnum dei r̄ iustitiam eius, siue regnum superne illius ciuitatis gaudio nuncupat̄, vbi p̄ma p̄p̄a, v̄eraz tranquillitas, vbi fractus certaminū, r̄ laborum p̄mia factis debentur. H̄oc regnum dei v̄te nostre stipend

Luc. 17

Ps. 68.

Mat. 19

Mat. 21

Mat. 9

Luc. 18.

Roma. 3 distinctio. Quasi peccauerunt z egerit glia dei, ut
stificari gratia p gazas ipsius. p redempcionem q est in
Christo. Iesu. Q dicebat aut z ad inuitatos para-
bola, in edes qd pmas accubit? eligeret, dicens
ad illos: Tu inuitat? fuer? ad nuptias, no discubas
in pmo loco. Q pra qd ad sram e h admonitio sal-
uator, docet humilitate non solum apud deum, s etia
apud hoies ee laudabile. S qm hac euagelista no
frustra parabola vocat, bene intuetu, qd etia my-
stice signet. Nuptias appellari Christi z eccleie co-
munionem, multis locis apparet, e qbus vni e. Nun
qd possunt filii nuptiar? qd tu ipsonus cu illis e se iu-
nare: Aliud: Simile factu e reg. celo. hoi reg, q fe-
cit nupt. filio suo, z misit seruos suos vocare inuita-
tos ad nuptias. Ibas q nuptias quis inuitat? adi-
erit, id e, eccleie mebris se fidei gra iunxerit, no dis-
cubat in pmo loco, q e, no se de meritis glifando, qsi
ceteri sublimior extollat, z qd se iudicat iuxta alteri?
loci parabola veste nuptialis vestitus, h e, iuxta sul-
sore conuictus apparet, s iudaz habitum iuxta loco
deuote humilitat? adorat. Ne forte honoratioz
se sit inuitatus ab eo, z venies is q te z illu vocant
dicat tibi, da huic locu, z tu incipias cu rubore no
uissimu locu tenere. Honoratioz post inuitato lo-
cu dar ille, q de loqe iure aequalitatis p diera secu-
ri factus, cita illos q se in Christo secuti sunt agi-
litate pnt. Et cu rubore nouissimo locu tenet, qn de
aliis meliora cognoscet, q quid de sua opatioe cel-
sum sentiat humilitat, dicet sibi cu ppheta: Egred
sum ego, z in labiobus a iunctura mea, exaltat? aut
humiliatus sum z confusus. C S z cu vocatus fueris,
vade z recube in nouissimo loco. Quato magis es
inquit, humilia te in otibus. Et psalm. gloriat? hu-
miliatus sum visq? qd dno, viuisifica me scdm vbi tu
um. Manifeste significas, ita se a dno posse viuisi-
cari, si de suis ip? iuribus humilia sentiret. Et cu
veniret, qui te inuitat, dicat tibi: Amice ascen-
de sup me. Amice dno qd humile inuenierit, ami-
ci noie bhctans, sup me accedere scipiet. Quicunq
q noie humiliaverit se sicut paruulus, hic e maior in
regno celoz. C Tunc erit tibi glia coza simul dicum
beribus. Pulchre dnt, tunc erit tibi glia, ne nuc are-
re incipias, qd tibi seruus in fine, q sicut Salomon
ait: Hereditas ad qua festinat in pncipio, in nouis-
simo bndictione carebit. P dnt aut z in hac vita in-
telligi, qui in nouissimo loco recubens inuenit, dno
veniente sublimat, q qride dno suas nuptias intrat,
qride mozes, sedes, habitus iuuuantu diiudicat, z
supbos despiciens, humilitibus sepe ranta sui spua
munera pstat, vt eos merito simul discubentiu, h est
in fide quietentiu cetus vnanimo admiratioe glo-
rificet, sup eos in autoris sui laudatione pstat, di-
cet: Ad hui aut nimis honorificati sunt amici tui de
us, nimis exortat? est pncipatus eoz. C Quia oia
qui exaltat, humiliabit, z qui se humiliat, exalta-
bit. Et ex hac occlusionem manifeste claret, pcedentz
dnt sermoni typice intelligedu. Hec est mor oia
qui se coza hoibus exaltat humiliabit, aut qui se in
spectu hoim humiliat, exaltabit ab eis. Sed ec-
trario nominu qd se vel in apice dignitatis vel in
alia qlibet ascenda gloria subleuat, visq in fine e-
lata no cessat. Similiter z humilia qlibet ac vere-
cundus, in sua q ptenus e visq ad vite terminu me-
dicitate p seuerat. Et ideo iuxta pstat, suam, ois
qui se incaute de meritis alleuat, humiliabit a dno, z
qui puidet se de bhctibus humiliat, exaltabit ab eo.
In eand? pculdibus sensum pmissus sermo redem-
ptoz qd pmos in nuptiis accubitus qri vetat, qru-
it, dicebat aut z e qui se inuitat erat: Tu facis pa-

diu aut cens, noli vocare amicos tuos, neq cogna-
tos, neq frres tuos, neq vicinos diuites. Fratres,
amicos, z diuites alteru iuuia celebrare, no q si
scelus interdicit, s q sicut cetera necessitat? humane
pmercia, vbi z pcedes pccatores venerat, vt rec-
piat eglia, ad pmerda vite celest? pnia nil valere
onidit. Deniq sub iugis. C H e forte z ipi te remita-
rent, z sicut nri retributio. H o ait, z ipi tibi pccm,
s fiat inquit tibi retributio. Qui sicut e qd alibi dnt: Et si
bni fecerit, his qui vobis bhctant, q vobis e gra. H ec
hic dnt, pccm e vobis, s q vobis e gra. Siqui
de z pcedes bhctant, qm sunt qd mutua affom,
amicoz, cognatoz, vicinoz q diuitu iuuia, q non
solum in pnti retributione, sed z danationem pccipit
in futuro. Deniq ab aplo iter opa renebat? annu-
rant. Sic vt in die inqt honeste ambulemus, no in
pmerationibus z ebrietatibus. Comersationes que
pe sunt luxuriosa pntia, q aut collatione oim cele-
briantur, aut vitibus solent a contubernalius exhi-
beri, vt nemine pdeat honeste aliquid dicere aut
facere, qz ad hoc conueniunt, vt feda illa volupta co-
geratur vni, z incitetur libidin? diuerfa copia. C
Sed cum facis conuiuium, voca pauperes, debi-
les, claudos, cecos, z beatos eris, q no hnt retribu-
ere tibi, retribuetur em tibi in reurrectione iustoz.
In reurrectione iustoz dnt, qz z si oisne religiat, eo-
rum rit non immerito qm ppa cognominatur, qui in
hac se beatos non dubitant esse futuros: Ergo qui
pauperes ad conuiuium vocat, in futuro pmiu am-
cipiet. Qui amicos fratres z diuites vocat, recipiet
et mercedem suam. Sed z si hoc propter deum fa-
cit, in exemplum beati Jobi facti cetera fraterne di-
lectionis officia, ipe q iustit remunerat. Qui gulo-
sas ac luxuriosas ppter lasciuiam inuitat, pena in
futura plectetur eterna. C Hec cum audisset qda
de simul discubentibus dixit: Beatus qui mandu-
cabit pane in regno dei, panis qui manducatur in
regno dei, no iuxta Chersitub? corpallis intelligendus
est cibis, s ille vtiq qui ait: Ego sum panis vitus
qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex h pane,
viuet in eternu, id est, si quis me incarnationis
sacramento pfecte incorporatus, mee diuine maie-
statis visione frui meruerit, hic ppetua vite immor-
talis beatitudine gaudebit. Tu autem.

De radem dominica.

Luce. iiii. In illo tempore: Cum intraret Iesus in
domu cuiusdam principis phariseoru. Et
reliqua. Homilia. Berici.

Eternus atq; inuisibilis rerum conditor, humani generis qd p
longa seculi transeuntis spatia moris per-
petue legitibus astricuum erat, saluare sponsons, no
uissimus temporibus homo fieri dignatus est, mira-
bili ordie, mirabili ppositis et natuitate, vt hoies
quos iustitia censente damnauerat, clemetia dicta
re dimiserit. Et vt maiorum circa nos sue pietatis al-
legaret in sanctu, no solum ho, vermetia paup z hu-
milis ho factus est, vt nos tre descendendo paup
tati, suaz nos diuitiaz participes esse donaret. De-
nig? instanti paup pio nobis factus est, vt ne ruga-
riu quide ad subeundu haberet, iuxta qd ipse alibi
ait: Quilpes foueas habent, z volucres celistis, si-
lius aut hominis no habet vbi caput suum reclinet.
Ibas de cania dignat? hoim adire iuuia, no quo

Rom. 16

3. Cor. 9

Joh. 6

Joh. 9

affectaret epulas mortali manu apparatus, sed quo
salutem doceret fidemq? requireret. Ad h se festi-
uim facile vocatus in pertiebat, vt z iuuas mira-
culis illustraret, z familie q intra dnoz edes serui-
tio occupate erant, nec libera accedendi ad euo-
pia habebant, p hanc occasione p dnt saluta audi-
rent, z autoris sue saluationis agnoscerent. Nullam
em pditione spreuit, aut a sua misericordia indigna
ducit, q misere oim z nihil odit eoz q fecit, simili-
terq de oibus illi cura est. Et alud exordiu. Ad i-
bar dno carnalia hoim iuuia, non tam vt exteriori-
bus ministrantiu epulia vesceret, q vt ipe qui est
panis de celo descendens, auditouibus suis dapes
supni iuuiz erogaret. Quod inde vix esse pbat,
q vbi quos pranlusio refedit, aut docuit aliquid,
aut signa parauit. Quod factu in h pstat conuiuio
de q pns lectio te fit, in q miraculu pperauit, p-
dicationem exhibuit. Agebat etia hoc dementissi-
mo pietatis affectu, vt familia q seruitute dnoz lem-
p occupata, libere ad illu vbiq? esset pfluere ne-
quibat, ipse ad habitacula dnoz dignanter venien-
te, in presentia oibus communitur z doctrinis refi-
ci, z miraculis pcedere significari. Simul etiam noui,
restameti futuris pccatorib? autontate pferabat,
qenus pbi sibi dno z subiectis liberis z seruis
pccatorib? z inferozib?, oibus absq? differentia per-
sonaz impitrent, z ab his qbus verbu vite nuntia-
bant, humanitatis obsequia no refugerent exhibe-
ri sibi digno merito, vt quib? p dnta seminat, eo-
ru carnalia metant. Ut q dnta suo p dntationis im-
pleret officiu, intrauit in domu principis phariseoz
manducare pane. Dies sabbati facerimus z ritu ve-
nert celeberrimus habebat, in q ab oim ope cessan-
tes, meditationibus z pniuis indulgebant. Cuius
obseruatione mos christianis ad die dntica ppeten-
ti? trasitit, ob reuerentia dntice reurrectionis. Ad
ait vocato ad pncipis iuuia dno dnt. Et ipi ob-
seruabat eu, de scribis z phariseis subintelligendu
e, q ad h aderat, vt ipi portus potuissent resphe de-
re duplici vici malignitate. Ut siue curaret hydropi-
ciu, dnanerit illu qm legis ptempoz z sabbati vi-
olatorz, siue no curaret, arguerent eu impietatis vel
impossibilitatis. Sicut em boni dnt se q bnt, vt er?
p dicatione audirent z miracula viderent, sic econ-
tra scribe z pharisei aderant, z vt eu in suis actibus
potuissent calumnari. Obseruabat q eu, h est, q
callide reprehensionis eius intendebat. Quare vo
te? obseruaret, e: eo quod sequitur animaduerti po-
test. C Et ecce, inquit, ho q hydropicus erat an illu.
Quia em sabbati erat, considerabat vru languidu
eodie curaret nec ne. Et si quidem curaret, dicitur
erat: H e hic h s deo, qui sabbatum no custodit.
Si ho eu curare nollet, infamarent eu impossibilita-
tate. Et ecce inquit euagelista ho q hydropic? erat
ait illa. H ydropicus morbus, quolatin veteru nun-
cupat, ad aq trahit originem nominis, q grece hy-
dor aqua dnt. Et ho intricantibus moribus er inter-
ruptione vesice natus, tumorz vetris z anhelit? fe-
toris facies. Habetq h pntiu, vt q amplius bibe-
rit, eo magis noxia in se situm excuret. C Et rru dena-
dicit ad illos: Si sabbato curat. At illi tacue-
runt. Ipe vo apphenium egru sanauit eu, ac dimi-
sit. Ad rridisse dnt ad eos q nihil dicerant, ad illud
respicit qd pmissum est, z ipi obseruabant eu. Qui
est no minus cogitatus q opa intuet, no immerito
sic ad cogitata q si ad spectat vel facta rridit. Interro-
gant no q eoz dno in die reat sententiam, sed vt ex
sua melius ratione vel factu rritate pntent. Unde

z illi vndiq? concludos se aspicientes, merito inter-
rogari tacuerunt. Quicquid enim dixissent, contra se
dicere videbant. Si dicerent licet, adiuuari erant, q
er ergo me obseruati? Si aut dicerent, no licet, nec
sic euadere poterant. Nam diceret illis dominus,
quod z subinde eis obiect: Quare vos vestra pe-
cora curatis sabbato? Sua q eos conuenientia rep-
cusos z tacentes inspiciebat, apphenium egrum
sanauit ac dimisit. Sed sanauit dominus s hydropi-
ciu ante presentiam scribae ac phariseoz, vt osten-
deret eis, quia sicut ille sanatus est corpore, ita illi
si in eu credere vellent, in anima sanari potuissent.
Pudenti sane dispensatione dno ante legis peritos
z phariseos hydropicis curat, z mor contra auaritia
tam disputat, vt p illa egritudine qua ille patieba-
tur in corpore, designaret illos infirmitate q tabes-
cant in mere. Ad pntice ho q hydropicus iste, ipm Ju-
deoz significat pplm, q pessimo quodam veterno
auaritie z libidinis pgramatus erat. H ibi em auar-
tie hunc Iudeoz eger, ad ad libidine pnotius, h
hoc morbo affluetos eos Balaam ariolos p cognone
rar, qm Balaam hmoi pntiu dederat, vt eos per mu-
lier pulchritudine idololatrice pntueret. Ad vo
de pntia dicimus fomicatione, cui ad eade plebs
inferuauit, vt meretricis pacis z adultere noie mu-
lieris p pheta ap peller. H ydropicus ho q sana-
tur, synagoga pfiguratur. In q pars illius ppli fide a
notio auaritie z libidinis pnotio liberata e, adeo
vt post Christi ascensionem, dnt er ets domoz vel
agroz possessoris erant vendentes que hnt pote-
rant, pntium ante pedes apoz deserent, z causa
amozie vite vobisuz z omnibus seculi affectib? re-
uertiantur. Sed z moraliter hydropic? iste quem
liber designat auar, vel luxuriosus. Sicut hydropi-
ci fieri est in replebis, ita auarus qm dnt sntim mul-
tiplicat, q eu ampliora acq hnt, eo plura p fas z
nefas acqere laborat. Ut Salomon ait: Auarus
non impleo pecunia. Quia sitis eius nec inopia mi-
nuif, z nec copia explet, illa sup hoc concordante
sententia qua dnt: Semper auar? eger. Partim ex
luxuriosus quisq? quo magis voluptatem carnis er-
pleuerit, eo ad petioa perranda accendit, sicq sic
vt vnde ad hozam libidinis incendum exringuit,
inde mor? detritus inflammef. Dntimus enim mor-
bo z hydropico auaritas significari, quod sicut ille
aquam, ita iste sntit pecuniam. Quo vicio pharise-
os laborasse euagelista manifestat, cum post non
nullas parabolas subdit: Audiebant enim hie pha-
risei qui erant auari, z deridebat illum. C Et resp-
dens dixit ad illos. Cum nullus interrogatio pre-
cellerit, quid sibi vult q uod tam sepe responde-
dis ad legis peritos z phariseos? Sed hec locutio in
sacris voluminibus habet vltima. Sicut em scri-
ptura nullo interrogante, hoc modo respondentis
voce proferre sententiam. Unde est illud quod ali-
bi in euagelio legitur: In illo tempore, respon-
dens Iesus dixit: Dntes tibi patre dnti celli z ter-
re. Et certe illo in loco nulla vel patrie vel alcuius
interrogatio pcellerat, vt eu rridisse sancta illa au-
toritas restaret. Hinc etia q sanctis mulierib?
ad sepulch? dnti rridit, z nihilq? interrogantib? de ange-
lo qui pntice hnti reurrectione nuntiare venerat di-
cit: H dntes aut angelus dixit mulierib?: Nolite ti-
mere. Sanato vo ac dimisso hydropico, inuehitur
mor ad auaritia calumntioz suoz. Na sequit: Et
ait illis: Qui? velt? afinus aut bos in putei cadit,
z no pntino extrahet illu die sabbati. Ibas vbi sic
dntis hoit calumntioz? coarguit vt eos auaritie hnt
conuincat. Ac si alijs verbis loqueretur: Si vos in

Hu. 14.

3. Re. 16.

Actu. 4.

Eccle. 5.

Luc. 16.

Mat. 11.

Mat. 23.

quiens vestra animalia in die sanctificatio, si forte in puteum casu ceciderint eripere festinatis etiam cum labore, non ipsi animalibus? Is auaritie vestre opaz dantes, quare me reprehenditis, cur hominem ad imaginem dei condidimus, multosque animalia prestantiora in die sabbari curam? Et pulchra ratione, hystropicum animal in puteum decedenti comparat, quia animal in puteum labens aque humore laborat, quae admodum humore grauat hystropicus. Si cur in alio loco mulierem curuam, quam decem et octo annis aligauerat sathanas, iumento comparauit, quod soligitur vt aqua ducatur. Verum in apertissimis hystroie verbis, intima redolent suauitas allegorie. Nam per bouem z gemitum vterque populus, in deo videlicet z gemitum intelligit. Per bouem quidem, cuius ceruix iugo teritur, cuiusq; la boie profossa terra versatur, Iudaicus conuenientissime accipitur populus, qui legis iugum durissimum traxerat cuius superbia legis pondus premebat, quibus ob terrenam felicitatem z reuolentiam copiam, deo seruiebat. Hanc enim iugum Iudaicus fuit circuncisionis sufferre, festiuitates raderet, maculosum sub diuo, hoc est sub asperitate imbricitatis calosisolis celebrare, otium sabbaroz seu festiuitatem cultu odire, z cetera legis onera grauissima, in quibus retro cunctis temporibus tam seruierunt obseruare. Per asinum vero animal nimis irrationale, z pte ceteris animalibus magis oneriferum, gemitus populus figuratur, q peccatoium pondere z male in se sibi consuetudinis mole pcedit, nequaquam respirare aut imponentibus resistere valebat, ad simulacra muta prout dicebantur, incedentes. Possunt quoque hec animalia duo hominum genera designare. Vos enim qui puentur frugum in sudat, sapientes exprimit. Similis vero ignobile animal z inipidum, sultos quosque z verberatione carentes per rypum offendit. Hec igitur dnis in vtroque loco bouem z asinum in puteum labentes, vel a psecro solutos, sub significatione Iudaici populi atq; gentilis posuit, qz adueniens ipse mediator dei z hominum in hunc mundum, omnes sine Iudeos sine gentiles, seu sapientes sine hebetes, durissimis peccatoium vinculis treritos inuenit, atq; in timo voluptatis z concupiscentie carnalis, tanq; in profunditate putei demersos reperit. Scriptum namq; est: In culis peccatoz suorum vniuersis constringitur. Et apostolus: Omnes peccauerunt z egent gloria dei. A pre vero de infalutatoribus dñi sequitur: Quia nō poterant ad hec respondere illi. Splendissima namq; luce veritatis euangelice videbat omnes tenebras fallitatis: Verum dñs cum videret eos respondere non posse, z tamen a malitia z inuidia nolle cessare, ad eoz qui inuitati erant exhortationem, qui fortassis ex eius predicatione proficere poterant, sermonem conuertit. Intendebat enim non probo eoz studio primos accubitus affectare. Dicebat autē ad inuitatos parabolas, intendens quomodo pmos accubitus eligerent, dicens ad eos: Num vocatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco. Hec ad monitio saluatoris ad literam vtiliter intellecta, salutarium cunctis documentum exhibet, humilitatem pcepti commendans, z non solum apud deum, verum etiam apud homines laudabilem esse declarat. Sed non ab re, quod sanctus euangelista hanc euangelicam lectionem, parabola voluit nuncupare: Parabolam enim grece, latine similitudo dicitur: In similitudine vero aliud est quod pretenditur per figuram, aliud quod innuit

Luce. 13

Prole. 5 Roma. 3

per veritatem. Quod per nuptias coniunctio. Huius est ecclesie signetur, pluribus ex locis sancti euangelii conuicti datur. At enim: Numquid possunt filii nuptiarum ieiunare quid cum illis est in festis? Alibi quoque parabolice loquens: Simile est inquit regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Deus enim pater filio suo nuptias fecit, quate do per incarnationis mysterium sanctam et ecclesiam fidei z dilectionis dote coniunxit. In nuptiis namque sponsus coniungitur, vt filii pcreant possint. Ita vngentus dei filius sponsum dei genitibus sanctam ecclesiam pium rit, z multos filios libi spirituales per adoptionem effecit. Cuius sponsi thalamus vterus virginis Marie fuit, in quo diuinitatem suam humanitati nostre, per suam incarnationem dignanter sociavit. Ad has nuptias omnes inuitati sumus, quicquid christianitatis titulo insignimur, quicquid crucis signate psumimur. Quis ergo has nuptias vocatus adierit, hoc est qz cumq; per gram fidei, ecclesie membris se coniungit, non discumbat in primo loco, hoc est deus meritis gloriandus, quasi de singulari privilegio meritotum ceteris preeratur, sed semper humilia de se sentire studet. Hec enim fidei forte honoratio: Ad illo sit inuitatus, cui locum dare cogatur. Honoratioz post se inuitato locum dante ille, qui securus de confidentia pristina sue conuersationis, videt se patri in bono opere citra agilitate ab illis qui possit vocati sunt. Verbi gratia: Qui ab ipso erat tenebre incrementis, ad diuinum seruitum conuertit, plerumq; illum in bonis operibus pcedunt, qui nouiter de seculi certibus reuertentes, in sanctis actionibus fortes inueniuntur. Hec ergo z post inuitatum z primi accumbit, quia z si ad religionis exercitium sero veniunt, fortis in se iustitie z sanctitatis lance edocent, z quod minus habent ex parte, et fluidi viuacitate compensant. Et cum rubore nouissimum locū tenere incipit, cum de aliis qz de meliora cogitans, quicquid prius in sua actione magni putabat, ex comparatione alieni meriti infirmū humilissimumq; iudicat, cū propheta dicens: Pauper sum ego, z in laboribus a iuuentute mea, exaltatus autē humiliatus sum z confusus. Quid vero nobis agendum sit, qualiter in ecclesia conuersandum sit, pcepto: discipuline celestis mor aperire curauit, cum in quena vocatus fueris ad nuptias, id est, cum veneris in societate sancte ecclesie, recumbe in nouissimo loco, id est, humilia de te sentire cura, iuxta qd scriptum est: Quanto magnus es, humilia te in oibus. Et nolde de tuis gloriari virtutibus, sed omnes tibi est tuis superiores, minimum te omnibus inferiorum cunctis deputa. Tanto enim eris in deo oculis ptioloz, quanto fueris in tuis oculis de peccatoz, quate toq; amplius tibi vilius, tanto magis deo placebis. Et cum veneris qui te inuitati dicat tibi: Amice ascende superius. Quam sententiam etiam in presenti cōstat impleri. Quotidie enim dñs nuptiarum, nuptias ecclesie ingreditur, habitus, coesensus, moresq; diiudicat: coniuuantium, z eum que in humilitate inuenit fundatur, amicum nomine sublimatum beatificat, dicens illi: Amice ascende superius. Et quem locū videbatur se inferior, ad summam ecclesiasticū culmine promouet dignitatem, vt simul discumbentes, hoc est, in fide quiescentes, magna hunc admiratione gloriificent, z suspentes cū psalmista dicit: Adhibi autem nimis honorati sunt amici tui deus. Amen ergo dñs Iesus christus ad iudicium, quicquid humilem inuenit, gloriificabit z exaltabit, atq; ad superiora ascendere pces

Marc. 2

Mat. 22

Gal. 37

Eclia. 9

Ps. 139

capies, quia scilicet illos sublimabit in eterna beatitudine, quos in hac vita de suis virtutibus humilia sentire peripert. Iuxta quod apostolus: Petrus suos auditores exhortatur dicens: Humilitatem sub potenti manu dei, vt vos exaltet in die visitationis. Hanc z bene subditur: Cuius erit tibi gloria coram simul discumbentibus. Tunc, id est, in fine mundi erit tibi gloria. Verum quia non de presenti, sed de futuro dicitur (tunc erit) ad illam que in fine mundi omnibus dabatur electis beatitudinem referendum est, quando eum quicquid videbit sicuti est. Hec autem dicitur ranc, ne videat si quid boni agi mus, laudem ab hominibus in presenti requiram? sed tunc, id est, in futura vita a deo remuneratione expectemus. Scripti namq; est: Liber ditas ad quā festinat in principio, in nouissimo benedicte ca rebit. Quisquis enim gloria vite presentis fuerit delectatus, z iam nam gloria que in futurum debetur in presenti possidere desiderauerit, ille abiq; dubio eterna beitudine carebit, que electis ad supernā patriam tendentibus reueratur. Hec sententia euangelica potest z in hac vita iuxta literam veraciter intelligi. Est enim in nouissimo loco recumbentes inuenitur, veniente patrefamilias altius sublimatur, quia quotidie deo dominus in consorcio electoz spiritaliter atq; inuisibiliter veniens, suas nuptias inerat, quia quidie vt diximus, habitus moresq; fidelium considerat, z superbis resistens, eos qz humiles inuenit, sepe aliis prefert, ac tantis muneribus spiritualium donorum gloriificat, vt tales illi qui simul discumbunt, hoc est, in eadem fide quiescunt, conuicti admiratione essent, proclamantes cum psalmista: Beati qz elegisti, z assumpti dñe etc. Quia omnis qui se exaltat, humiliabitur, z qz se humiliat, exaltabitur. Hec ubi subiecta conclusio euangelice lectionis, docet pcedentem quoque parabola mystice debere intelligi. Hec enim quod non omnis qui se coram hominibus exaltat, mor in hac vita humiliatur, aut qui se in conspectu hominū humiliat, exaltatur, cum contrarium nōnuquam contingere solet, vt quis in aliquo dignitate apice sublimari incipit, vsq; ad finem vite exaltari non desinat. Et rursum, is qui humilis ac verecundus esse inchoat, z in ipsa sua mediocritate vt in terminū vite perduret. Ergo quia deus falli non potest cuius verba sunt ista, z si hoc in presenti vita non impletur, restat vt in futuro sine dubio impleatur. Tunc scilicet quando impij z superbi humiliabuntur cum diabolo, in inferno, audietes a domino, ire in ignem eternum, iusti autem z humiles exaltabuntur a domino, percipientes ab eo vocem operabile, venite benedicti patri mei, percipite regnum qd vobis paratum est ab origine mundi. Quam vt audire mereamur, ipse nobis largiri dignetur, qui cū patre z spiritu sancto viuit z regnat deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Plu. 20

Plu. 4.

Seria quarta quatuor te porum. Marc. ix.

In illo tempore: Respondens vnus de turba dixit ad Iesum: Magister attulisti mihi meum ad te habentem spiritum mutū. Qui vbi quis eum apprehenderit, allidit illum sumpat z stridet dentibus et arefcit. Et reliqua. Homilia venerabilis Bede presbyteri.

Narratur in prece

denit huius sancti euangelii capitulo, quia veniens ad discipulos suos domus, vidit turbam multam circa eos z scribas conuenticos cum illis. Ee confessis omnia populus videntes eum, ille factus est z erpauerunt, z occurretes salutaribus eum. Notandum est omnibus locis dstantia mentis scribar z turbe. Erat autē discipulis turba, erat z scribe. Sed aduente domino, mor omnia turba suspicata expanit, eūq; salutaris occurrit, scribe nihil deuotionis, fidei, humilitatis z reuerentie et estibus narratur. Quid autē cum discipulis turbe sine scribe qd ferent, euangelista nō dicit: Potest vero (nisi fallor) apte intelligi de hoc questione fuisse morā, quare ipi cum essent discipuli saluatoris, saluare de moniacū qz in medio erat postitas non possent. Quod ex sequentibus euangelij verbis potest conuicti dñm dicit: Et interrogauit eos: Quid inter vos conquiritis? Statimq; subinfert euangelista hoc qd modo lectum est: Et respondens vnus de turba dixit: Magister attulisti meum ad te, habentem spiritum mutum qz vbi quis eum apprehenderit allidit eū, z sumpat z stridet z detib? z arefcit, z d dicit discipulis tuis, vt eicerent illum z non potuerunt. Horandum autē, qd semper loca rebus congrunt. In monte dñs orat, transformaf, discipulis arcana luce maiestatis aperit, in inferno descendens, turbe occurrit excipitur, misit quoq; fetu pulsat. Sursum discipulis mysteria regni referat, deosum turbz peccata infidelitatis z erprobat. Sursum patris vocem ipi qz seq poterant pandit, deosum ipi malos ab his qz verabant expellit. Qui etiā nunc po qualitate meritorū altis accedere, alio vero non de se sit descendere. Nam carnales ad huc z insipientes quasi ima perentes, conuictos, castigat, perfectos autē quoq; conuersatio in celestibus sublimis, extollendo gloriificat, liberi? de terrenis instruat, z sepe ea que a turbis impediunt ne auidi quidem valeant docet. Demoniaci hū quem descendens de monte dñs sanauit, Marcus surdū mutūq; demerit. Significat autē eos de quibus scriptum est: Sicut luna mutatur. Qui nunquam in eodē statu permanentes, nunc ad illa viria muta ri crescunt atq; decrescunt, q multi sunt non confitendo fidem, serdi nec ipsum aliquatenus vitatis audiendo sermonem. Sumpant autē, cū stulticia tabescunt. Stultoz namq; z languentū atq; hebertū, est sumpas saluaz ex ore demittere. Strident dentibus, cū iracundie furore flammescunt. Arefcit, cū orto to pte languefcit, z nulla virtutis industria confortati, eneruit vsunt. Quid autē ait: Et dicit discipulis tuis vt eicerent illum, z non potuerunt, latente accutus apostolus, cū impossibilitatis curandi interdu, non ad imbecillitatem curantū, sed ad corū qd curandi sunt fide referat, dicente dño: Fiat tibi secundū fide tuam. Qui ridēs eis dicit: Ge neratio incredula, qd vobis vo ero, qd vobis vo parat: Non qd tedo lupatus sit, mansuetus ac mitis, q non a puro sicut agnus coram tondēte os suū, nec in vba furoris erupit, s quo similitudine medici, fegrosi videat, s pcepta sua gerere dicat. Atq; qz accedam domū tuam, quosq; artis pdam industria, me alid iubeat, z te aliud pperat: Intimauit nō ē ira eius homini, s vizio, z p vniū homine Iudeos arguere infidelitatis, vt statim intulerit. Hec ferte ad me illū inquit. Et attulerunt eum. Et cum vidisset illū, statim ipūs conturbauit illū, z effusus in terram, vo

Eclia. 27

notabat spumans. Allatu dno pueri. spūs turbat z elidit, q̄ sepe dū conuerti ad deū post peccata conamur, maioribus nouisq̄ antiq̄i hōst̄ pulsamur infidūs. Ad ob id vtrq̄ callidus facit aduersarius, vt vel odii r̄ntis incuriat, vel expulsiōnis sue vim dicet iniuriā. Hinc est em̄ vt de specie transeamus ad genus, q̄ eccle sancte p̄mōditōis tō grauis sima inferebat certamina p̄secutionum, q̄ suo regno dolebat fūbito animarum illata fuisse dēpendia. Et interrogauit patre eius: Quāntū ep̄is est ex q̄ h̄ ei accidit: Et ille ait: Ab infantia, z frequenter eū z in igne z in aquas misit, vt eū p̄deret. Erubescat Iulianus q̄ dicere audeat: Adēs hoies ab̄q̄ v̄lo pcti p̄tagio nasci in carne, tanq̄ innocentes per oia, q̄ fuit Adā q̄n creat̄ est. Quid em̄ habuit iste puer vt ab infantia demonio vexaret acerbissimo, si nō v̄lo originalis pcti vinculo tenebat, quē constat nullum adhuc p̄p̄riū potuisse h̄re pcti? Constat catholico, q̄ nemo immunis a noxia p̄me p̄uaticationis nascit, z inuocet gr̄am dei q̄ liberetur de corpore mort̄, p̄ Jesum Ch̄istum dñm nr̄m. In religat scriba doctus in regno celoz in h̄ demonia co a dno curato, saluationem oim fidelū esse designatam, q̄ originalis culpe reatu afflictū veniunt in mundū, nec nisi vniuerso redēptioz Jesu Ch̄isti fide sint z saluati. Ad v̄ aut dictum est: Et frequenter eum z in ignem z in aquas misit, maxima humane recordee factioz adsignat. Ignis namq̄ ardor ad feruorē fragundie referendus est, aq̄ ad voluptates carnis, q̄ dissoluere mentē p̄ delicias solent. Ut certe in igne ferē demōnias, q̄ adulterantū corā da succensa sunt, z in aquas q̄ solent extinguerē charitatem. Et sed si quid potes, adiuua nos, miser? nostri. Iesus aut̄ ait illi: Si potes credere, oia possibilia credenti. Ap̄tū dñs nr̄m reddidit petenti. Ipe em̄ ait: Si q̄d potes, adiuua nos. Et dominus, si potes inquit credere, possum v̄os miserere adiuuare. Quia fides non ficta omnia q̄ salubriter petit, impetrare meret. Quē v̄ leprosus qui fideliter clamabat: Domine, si vis potes me mundare, congruum fidei fide accepit responsum, v̄lo, mundare. Et conti nuo exclamās pater pueri cum lachrymis alebat: Credo domine, adiuua incredulitatem meam. He mo repente fit summus, sed in bona conuersione a minimis quisq̄ incipit, vt ad magna perueniat. Alia namq̄ sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio. Si em̄ z ipsa fides ad perfectiōem suam non quibidam gradibus duceretur, iste interrogatus an crederet, non rideret, credo dñe, adiuua incredulitatem meam. Si em̄ credebatur, cur incre dulitatem dicebat: Si nō incredulitatem se h̄re no uerat, quō credebatur: Sed quia per occultā inspiratiōnem gratie meritorū suoz gradibz si dea crederet, vno eodemq̄ ip̄ia, is qui necdum perfecte crediderat, simul z credebatur z incredulus erat. Et cum videret Iesus concurrentem turbam, comminatus est sp̄m immūdo, dicens illi: Surde z mure spiritus, ego precipio tibi, et ab eo, z amplius non introes in eum. Comminatio domini, diuini est virtus imperii. Non autem puero qui vim patiebatur, h̄ demōni qui inferebat comminatus est, quia q̄ peccantem emendare desiderat, vitiumq̄ vtriq̄ increpando z exercendo debet exterminare, sed hominē amando reformare. Bene autem dominus qui sp̄ritum immundum pellit ab homine, simul ne amplius in eum ingrediatur imperat, quia ille veraciter a demonia co dominatione liberatur, qui ad peccata quibus semel peritōdo mīdatus est vitat male vt uendo reuertit, Et clamans z multum discerpens

eum, exiit ab eo. Exiurus ab homine spūs immundus decerpit eum, ac ferentis clamore tenuit inuētes, quia plerumq̄ diabolus dum de corde expellit, tur, acriter in eo tentationes generat, quā prius excutauerat, quando hoc quietus possidebat. Quē facturus est sicut mortuus, ita vt multi dicerent, quē mortuus est. Iesus autem tenens manum eius, clamauit eum z surrexit. Quem hostis impius iam fugere compulsius strauit, ac mortuo similē reddidit, hunc pius saluator: miti sue dextere tace dedit. Quē sicut verum se esse deam potentia saluandi docuit, ita etiam veram se carnis habituisse naturā, more tactus humani declarauit. Negat namq̄ Wane insanus veraciter eum carne fuisse indurū, sed ipse cum tor languente suo tacto erexit, mundauit. Illa minauit, heresim illius z antequā nara esset dēmonauit. Et cum introisset domum, discipuli eius se creto interrogabant eū: Quare nos non potuimus eicere eū? Et dixit eis: Hoc genus in nullo potest exire, nisi in ieiunio z oratione. Dū docet apostolos quomodo demon nequissimi debet expelli, omnes instruit ad vitam, vt scilicet nouerimus grauiora queq̄ vel immundoz sp̄rituum vel hominū tentamēta, ieiunio z orationibus esse superanda, itā quoz dñi cū in vltionē nostrorū celez fuerit accēta, hoc remedio singulari potē placari. Ieiunium autē gñale est, non solum ab ecclis, s̄ a cunctis illecebris abstinerē carnalibus, immo ab omibus vitiis vt continere passionibus. Sic z oratio gñalis, non in v̄bis solum est, q̄bus diuinā clementia inuocamur, vt etia in omibus q̄ in obsequiū nostri conditiōis fidei deuotione gerimus, testante apostolo qui ait: Sēp̄ gaudente, sine intermissione orare. Quid enim quis obus hois atq̄ mōmētia sue intermissione deū p̄ inuocare fermonibus. S̄ tunc sine intermissione oramus, cū ea sola op̄a gerimus, q̄ nos p̄erati nr̄i comedēt autē. Quid nimis ieiunio z oratione, iuuante dño cunctas antiq̄ hostis debellauimus ac pulsabimus infidias. Tu autē

Seria sexta quatuor temporum. Luc. viij.

In illo tempore: Rogabat Iesum quidam phariseus vt manducaret cum illo. Et ingressus domum pharisei discubuit. Et reliqua. Homilia beati Ambrosij episcopi.

Hic loco pleriq̄ videtur pati scrupuli z ferere questiones, vtr̄ nam videant euangeliste dno discō dasse de fide, an dō aliquē in dicto diuersitate, di uersitate signare uoluisse mysteriū. Habes em̄ enā gēlio sc̄z Adart̄heū, q̄ Iesus cū uenisset in Bethaniam in domum Simonis leprosi, accessit ad eū mulier habēs alabastz vnguentū p̄toli, z recubēte illo fudit sup̄ caput eius. Denique istic pharise? intra se dicit: q̄d si eēt propheta sciret peccatū eēt: z vnguentū eius vitare debet, illic vnguento effuso discipuli congrunt. Atroz igit̄ explicandū ē, s̄ an q̄ scriptoz ordine prius ē, priorē quē ordinem interpretatiōnis accipiat. Venit q̄ dominus Iesus in domū Simonis leprosi. Apparet economia q̄ dea p̄solum non refugit, non vitat immundum, vt macula humani corporis possit abolere. Dominus autē leprosi erat in Bethania, que per interpretatiōnem domus obediētie dicitur. Sic igit̄ loc? Bethania, po

tio aut totius loci domus Simonis. Nonne tibi videtur Bethania mūdus h̄ ē, in q̄ feruitū obediētie debemus obsequi, domus autē Simonis leprosi terra eēt q̄ mūdū portio ē? P̄ncipos autē seculi hui? q̄ dā leprosus ē Simon. Et ego dñs Iesus Ch̄ist? ex illis sup̄notis locis venit in hūc mundū z descendit in terrā. H̄ erat in h̄ mūdū, h̄ obediēte pietate missus ē in hūc mūdū. Ipe dicit: Sicut me misisti in mūdū. Audiuit q̄ mulier ista uenisse Ch̄istū in domū Simonis. Ipe em̄ sanari potuisset h̄ mulier, nisi Ch̄ist? uenisset in terrā. Et fortasse ideo etia ipsa ingredi dicitur domū Simonis, q̄ specie habebat cululdā sup̄ior? aie, s̄z vt ecclesie q̄ descendit in terrā, vt bono odore sibi populū congregaret. Hāc q̄ mulierē inducit Adart̄he? supra caput Ch̄isti effundēte vnguentū, ideo fortasse noluit dicere peccatū eēt. Nā peccatū sc̄m L uca supra pedes Ch̄isti effudit vnguentū. P̄t q̄ nō eade ē, ne sibi cōtrariū euāgeliste dixisse uideat. P̄t etiam q̄nto, merito z ip̄is diuersitate dissolui, vt adhuc illa peccatū sit ista p̄fectio. Si em̄ p̄sonā nō mutat ecclesia vt aia, nō mutat p̄fectū. Itaq̄ h̄ p̄stiuas aiam fidelit̄ appropinquēt deo, nō p̄tis turpibz z obsecns, s̄z p̄te seruētē dei x̄bo, h̄ntem immaculatā fiduciam castitatis, aduersis q̄d ad ip̄m Ch̄isti ascendit caput. Caput autē Ch̄isti dē ē, z odorē meritorū suoz spargit. Ch̄isti em̄ bonus odor: sumus deo. Deū q̄ p̄ honoz, bonū fragrans odorē uitae iustoz. S̄z si h̄ intelligas, uidebis hāc feminā, uidebis planē beatā (vbi cūq̄ fuerit p̄dicatū h̄ euāgelis) noiari, nec eius vngētoletere memoriam, eo q̄d supra caput Ch̄isti bonoz fragrantia mox, iustoz factoz q̄z effudit vnguentū. Quia accedit ad caput nescit extolli, sicut ille frustra in flatus mēre carnis fue z non tenēs caput. Sed q̄ caput nō tenet Ch̄isti, vt pedes teneat, q̄ corp? vni copulati z subministrati cre scit in augmentum dei. Altera ē illa vt p̄sona, altera vel p̄fectū, q̄ p̄p̄nā nobis ē. Non dū em̄ petis nr̄is renūtiamus: Vbi sunt nr̄e lachryme, vbi gemit?, vbi stertus? Venite adoremus z p̄cidamus an̄ dñm q̄ fecit nos, vt saltē ad pedes Iesu venire possim?. Ad dū em̄ possumus, q̄ pctō: ad pedes, iust? ad caput. Habet nr̄i q̄ peccatū vnguentū. Defere mihi z tu post pctā p̄niam. Quocunq̄ vel in domū indignū, vel in domū pharisei, audieris iustū uenisse, p̄cede, p̄ripe hospitiū gr̄am, p̄ripe regnū celozū. Si dieb? aut̄ Ioban. baptiste regnū celozū cogit, z cogētes diripiūt illd. Ubicūq̄ audieris Ch̄isti nomē, occurre, in cunctisq̄ interiori domo Iesum intrasse cognouerit, z ipe festina. Et repetis sapientiā, cū reperis prudentiā, atq̄ iustitiā in alicuius penetrabilibz recubere, accurre ad pedes, h̄ ē, vel in extrema p̄te q̄re sapientiā. Noli fastidire pedes. Simbriā illa tetigit, z sanata ē. Lachrymis ostēre delicta. Dicitur de q̄q̄ iustitia illa celestis, Lachrymis suis rigauit pedes meos, z capillis suis teruit. Et fortasse ideo nō lauit pedes suos Ch̄ist?, vt eos lachrymis nos lauauerimus. Et bone lachryme, in quibz nō solum possumus nostrū lauare delictū, sed etia uerbi celestis rigare uessigium, vt et in nobis gressus erubereēt. Bone lachryme in quibz nō solum redēptio pctozū, h̄ etia iustoz refectio est: Iusti em̄ vox ē: fuerunt mihi lachryme, vt simbia eius curat, z pedes curant. Et p̄p̄nde capillos, steme an̄ eū oēs tu corporis di

gnitates. Non mediocres capilli sunt, q̄ p̄nt pedes tergere Ch̄isti. Et stat h̄ ille, q̄ q̄dū capillos habuit, uinci nequit. Deniq̄ z muliere decaluarā ora re nō decet. Et habuit plene capillos, quos Ch̄isti circūuoluar uessigia, quos uice criminis vt christi dimit z decōis sapientiē pedes tergat, in extremum saltē diuine rote uirtutis humescant. Sicut iustitie pedibus oscula sua. Nō mediocris meriti h̄ est, de q̄ p̄t dicere sapientiā. Et q̄ intrat non cessant osculari pedes meos, vt alid nisi sapientiā loq̄ ne sciat, vt alid nisi iustitiā diligere nesciat, vt alid nisi castitate libare nesciat, vt alid nisi pudicitiam osculari nesciat. Osculū em̄ mutui amoris indicium ē, oculū pign? est charitatis. Beatus q̄ p̄t z oleo vngere pedes Ch̄isti. Deniq̄ adhuc Simon oleo nō vixerat, h̄ beator? q̄ vngit vnguento. Adulter? em̄ flozū in vni collecta gr̄atia, spargit odorū vari as suauitates. Et fortasse illud vnguentū nō possit alius, nisi ecclesia sola bere, q̄ diuersi sp̄ritam̄ nis innumerabiles habet flores, q̄ merito speciem accipit peccatrici. Ch̄ist? usq̄q̄ somā peccato ris accipit. Et ideo nemo potest em̄ diligere, q̄ntū illa q̄ in pluribus diligit. Hec Petrus ipe q̄ dicit: Dñe tu nosti q̄ amo te. Hec Petrus q̄ ipe dicit, q̄ interrogatus est: Amas me. Qd? em̄ manifestū erat, non lebat q̄m incognitū q̄ri. Ergo nec Petrus ipe, q̄ eccliam dei dilexit in Petro, nec ipe Paulus, q̄ Paulus q̄q̄ eius est portio. Et tu plurimum dilige, vt z tibi remittat plurimū. Adulter? peccauit Paulus, q̄ etia p̄secutor fuit, h̄ multū dilexit, q̄ v̄l q̄ ad martyriū p̄ueniuit. Remissa sunt ei peccata multa, q̄z ipe multū dilexit, q̄ sanguine p̄p̄io p̄ dei nomine non peccit. Uideo economiā. In do mo pharisei peccatū ḡstatur, in domo legis z pharisei non phariseus, h̄ ecclesia iustificat. Pharise? em̄ non credit, ista credebatur. Denique ille dicebat: Si eēt propheta, sciret vtrique q̄ z quis est mulier q̄ tangit eū. Dominus autē legis Iudae, q̄ non in lapidibus scribit, h̄ in tabulis cordis. In hac ite stificatur ecclesia, iam lege maior. L ex em̄ peccatorum nescit missionē, l ex m̄steriū non habet, q̄ oc culta mūdantur, z ideo q̄d in lege minus est, assumatur in euangelio. Duo inquit debitorēs extat cūdam feneratori, vnus debebat denarios quingētos, alius quingēntos. Quis sunt isti debitorēs duo, nisi populi duo, vnus ex Iudeis, alter ex gentibus, feneratori illi thesauri celestis obnoxii. Quis (inq̄t) debebat denarios quingēntos, alius quingēntos. Non mediocres est iste denarius, in q̄ regis imago formatur, q̄ triumphum habet impatoris exp̄sum. Non materiale feneratori erit debemus pecuniā, h̄ meritoz examina erit uirtutū, q̄r̄ m̄ntum grauitat̄ pondere, iustitie specie, sono confessionis eripenditur. Et mihi si nō habuerit quod accipiam, aut q̄ difficile q̄ntū est q̄ feneratori quic integrū debuit posse euoluere, ue mihi si non petiero, condecede mihi debuit. Non em̄ nos ita dñs orare docuisset, vt peteremus nobis dimitti debita nostra, nisi sciret difficile aliq̄ forte idoneos debitorēs, S̄z q̄ ē p̄p̄s iste q̄ amplū debz, nisi nos, q̄b? amplū creditū ē? Illis credita sunt eloq̄a dei, nob? creditū ḡntis p̄nt. Habes talentū uirginis p̄rū. Habes fidei cēresimū fructū. L credit? ē emmanuel nobis b̄tū de?, credita dñi curā, nos, resurrectio. Et h̄ Ch̄ist? p̄ oib? passus ē, p̄ nobis nr̄i specialit̄ pass? ē, q̄ p̄ ecclia pass? ē. Itaque non ē dubiū, q̄d plus

Joh. 2. 24

2 Batt. 6